

Fjalë të shtrenjta	3
Fizikantët dhe ekzistenca e Allahut.....	6
Nevoja për ripërtëritje	13
Kështu ishte Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.....	15
Devijimi në kuptimin e fesë.....	27
Parimet për qëndrimin e muslimanit gjatë sprovave	33
Metoda më e lehtë për mësimin e Kur'anit.....	45
Fëmijët kanë nevojë për një edukatë tjetër.....	47
Pëlqimi i vajzës për kurorëzimin	48
Kam lindur për së dyti	49
Muhammed Behxhet El Bejtar.....	51
Abdullah ibën Selam.....	52
Izzuddin El-Kassam	54
Muaji Rebiul Evel	56
Shehadeti	58
Kujdesi nga zemërimi	63

Parapagimi për revistën

Parapagimi kushton gjithsej **10 euro** (dhjetë) për Europë, (përfshirë edhe Shqipërinë, Kosovën, Turqinë dhe ish republikat Jugosllave), **20 euro** për Kanada dhe Amerikë dhe vetëm **310 denarë** për parapaguesit nga Maqedonia. Me këtë parapagim brenda një viti juve ju dërgojmë 12 numra të revistës, prej numrit aktual kur ju parapaguheni. Në këtë çmim janë të përfshiera edhe harxhimet postare për dërgim të thjeshtë. Për parapagim mjafton që të dërgoni pajtimin tuaj me emrin dhe adresën e plotë në:

email: albislam@albislam.com

sms: +389 70 445 725

fax: +389 2 3230 827

tel: +389 2 3230 827 (çdo ditë, përveç të xhumasë dhe të dielës, prej 9 deri 16)

ose me postë në: rr: 110 nr: 5 1000 Shkup, Maqedoni

viti IV nr: 33

albislam@albislam.com

redaksia: Ramadan Ramadani (kryeredaktor),
Bekir Halimi, Talha Kurtishi, Alajdin Idriz,
Fatmir Zaimi, Ali Shabani, Agim Bekiri,
Metush Memedi, Omer Berisha

rr: 110 nr: 5
Çarshija e vjetër
1000 Shkup
fax: +389 2 3230827

Del në fillim të muajit, kalendari i hixhretit, takvimi i Türkiye Diyanet Vakfı. Numri i ardhshëm: 29 04 2006

Boton: NUN-R DOOEL

Xhirollogaria: 300000001759616 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (denar)

Xhirollogaria: 0270100209184 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (euro)

rr. "Kej Dimitar Vlahov" 4

S.W.I.F.T. : KOBSMK2X

IBAN MK07300701002091869

Numri tatimor: 4030003487017

Revista është e regjistruar pranë Agjencisë për Informata të Maqedonisë nr. 02-124/2.

Shtypur në: Cetus Print -Shkup Tirazhi: 1500 kopje ISSN: 1409-6250

Fjalë të shtrenjta

Fjalët që i kemi përzgjedhur në këtë artikull janë fjalë që i ka shkruar apo zgjedhur njëri prej dijetarëve të Medinës, Jahja ibën Ibrahim el-Jahja, i cili tërë jetën e tij ia kushton kërimit të dijes, daveitit, ndihmimit të muslimanëve në përgjithësi dhe ndihmimit të kërkesve të dijes në veçanti. Nxënësit e dijes i ndihmon në çdo aspekt, por rëndësi të veçantë i kushton aspektit edukativ të tyre.

1. Kush është shoqëruar i dashur dhe i respektuar?

Dijetari Jahja ka thënë: Njeriu për nga natyra është njeri shoqëror, ai mundet të jetojë dhe qetësohet vetëm nëse përzihet me njerëz. Mu për këtë burgu numërohet si një dënim që e urrejnë të gjithë njerëzit normal.

Shoqëruar i dashur dhe i respektuar, me të cilin gëzohen njerëzit dhe nxitojnë të shoqërohen me të, është ai që është i zbukuar me këto cilësi:

- Dije të dobishme për njerëzit.
- Sjellje të mirë, shpirtlehtë dhe që bën shaka e loja të bukura.
- Nxiron t'i shërbejë shokët dhe bën gara në këtë.
- Është fisnik, nuk i dhimbset pasuria e as personaliteti i tij.

Ai që nuk është i zbukuar me këto cilësi le ta dijë se është i rëndë me njerëzit. Shoqërimi i tij me të tjerët është mirësjellje nga e cila vetë ai lodhet, e të tjerët gëzohen kur ai largohet.

2. Mirësi është ajo që ka zgjedhur Allahu

Dijetari Jahja ka thënë: Allahu I Lartësuar është I Urti, I Dijshmi, I Buti "krijon dhe zgjedhë çka të dojë Ai". Për robin e tij besimtar nuk cakton gjë pos të mirës, por shumë nje-

rëz nuk e dijnë këtë realitet. Ashtuqë, mërëzitet dhe nuk e duron atë që ia ka caktuar Allahu. E gjithë koha i kalon me lodhje, shpirtngushtësi dhe vonim në atë që pritët nga ai. Por, caktimi i Allahut është realitet dhe nuk ndërron.

3. Edukim në zgjuarësi të përhershme

Dijetari Jahja ka thënë: Metodologjia e Resullullahut, salallahu alejhi ue selem, synon që muslimanin ta edukojë në zgjuarësi dhe disponim në çdo rast. Saqë edhe në çështjet e thjeshta të përditshme e ka urdhëruar p.sh. që veshjen e këpuçeve ta fillojë me të djathtën ndërsa zhveshjen me të majtën, me këmbën e djathtë të hyjë në xhami, në shtëpi dhe të delë nga nevojtorja, ndërsa me këmbën e majtë të delë nga shtëpia, xhamia dhe kur të hyjë në nevojtoare, e kështu me rradhë. Ka caktuar lutje të veçantë për çdo punë, na ka urdhëruar të shpresojmë shpërblim për çdo punë "Të gjitha veprat janë sipas njetit". Nëse njeriu, këto gjëra i ka parasysh si mund të jetë neglizhent. Pra, ne si musliman, si mund të jemi neglizhent?

4. Ëndja vrasëse

Dijetari Jahja ka thënë: Gjëja që më së tepërmi e lodhë njeriun, i shkakton probleme në jetë, i paraqet sëmundje nga më të llojllojshmet dhe ia prishë marrëdhëniet me njerëzit është pritja që të tjerët t'i kryejnë të gjitha të drejtat dhe obligimet fetare drejt tij. Nëna pret që fëmijët e saj t'i kryejnë të gjitha obligimet drejt saj, poashtu edhe babai.

Si dhe, gruaja pret nga burri i saj. Ky është shkaku pse këta njerëz më së tepërmi kapen nga sëmundjet dhe i lodhë pleqëria. Jam çuditë nga njëri prej dijetarëve, të cilin nuk e respektoi robi i tij, të cilit i tha: "Sa i ngjashëm që

je me zotëriun tënd, ti nuk e respekton zotëriun tënd, po edhe zotëriu yt nuk e respekton sa duhet Allahu".

Njëri nga baballarët, të cilin jo që nuk e respektonin fëmijët e tij, por edhe e mundonin rëndë, sërisht e shihja se kjo nuk e lodhte e as nuk sëmurej. Por, ky baba kishte krijuar bindjen në vetvete se ata ishin disa njerëz të huaj që e nëpërkëmbnin dhe me këtë u rehatua. Disa baballarë këtë lloj të fëmijëve i konsiderojnë si të çmendur, nga të cilët çdokush duhet të ketë kujdes. E nëse iu ndodhë diçka ata thonë: Unë i kam fajet, duhet të kem kujdes nga të çmendurit.

Një plakë e cila kishte mbi tetëdhjetë vjet më ka thënë: Kur nusja e cila gjendet në shtëpinë time e ngritë zërin, më fyen dhe përjetoj nga ajo moral të poshtër, atëherë unë e konsideroj veten të vogël e ajo është e madhja, dhe qetësohem.

Kam parë se njerëzit që më shumti i ka lodhur pleqësia janë ata që kanë pasur mbështetje të madhe në fëmijët e tyre, janë nervozuar me ata dhe kanë pritur respekt dhe ndihmesë të duhur.

Andaj, ta stërvitim veten secili prej neve për t'i duruar gabimet e të tjerëve, kushdo qoftë ai. Ta bëjmë këtë sepse kështu e mirëmbajmë vetveten.

5. Çdoherë imitatorë

Dijetari Jahja ka thënë: A thua kanë humbur ndjenjat dhe janë ngurtësuar mendimet? Apo është pranuar ajo ideja që dëmton dhe vret çdo lloj reforme dhe zbulimi: "Të dytit i takon ajo që ka lërë i pari"?!

Apo kjo është imitimi dhe frika nga reforma? Apo dëshira për rehati dhe mosaktivizimi i trurit për zbulim të metodave të reja për udhëzim dhe davet ishte ajo që, rezultoi në mbetjen e metodave të vjetra? Metodatat tona nuk kanë ndërruar aspak brenda dy dekadave. Tani kanë dobi të vogla dhe ndikim të dobët. Vazhdimisht përsëriten saqë njerëzit janë

mërzitur. Tanimë nuk janë duke luajtur rolin e duhur, siç ishte më herët. Gjëja më e madhe që bëjnë disa nga ushtruesit e këtyre metodave është studimi i dobive dhe sasia e ndikimit të këtyre metodave. Poashtu bëjnë studimin se a kanë realizuar qëllimin apo jo?

Shumë nga ata që gjenden në fushë të davetit nuk njohin më shumë se libërthin, fletushkën dhe kasetën. Krahas kësaj, ata që kanë organizata ia shtojnë edhe ligjëratën, tribunën dhe ndonjë piknik.

O dashamirë, përveç kësaj a thua nuk kemi gjë? Pse nuk e luftojmë bllokimin e trurit dhe të fillojmë aktivizimin e tij për të zbuluar metoda të reja? Të pyesim veten: Sa na dëgjojnë neve dhe sa i dëgjojnë të tjerët? Pse sillemi mbështillemi dhe hidhërohemi me thirrësit e këqinj, të cilët kanë vjelur shumë fëmijë tanë dhe ndalemi të mendojmë se si t'i pengojmë ata? Ndërsa, gjëja më e madhe, rreth të cilës mendojmë është të garohemi me ata, por ne, duke propaganduar të vërtetën, mirësinë, dritën dhe lumturinë e ata errësirën, sherrin dhe armiqësinë.

6. Pengesat në fillim

Gjëja që më shumti ndërprente aktivitetin e atyre që dojnë mirësinë, davetin dhe përmirësimin dhe tek ata shkakton dëshprimin dhe këputjen e shpresave është se ata në fillim të çdo projekti përqëndrohen në pengesat para se të përqëndrohen në mundësitë e dhëna.

Dikush projektin ndonjë projekt bamirës, i cili do të ketë nevojë për donacion të madh, gjë që nuk e posedon ky. Lodhet duke tubuar donacione, kalojnë ditë, muaj e ndonjëherë edhe vite të plota, ndërsa ky ende s'ka tubuar të hollat e duhura. Kur të sigurojë donacionin, atëherë projekti i tij veçse është vjetëruar dhe ka humbur ndikimin e tij sikur të realizohej menjëherë pas projektimit. Tanimë, do të kenë dalur projekte më të mira dhe më me ndikim.

Sikur ky person, të përdorte mundin e tij në projekte bamirëse që do të kishte mundësi t'i realizojë, do të kishte ndikim më të fortë dhe produkt më të madh. Si dhe do të fitonte kohën, të cilën e harxhoi gjatë tubimit të mjeteve të duhura për donacionin paraprak. E ndoshta do të mundej të hapë edhe shumë projekte nëse meditonte më tepër rreth mundësive që i ka në dispozicion.

Njëherë, u formua një grup prej pesë anëtarësh për të bërë një aktivitet bamirës, e shoku im menjëherë i kundërshtoi duke paraqitur pengesat në fillim, tha: Ky numër është shumë, si mund të tubohen dhe kur? I thash: Allahu të ruajtë, o vëlla, por pse fillon me pengesa dhe pesimizëm? Lëri le të punojnë njerëzit fillimisht, e nëse hasin në ndonjë vështirësi për tu tubuar, ata vetë e vlerësojnë problemin dhe vetë e zgjidhin.

Kështu pra, për shumë aktivitete bamirëse, ndonjëri paraqitet me këso fjalë: "Kam dronë", "Duhet të shihet", "Nuk do të pajtohet", "Shumë rëndë", "S'ka kush të të ndihmojë", "Nuk kemi aq mundësi", "Do të shkaktojë problem"...

Nuk kam për qëllim se duhet t'i mbylлим sytë nga rreziqet që i kanosen projektit. Qëllimi im është që gjërat të vlerësohen sa janë dhe të mos hiperbolizohen, si dhe të mos lejojmë që pengesat të ushtrojnë presion mbi mendjet tona për tu larguar nga puna.

7. Vetëm për vete

Disa njerëz, të gjithë koncentrimin, ambicjet dhe vështirimin i ka të koncentruara vetëm në veten e tij. E nëse ndodhë që të fletë edhe për diçka tjetër, këtë e bën sa për pjesëmarrje në bisedë dhe sa për t'i bërë qejf dikujt. Këtë lloj të njerëzve mund t'i vëshesh se si çdoherë gjejnë arsyetime të ndryshme dhe të çuditshme pse nuk marrin pjesë në aktivitetet bamirëse dhe në aktivitetet që ndihmojnë në përhapjen e fesë tonë dhe mbrojtjen e saj. Ndërsa, e ka harruar plotësisht fjalën e Allahut, subhanehu

ue tealat: "Po njeriu është dëshmitar i vetvetes. Edhe nëse i paraqet arsyetimet e veta".

8. Fama (reputacioni)

Çuditë me famën, me ata që e kërkojnë dhe me faktin se si nuk mund ta arrijnë ata që e kërkojnë, ndërsa u ofrohet atyre që ia kthejnë shpinën. Isha një ditë duke ecur me djalin tim, dhe para nesh ishin ca qenë që lehin. Djali im, bëri një vrap drejt tyre dhe qentë u larguan. Pastaj, vazhduam të ecim dhe ja përsëri qentë, vinin pas nesh. Djali i thash: A e pe këtë që ndodhi, edhe fama i përngjan rastit me qenin, kur të shkosh pas tij, ai ikë, e kur të ikësh prej tij, ai vjen pas.

Ka shumë shembuj të vjetër dhe bashkëkohorë për njerëz të cilët i kanë ikur famës por janë bërë të famshëm, dhe të tjerë të cilët kanë vrapuar pas famës, por nuk e arritën dot...

9. Gjërat që e pengojnë suksesin

Eja vëlla i nderuar, të meditojmë pak rreth disa lutjeve që na ka urdhëruar Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, t'i përsërisim pas çdo farzi. Lutje, me të cilat kërkojmë mbrojtje nga disa gjëra të rrezikshme, të cilat numërohen si pengesa të rënda drejt mirësisë, shpëtimit dhe suksesit. Kam qëllim lutjet: "O Allahu im, kërkoj mbrojtje nga mërzia, dëshprimi, pamundësia, dembelia, borxhi i rëndë dhe nga mbisundimi i njerëzve"; "O Allahu im, kërkoj mbrojtje nga koprracia, mbrojtje nga frika, mbrojtje që të kthehem në moshë të dobët, mbrojtje nga sprovat e dunjasë dhe kërkoj mbrojtje nga dënimi në varr".

10. Vepra ka aq sa ka ambicje

Tregohet se Malik ibën Dinari ka thënë: "Gjoksat e besimtarëve vlojnë nga punët e mira, ndërsa gjoksat e të prishurve vlojnë nga punët e këqija. Binduni se Allahu i di ambicjet e juaja, prandaj kujdes se çfarë ambicje keni".

Omer Berisha

Fizikantët bashkohorë dhe ekzistenca e Allahut

Një kritikë islame ndaj ideve të disa fizikantëve bashkohorë

Nëse Zoti ekziston apo jo, nuk është subjekt i asnjë prej shkencave ekzakto, natyrore apo sociale. Por faktet apo çfarë nganjë herë supozohen si fakte, të shkencave natyrore, veçanërisht fizikës dhe biologjisë përdoren ndonjëherë për të mbështetur një pikëpamje ose një tjetër. Ky pra, nuk është një artikull rreth fizikës, por rreth marrëdhënieve midis fizikës dhe ekzistencës së Allahut, subhanehu ve teal. Kjo është kryesisht një kritikë racionale islame ndaj mënyrave moderne të ateistëve të cilët përipiqen për të sfiduar teorinë e Big Bengut. Nuk trajton faktet pozitive të ekzistencës së Krijuesit, vetëm provon pavlefshmërinë e argumenteve të përdorura për të mbështetur ateizmin.

Një nga argumentet kryesore që përdoren për të mbështetur disa forma apo disa të tjera të ateizmit ka qenë thënia që: “Bota, ose disa pjesë të saj, janë të përjetshme dhe si të tilla nuk kanë nevojë për krijues”. Kështu disa mendimtarë grek besuan që trupat qiellorë dhe veçanërisht dielli, ishin të përjetshëm.

Argumenti kryesor i njërit prej tyre, Galen, ishte, që sipas El-Gazali, ai ka vazhduar për shekuj e shekuj të ketë të njëjtat përmasa, çfarë tregon se nuk shuhet, sepse po të shuhej, do të kishte shfaqur shenja shpërbërjeje.

El-Gazali thotë, se ky nuk është një argument sepse:

“Së pari ne nuk duhet të biem dakort me të, që diçka nuk mund të zhduket përveçse nëpërmjet shpërbërjes: shpërbërja është vetëm një mënyrë e zhdukjes, por nuk është e pamundur që një gjë të zhduket papritur ndërsa është në formën e tij të plotë.

Së dyti, edhe nëse e pranojmë se nuk ka zhdukje pa shpërbërje, ku e di ai se nuk kalon në një proces shpërbërjeje? Mbështetja e tij në vëzhgime nuk është e pranueshme, sepse përmasat (përmasat e njohura nga ato) janë vetëm të përafërta. Kështu nëse dielli, për të cilin është thënë se është 170 herë apo më tepër, më i madh se toka po të zhdukej me përmasat e maleve, nuk do të vërehej.

Kështu ai mund të jetë duke u shpërbërë dhe mund të jetë zvogluar me përmasat e maleve ose më tepër, por shqisat nuk mund ta përceptojnë këtë.....” (El-Gazali, 126)

Hamendja e El-Gazaliut, që përmasat e diellit mund të ishin duke u zvogluar ishte, siç mund të shihet tani, një parashikim i rallë parashkenkor i asaj se çfarë shkenca do ta provonte. Shkenctarët tani na tregojnë, që dielli me të vërtetë shpërbëhet, por shumë më tepër sesa mendonte ai, sa që do të shuhet përfundimisht.

Sasia e energjisë që qlirohet nga dielli është e atillë që masa e diellit zvoglohet me ritmin 4.3 bilion kg/s. Megjithatë kjo është një masë aq e vogël sa është shumë e vështirë të dallohet.... Dielli ynë besohet se është 4.5 bilion vite i vjetër dhe mundësisht do të vazhdojë aktivitetin e tij edhe për 4.5 bilion vite të tjera. (Wheeler, 596)

Nëse trupat qiellorë nuk janë të përjetshëm atëherë, çfarë është e përjetshme, substancat nga të cilat këto trupa janë të përbërë? Fizikantët kanë zbuluar që këto janë të përbërë prej molekulash. Atëherë a janë këto molekula të përjetshme? Jo, sepse këto molekula përbëhen nga atome. Çfarë janë atëherë atomet? Njëherë besohej se ato ishin të pandashme, dhe ishin, si të tilla, grimcat më të vogla të lëndës nga të cilat përbëheshin të gjithë tru-

pat. Ky shihej, së fundi, themeli bazë mbi të cilin të ngrihej ateizmi modern.

Megjithatë shkenca përparonte dhe gjatë përparimit të saj, i vinte gjithnjë e më shumë në siklet ateistët. Shumë shpejt u zbulua se atomi nuk ishte grimca më e vogël e pandashme e lëndës, siç kishin besuar për një kohë. Si çdo gjë tjetër, edhe ato janë të ndashme: ato përbëhen nga grimca, të cilat janë gjithashtu të ndashme në grimca akoma më të vogla. A ka fund në këtë ndarshmëri? Askush nuk e di: por edhe sikur të kishte, nuk do të ishte në ndihmë të ateistëve, sepse shkenca jo vetëm ka provuar që atomi dhe thërmijat përbërëse të tij janë të ndashme, por ka zhdukur ndarjen ndërmjet materjes dhe energjisë. Kështu, çdo grimcë e lëndës, sado e vogël, jo vetëm teorikisht, por edhe praktikisht shndërrohet në energji, dhe anasjelltas. Si përfundim mund të thuhet se nuk ekziston asgjë drejt të cilit të drejtohem dhe të deklarojmë me siguri: ky gjithmonë ka qenë, siç është tani, dhe do vazhdojë të mbetet i tillë.

Ky zbulim duhet të jetë i mjaftueshëm për të shembur çdo shpresë për ankorimin e ateizmit mbi përjetësinë e lëndës.

Në qoftë se jo, teoria e Big Bengut sigurisht që e ka bërë. Ishte kjo teori që i dha goditjen finale përjetshmërisë së çdo pjese të universit. Pse?

Kozmologët besojnë që Big Bengu përfaqëson jo vetëm lindjen e materjes dhe të energjisë nga asgjëja, por dhe krijimin e hapsirës dhe të kohës gjithashtu. Universi nuk është krijuar në hapsirë dhe kohë: hapsira dhe koha janë pjesë e universit të krijuar. (Davies, 123)

Keqkuptimi më i madh rreth Big Bengut është, se filloi si një pikë pa vëllim. Nuk ishte vetëm materja që u krijua gjatë Big Bengut, por edhe hapsira dhe koha. Kështu koha ka një fillim, por edhe hapsira gjithashtu. (Boslouh, 46)

Në fillim nuk kishte asgjë, as kohë as hapsirë, as yje as planete, as shkëmbinj as bimësi,

as kafshë as qenie njerëzore. Çdo gjë erdhi nga asgjëja. (Fritzsch, 3)

Pyetja nëse ekziston Zoti apo jo nuk është subjekt i asnjë shkence empirike, por shkenctarët janë qenie njerëzore. Ato nuk mund të mos mendojnë rreth implikimeve jetësore jo shkencore të shkencave të tyre. Ato nuk mund të mos kenë ndjenja kundrejt këtyre implikimeve.

Jasrow ka thënë rreth Ajnshtajnit:

Ai ishte i shqetësuar nga ideja e një universi në zgjerim, sepse kjo nënkupton që bota ka patur një fillim. Në një letër dërguar De Siterit, Ajnshtajni shkroi: "Kjo rrethanë e një universi në zgjerim më irriton" Kjo është një gjuhë emocionale me të cilën diskutoi për disa formulave matematikore. Mendoj se ideja e një fillimi në kohë e shqetësonte Ajnshtajnin për shkak të përkatësisë së tij teologjike (Jasrow, 29)

Gastro ka cituar të tilla reagime nga shkencëtarë të tjerë, si Edington, i cili ka thënë se "nocioni i një fillimi është i papajtueshëm" për të (122), dhe ia atribuon këtë reaksion emocional faktit që ato nuk mund të "durojnë mendimin e një fenomeni natyror, i cili nuk mund të shpjegohet" dhe komenton mbi reagime të tilla të shkencëtarëve duke thënë se ato parashikojnë:

...një demonstrim interesant në përgjigje të mendjes shkencore- gjoja një mendje shumë objektive - kur evidenca zbulohet nga vetë shkenca çon në konflikt me artikujt e besimit në profesionin tonë. Kjo tregon se shkencëtarët sillen në të njëjtën mënyrë sikurse ne, kur besimet tona bien në kundërshtim me evidencën. Ne nervozohemi, pretendojmë se konflikti nuk ekziston, ose mbyllim faqen me një frazë të pakuptimtë. (Jasrow, 15-16.)

Në qoftë se koha dhe hapsira kanë patur një fillim, pyetja që natyrshëm vjen në mendje është: Si ndodhi? Kur'ani na tregon që nëse një person nuk beson në Zot, atëherë nuk do të mund të shpjegojë ekzistencën e asgjëje,

përveçse nëpërmjet njërës nga tre alternativat e pa baza:

- a. Ai thotë, ose është krijuar nga asgjëja, që do të thotë që u shfaq papritur nga asgjëja.
- b. Ose krijoi vetveten.
- c. Ose është krijuar nga diçka që është krijuar vetë.

Duke iu drejtuar ateistëve Kur'ani thotë:

A u krijuan ato nga asgjëja? Apo ishin ato krijues (të vetvetes)? Apo ato krijuan qiellin dhe tokën? Jo, por ato janë në dyshim. (52: 35-36)

Kur'ani nuk thekson se arabët, të cilëve iu është drejtuar, besonin se gjërat janë krijuar nga asgjëja, ose që ato krijuan vetveten. Ato sigurisht që nuk kanë deklaruar se kanë krijuar qiejt dhe tokën: asnjë person i shëndoshë mendorë do të mund ta kishte thënë një gjë të tillë. Kur'ani vetëm i qartëson ateistëve pozicionin absurd të tyre.

Pas një studimi të kujdesshëm të disa argumentave të shumë filozofëve dhe shkencëtarëve ateist perëndimorë, zbulova që me të vërtetë ato kishin rënë në këto tre kategori të pa baza. Pse të pa baza?

A u krijua nga asgjëja?

Supozoni sikur i keni thënë dikujt që nuk kishte asgjë, asgjë në një rajon të caktuar, dhe pastaj ja! Një patë shfaqet e gjallë. Pse ai person nuk do ju besonte megjithëse ti do të mundoheshë ti mbushje mendjen që me të vërtetë ndodhi? Jo vetëm, sepse ai e di që patja nuk shfaqet në atë mënyrë, siç mund të mendojë ndonjëri, por sepse duke besuar këtë dhunon principet kryesore të racionalitetit të tij. Kështu ai do të mbante të njëjtin qëndrim edhe nëse objekti për të cilin i ishte thënë se u shfaq nga asgjëja, ishte diçka për të cilin kurrë nuk kishte dëgjuar më parë. Kjo rrjedh nga fakti që ne mendojmë se asgjë nuk vjen nga asgjëja, dhe gjithmonë jemi në kërkim të shkaqeve me të cilat shpegojmë ngjarjet në shkencat natyrore, sociale ose psikologjike. Pikërisht në sajë të

këtij principi racional u zhvillua shkenca. Pa të, jo vetëm shkenca por edhe racionaliteti ynë do të ishte në rrezik. Për më tepër, ideja e shkakut është esenciale edhe për identitetin e vërtetë të gjërave, siç është theksuar nga dijetari mysliman Ibn Rushd (Averroes):

Është e kuptueshme që qeniet kanë identitete, dhe ato kanë cilësitë e tyre në sajë të së cilave çdo qenie vepron, dhe virtyte në sajë të së cilave qeniet kanë identitete, emra dhe përkufizime të ndryshme. Në qoftë se çdo qenie nuk do karakterizohej nga sjellje të posaçme, nuk do të kishte pasur një natyrë që është tipike për të; dhe nqs nuk do të kishte pasur një natyrë specifike, nuk do të kishte pasur një emër dhe përkufizim specifik. (Tahafut Attahafut, 782-3)

A e krijoi ai vetveten?

Absurditeti i idesë së diçkaje që krijon vetveten është më se e qartë. Ideja për të krijuar diçka, ekziston tashmë; por që diçka të vetkrijohet, nuk ekziston. Ideja e diçkaje që krijon vetveten është pra kontradiktore.

A u krijua nga diçka që është i vetë krijuar?

A mundet që shkak i një qenie të përkohshme të jetë vet i përkohshëm? Po, nqs flasim për çështje jo të rëndësishme, siç është ushqimi dhe të ushqyerit, uji dhe mugullimi, flaka dhe të djegurit etj. Por këto shkaqe janë shkaqe jo të paplota.

Së pari, sepse asnjë nga ato nuk është i vetmjaftueshëm për të dhënë efektin që ne ia atribuojmë: secila nga këto shkaqe të përkohshme varet për efikasitetin e tij mbi një tërësi kushesh të tjera pro dhe kundra.

Së dyti, sepse duke qënë të përkohshëm, ato kanë nevojë për mbështetje, dhe kështu që nuk mund të jenë shkaqet përfundimtare të ekzistencës. Supozojmë se të mëposhtmet janë një varg shkaqesh dhe efektsh të përkohshme: C1, C2, C3, C4..... Cn, të tilla që C1 është shkaktuar nga C2, C2 nga C3, e kështu me rrallë. Të tilla shkaqe të përkohshme janë

shkaqe reale, dhe të dobishme, sidomos për qëllime praktike dhe për shpjegime jo të plota; por nqs ne po kërkojmë shkaku përfundimtar të ekzistencës, nqs marrim C1, C2 natyrisht nuk është shkaku, sepse rrjedh nga C3. E njëjta gjë mund të thuhet për C3, e kështu me rrallë. Kështu edhe nëse kemi një pafundësi shkaqesh të tilla të përkohshme, nuk do të mund të na paraqiste një shpjegim përfundimtar të ekzistencës së C1.

Le ta shpjegojmë pak më ndryshe: kur u krijua C1? Natyrisht pas krijimit të C2. Kur u krijua C2? Vetëm pas krijimit të C3, dhe kështu vazhdon arsyetimi deri në Cn. Kështu C1 nuk do të krijohej pa krijimin e Cn. I njëjti problem do të ekzistonte edhe nëse shkojmë më larg se Cn, edhe nëse shkojmë në infinit. Kjo nënkupton që nëse ekzistenca e C1 do të varej nga gjithë këto shkaqe të përkohshme, atëherë nuk do të krijohej asnjëherë. Kështu që nuk do të kishim një varg shkaqesh të ekzistencës, por një varg të mos ekzistencës siç shpjegon Ibn Tejmijah.

Por fakti është që ka qenie përreth nesh; kështu që shkaku përfundimtar i ekzistencës së tyre nuk duhet të jetë i përkohshëm; duhet të jetë i përjetshëm dhe njëkohësisht jo rrjedhojë i një tjetri.

Kur dikush, pavarësisht shkencëtar apo jo, insiston në besimet e gabuara përpara të gjitha evidencave, nuk mund të ketë mënyrë për të mbështetur besimet e tij përveçse duke u bazuar në argumente të dyshimta, sepse asnjë gënjeshtër nuk mund të mbështetet nga një argument i saktë. Kështu ka ndodhur me të gjithë shkencëtarët dhe filozofët ateist të cilët besojnë në teorinë e Big Bang.

Disa deklarojnë me paturpësi që materia e universit u shfaq vetvetiu nga asgjëja. Kështu Fred Hoyle, i cili mbronte teorinë e universit statik, e cila për një kohë është konsideruar si rivale e fortë e teorisë së Big Bangut, por

ashtu sikurse dhe teoritë e tjera rivale, duhej të shpjegonte shfaqjen e lëndës së re, ka thënë:

"Pyetja më e rëndësishme të cilës duhet t'i përgjigjemi rreth vazhdimësisë së krijimit është: Prej nga vjen materia e krijuar? Nuk vjen nga asgjëkundi. Materia thjesht shfaqet-ajo është e krijuar. Një kohë atomet e ndryshme përbërëse të lëndës nuk ekzistonin, dhe në një kohë të mëvonshme u shfaqën. Kjo mund të duket një ide shumë e çuditshme dhe jam dakord, sipas shkencës nuk ka rëndësi se sa e çuditshme është një ide për sa kohë ajo nuk bie poshtë që do të thotë se një ide mund të merret në konsideratë për sa kohë që rrjedhimet e saj përputhen me vëzhgimet."

(Hoyle, 112)

Kur Hoyle e tha këtë, pati reagime kundër tij. Ai u akuzua për dhunimin e principit kryesor të shkencës, që asgjë nuk shfaqet nga asgjëja dhe në këtë mënyrë "po i hapte rrugën fesë" siç theksoi një filozof. Mario Bunge ka thënë rreth kësaj:

"Kjo teori përfshin hipotezën e krijimit të vazhdueshëm të materies nga asgjëja. Dhe nuk është egzaktesisht çfarë zakonisht nënkuptohet nga respektimi i determinizmit shkencor edhe në kuptimin e saj të përgjithshëm, sepse koncepti i shfaqjes nga asgjëja është karakteristike teologjike ose magjike edhe e shprehur në formë matematikore." (Brunge)

Që hipoteza e krijimit nga asgjëja nuk është shkencore, është e vërtetë, por pretendimi që është karakteristike teologjike është tepër e kufizuar. Religjonet nuk deklarojnë që sendet shfaqen nga asgjëja sepse kjo bie ndesh me pohimin më të rëndësishëm në fe që ne jemi krijuar nga Zoti. Ajo çfarë thonë njerëzit e fesë është se Zoti i krijon gjërat nga asgjëja, dhe ky është, gjithë dallimi ndërmjet dy nocioneve.

Nëse krijimi nga asgjëja u konsiderua fillimisht nga ateistët si një princip joshkencor dhe

teologjik, tani pretendohet nga disa që ka status shkencor dhe përdoret për denigrimin e fesë.

Për herë të parë një përshkrim i kompletuar i të gjithë krijimit mund të jetë brenda të kuptuarit tonë. Asnjë problem shkencor nuk është më i rëndësishëm sesa enigma e shfaqjes së universit. A mund të ketë ndodhur kjo pa veprimin e një force mbinatyrore? Mekanika kuantike thekson faktin që “nuk mund të përfitosh diçka nga asgjëja”. Fizikantët tani flasin për “një univers që krijon vetveten”: për një kozmos që u shfaq spontanisht, si një grimcë bërthamore që shfaqet nga asgjëja në procese të caktuara me energji të lartë. Pyetja nëse detajet e kësaj teorie janë të sakta apo të gabuara nuk ka rëndësi. Ajo që është e rëndësishme është se tani mund të mendojmë për një shpjegim shkencor të të gjithë krijimit. (Jastrow, viii)

Çfarë shpjegimi është ky? A ke filluar ndonjëherë të shpjegosh diçka duke thënë se u shfaq nga asgjëja?

A besojnë me të vërtetë shkencëtarët që grimca bërthamore u shfaq nga asgjëja, me kuptimin e plotë që u shfaq nga asgjëja, dhe nuk ka asgjë që e paraprin? Duke komentuar atë çfarë ka thënë Davies, një shkenctar ka thënë: “Kjo, gjithsesi, është një ngjarje që ndodh në hapsirë dhe në kohë, brënda një mjedisi ku ka lëndë dhe rrezatim. “Asgjë” është një nocion që nuk shfaqet në këtë situatë”.

E njëjta ide e gabuar është përsëritur në një libër më të vonshëm nga një tjetër shkencëtarë ateist, Taylor:

Propabiliteti i shfaqjes nga vakumi i një grimce siç është një elektron nuk është zero. Në fakt vakumi është përplot me mundësi, një nga të cilët është shfaqja e vetë univesit. Ai është krijuar nga asgjëja, siç ka ndodhur në të vërtetë. (Taylor, 22)

Për çfarë vakumi flet Taylori? Nëse ai është duke e përdorur fjalën në kuptimin teknik shkencor, atëherë ai me të vërtetë mund të

flasë për të si plot me mundësira, ose për një elektron që shfaqet nga ai, për shkak se ky vakum është në fakt një zonë jo e zbrazët. Ky sigurisht nuk është vakumi i referuar nga teoria e Big Bengut. Nuk ka madje as ndonjë analogji midis të shfaqurit e një grimce në një vakum (boshllëk) me të shfaqurit e një universi nga asgjëja absolute.

Idea që diçka është krijuar nga asgjëja, pra shfaqet nga asgjëja, është shumë më e ndryshme nga idea që ajo krijon vetveten. Është e çuditshme se si disa shkencëtarë flasin rreth tyre sikur ato janë një ose e njëjta gjë. Nuk është vetëm Davies që i ngatërroi këto dy nocione siç mund ta shohim në citimin e sapo përmendur, por edhe të tjerë. Taylor na tregon që elektronet mund të krijojnë vetveten nga asgjëja në të njëjtën mënyrën si Baron Munchausen shpëtoi vetveten nga të mbyturit në një moçal duke e nxjerrë veten me forcat e tij.

“Është sikurse nëse këto grimca të veçanta janë të afta të tërheqin vetveten me forcat e tyre (të cilat në rastin e tyre janë forcat ndërmjet tyre) për të krijuar vetveten nga asgjë siç Baron Munchausen shpëtoi vetveten pa asnjë mbështetje të dukshme...kjo forcë është propozuar si një skenar shkencorë i respektuar për krijimin e një Universi tepër të specializuar nga asgjëja”. [Taylor, 46]

A është shkencë apo fantashkencë kjo që u tha këtu? Taylor e di dhe e ka thënë që ajo është vetëm një histori; çfarë ai ka thënë të ketë bërë është në fakt fizikisht e pamundur të realizohet. Për kundër kësaj, Taylor dëshiron të shpjegojë nëpërmjet ideve të tij diçka që jo vetëm është reale por është e një rëndësie të lartë dhe kështu përfundon me diçka që është shumë më absurde sesa historia e trilluar e Munchausen sikur ai gjoja shpëtoi veten me forcat e veta. Të paktën Munchausen fliste për gjëra që tashmë ekzistonin në realitet. Por grimcat e veçanta të Taylor-it veprojnë edhe përpara se

ato janë të krijuara! Ato “e tërheqin vetveten me forcat e tyre ... për të krijuar veten nga asgjëja”!

Alternativa e tretë e atribuimit të krijimit të gjërave Zotit të vërtetë, është atribuimi i tyre zotave të trilluar. Kështu shumë ateistë përpigën t'ia atribuojnë krijimin e gjërave të përkohshme gjërave të tjera që janë të përkohshme (ashtu siç thamë më parë). Davies thotë:

“Ideja e një sistemi fizik që përmban një shpjegim të vetvetes mund të duket paradoksale për njeriun e zakonshëm por është një ide që ka përparësi në fizikë. Ndërsa dikush mund të pranojë (duke injoruar efektet kuantike) që çdo ngjarje është e mundshme dhe varet për shpjegimin e saj në disa ngjarje të tjera, nuk ka nevojë të thuhet që kjo seri vazhdon në pafundësi dhe mbaron tek Zoti.

Mund të mbyllet në një qark. Për shembull, katër ngjarje, ose objekte ose sisteme E1, E2, E3, E4, mund të kenë varësinë e mëposhtme tek njëri-tjetri: (Davies, 47)

E2
E3
E4
E1

Por ky është një shembull i qartë i një cikli vicious. Mërmirë ndonjë nga këto ngjarje ose objekte ose sisteme të supozuara. Le të marrim E1, dhe të pyesim si u shfaq. Përgjigjja është: u shkaktua nga E4, i cili e parapriu atë; po cili është shkaku i E4? Është E3; dhe shkaku i E3 është E2, dhe E2 është E1. Kështu shkaku i E4 është E1 sepse është shkaku i shkaqeve të tij. Kështu E4 është shkaku i E1 dhe E1 është shkaku i E4 çfarë nënkupton që secili prej tyre paraprin dhe paraprihet nga tjetri. A ka kuptim kjo? Nëse këto ngjarje, etj, ekzistojnë, atëherë dalja e tyre në ekzistencë nuk është shkaktuar nga ato me rrugën që supozonte Davies. Shkaku përfundimtar i tyre duhet të jetë jashtë këtij cikli të gabuar.

Filozofi Passmore na këshillon të:

Të krahasojmë të mëposhtmet: (1) çdo ngjarje ka një shkak; (2) nëse një ngjarje ka ndodhur njeriu duhet të dijë si ndodhi ajo. E para thjesht na tregon ne që nëse jemi të interesuar për shkakun e një ngjarjeje, është gjithmonë një i tillë për tu zbuluar nga ne. Por na lë të lirë të fillojmë e të ndalojmë në çdo pikë që dëshirojmë në kërkim të shkaqeve; ne mundemi nëse dëshirojmë, të kërkojmë shkakun e shkakut e kështu me radhë deri në infinit, por ne nuk kemi nevojë të veprojmë kështu; nëse kemi gjetur një shkak, pavarësisht shkakut të tij.

Pohimi i dytë, kurrë nuk do të na lejojë ne të pohojmë që e dimë që një ngjarje ka ndodhur... sepse në qoftë se ne nuk mund të dimë që një ngjarje ka ndodhur derisa dimë shkakun e saj, në të njëjtën mënyrë ne nuk mund të dimë që shkaku i ngjarjes ka ndodhur derisa të dimë shkaku të tij, e kështu mund të thuhet deri në infinit.

Shkurt, nëse teoria do të ishte e plotë, seria duhej të ndalonte diku, por deri tani ajo është e tillë që seria nuk ndalon asgjëkundi - përderisa një ngjarje të trajtohet e privilegjuar, p.sh. krijimi i universit. (Pasture, 29)

Nëqoftëse mendojmë për të, nuk ka dallim të vërtetë ndërmjet këtyre dy serive siç e ka shpjeguar shumë qartë para shumë kohësh Ibën Tejmijje (Ibën Teimijje, 436-83). Një njeri mund ta ndërtojë serinë e parë në këtë mënyrë: që një ngjarje të ndodhë, shkaku i saj duhet të ndodhë. Tani nëse shkaku është gjithashtu i shkaktuar, atëherë ngjarja nuk do të ndodhë derisa shkaku i saj të ndodhë, dhe kështu vazhdon, deri në infinit. Kështu ne nuk do të kemi një seri ngjarjesh që ndodhin, por një seri jo ngjarjesh. Pse ne e dimë që ato janë ngjarje, ne arrijmë në përfundimin që shkaku i vërtetë përfundimtar nuk duhet të ketë qenë diçka e përkohshme ose seri gjërash të përkohshme qofshin ato të fundëm apo të pafundëm. Shkaku përfundimtar duhet të jetë i një natyre të ndryshme nga ajo e gjërave

të përkohshme: duhet të jetë i përjetshëm. Pse themi 'përfundimtar'? sepse, siç thashë më përpara, ngjarjet mund të shihen si shkaqe reale të ngjarjeve të tjera, për sa kohë ne t'i pranojmë ato si shkaqe të varura dhe të paplota siç dhe janë në të vërtetë, dhe si të tilla nuk janë shkaqet që shpjegojnë shfaqjen në ekzistencë e diçkaje në kuptimin e vërtetë të fjalës, që do të thotë se ato nuk mund të zëvendësojnë Zotin.

Cila është lidhja e këtij diskutimi me zinxhirët në fund të fundit?

Mund të kenë ekzistuar disa justifikime për të, përpara mbërritjes së teorisë së Big Bengut, por duhet të jetë e qartë për Davies në veçanti se nuk ka aspak vend për të në pikëpamjen e një njeriu i cili beson që universi ka një fillim absolut.

Fakti që çdo gjë përreth nesh është e përkohshme dhe që nuk mund të ishte krijuar përveçse nga një Krijues i përhershëm i është bërë e njohur njerëzimit që në agimin e krijimit të tyre, dhe është akoma besimi i pjesës dërmuese të njerëzve kudo në botë. Do të ishte një gabim të krijohej nga ky material përshtypja që var ekzistencën e Zotit në vërtetësinë e teorisë së Big Bengut. Ky sigurisht nuk është besimi im: dhe as që

ishte qëllimi i këtij materiali. Qëllimi kryesor i këtij materiali ka qenë në të vërtetë që nëse një ateist beson në teorinë e Big Bengut, atëherë ai nuk mund të mos pranojë që universi u krijua nga Zoti. Kjo, në fakt, është çfarë disa shkenctarë e kanë pranuar sinqerisht, dhe çfarë dia të tjerë aludojnë me ngurrim.

Nuk ka bazë për të supozuar se materia dhe energjia ekzistonin më përpara dhe papritur u gjallëruan në shpërthim. Atëherë çfarë mund ta dallonte atë moment nga të gjithë momentet e tjerë në përjetësi?... Është thjesht postulimi i krijimit nga asgjëja. Forca Hyjnore e krijoj natyrën nga asgjëja. (Jasrow, 122)

Për sa i përket shkakut të parë të universit në kontekstin e zgjerimit, i është lënë lexuesit të ndërhyjë, por piktura jonë është e pa plotë pa Të. (Jasrow, 122)

Kjo nënkupton që gjendja fillestare e universit duhet të ketë qenë zgjedhur me shumë kujdes nëse modeli i Big Bengut të nxehtë është korrekt që në çastin fillestar. Do të ishte shumë e vështirë të shpjegoje pse universi u shfaq në këtë mënyrë përveç si akt i një Zoti, i cili kishte për qëllim të krijonte qenie si ne. (Hawking)

Dr. Xha'fer Shejh Idris

Përktheu: Marsida Kulli, mësuese në Medresen "Haxhi Sheh Shamia", Indeksi i vajzave, Shkoder

Nevoja për ripërtëritje

“O ju që besuat, përgjigjuni Allahut (duke iu bindur Atij) dhe të Dërguarit kur ju ftojnë për atë që ju jep jetë (ringjallje), dhe dijeni se Allahu ndërhyt ndërmjet njeriut dhe zemrës së tij, dhe se te Ai do të tuboheni!” [Enfalë, 24]

Ajo që më së tepërmi kërkohet prej njeriut është hapja e një kaptine të re në jetë duke proceduar me ripërtëritjen e besimit në zemër. Riorganizimi i jetës në standartet e sistemit islam, harmonizon jetën e muslimanit gjatë zhvillimeve dinamike.

Rivendosja apo mirëmbajtja në shtëpi, punëtori, bibliotekë, apo kudo që vepron, pasqyron përpjekjen e një njeriu serioz. Sa e bukur dhe e këndshme është administrimi i vetes duke vështuar me mendjehollësi çdo qëndrim, veprim dhe realizim. Kështu duhet të jetë besimtari në jetë ku në asnjë rast të mos neglizhojë rëndësinë e ripërtëritjes së besës të dhënë Allahut të Lartësuar.

Rilindja e besimit në zemër është veprim i domosdoshëm për çdo besimtar dhe kjo realizohet me veprimet e obligueshme dhe ato shtesë.

Origjina e besimit të muslimanit është në trekëndëshin: bindje, shqiptim dhe veprim, pastaj imani shtohet me bindje e dëgjueshmëri, kurse pakësohet me gjynahe e mëkate.

Disa njerëz pasi që u udhëzuan parapëlqyen vendnumërimin dhe pushimin, kështu kaluan në gjumë dhe pushim afatgjatë. Kurse, Islami rekomandon dhe këshillon ripërtëritjen e imanit për çdo ditë, duke iu përgjigjur Allahut të Lartësuar dhe të të Dërguarit të tij. Feja jonë nuk përfundon vetëm me disa veprime rutinore, por çdo ditë kërkon diçka të re, dhe çdo veprim i freskët ngrit nivelin e seriozitetit tek besimtari.

Muhammed Husejn Jakubi, dijetar dhe edukator i Ummetit islam, thotë: Njëherë ishim duke biseduar me disa vëllezër dhe iu drejtova atyre duke i thënë: Shkencëtarët tregojnë se oksigjeni i prodhuar në laboratorë ndizet shumë më shpejt se sa oksigjeni prezent në ajër? Pse kjo ndodh kështu? Përgjigjja ishte se: Është i riprodhuar.

Kështu veprimet e vazhdueshme ripërtërijnë energjinë dhe fuqinë e imanit (besimit).

Mos harro se sferat e veprimit në fenë tonë janë të shumta e të ndryshme.

Adhurimet janë të formave të ndryshme. Për çdo ditë realizo diçka, kështu përjeton ripërtëritjen e besimit, pengon lodhjen dhe mërzinë.

I nderuari vëlla, shpejto!

Që prej sot, programo synimet dhe besatohu se do të jesh i përpiktë në kryerjen e namazit. Po, nga ky obligim madhor fillo, do të përjetosh kënaqësinë shpirtërore dhe do ta ushqesh zemrën tënde me iman.

Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, e ka përgëzuar atë që e falë namazin, duke i siguruar hyrje në xhenet nga ana e Allahut duke thënë: “Allahu azze ve xhel-le i ka bërë farz pesë namaze. Ai që merr mirë abdest, i falë në kohë të tyre, i plotëson rukutë dhe sexhdet e tyre dhe i falë me frikërespekt, Allahu i siguron falje të gjynaheve. Kurse, ai që nuk vepron kështu, nëse do ia falë, ose e dënon.” [Transmeton Ebu Davudi, hadithi është sahih]

I nderuari vëlla, namazi të largon dhe të pastron nga mëkatet, njëra ndër lutjet e preferuara në hyrje të namazit është: “O Zot! Largomë prej mëkateve, ashtu siç ke larguar lindjen prej perëndimit. O Zot! Pastromë prej mëkateve, ashtu siç pastrohen

rrobat e bardha prej fëlliqësirës. O Zot! Laji mëkatet e mia me ujë, borë dhe breshër.” [Transmetojnë Buhariu dhe Muslimi]

Në pozicionin e qëndrimit në këmbë lexon “Fatihanë” thelbin e Kur’anit, kujto hadithin kudsî që transmeton Imam Muslimi, Allahu i Lartësuar thotë: “E kam ndarë namazin ndërmjet Meje dhe robit Tim në dy gjysma, dhe ai (robi) do ta fitojë atë për të cilën është lutur.” Kur robi thotë: “El hamdu lil-lahi rabbil alemin”; Allahu i Lartësuar thotë: “Robi Im më falënderoi.” Kur robi thotë: “Err-rrahmanirr-rrahim”; Allahu i Lartësuar thotë: “Robi Im më lartësoi.” Kur robi thotë: “Maliki jevmid-din”; Allahu thotë: “Robi Im më lavdëroi.” Ose thotë: “Robi im më është dorëzuar.” Kur robi thotë: “Ijjake na’budu ve ijjake neste’in”; Ai thotë: “Kjo është ndërmjet Meje dhe robit Tim, dhe ai do ta fitojë atë, për të cilën është lutur.” Kur robi thotë: “Ihdinasiratal mustekim, siratal lehdine en’amte alejhim, gajril magdubi alejhim ve led-dalilin”; Ai thotë: “Kjo është për robin Tim, dhe ai do ta ketë atë që e ka kërkuar.” [Transmeton Muslimi]

Në pozicionin e rukusë besimtari lartëson dhe falënderon Allahun e Lartësuar duke e thënë: Subhane Rabbijel Adhim (Qoftë i pastër prej të gjitha të metave Zoti i Madhëruar dhe i Lavdëruar).

Në pozicionin e sexhdes besimtari thotë: Subhane Rabbijel A’la, fiton mëshirën e Allahut të Lartësuar. Muhammedi sal-lall-

llahu alejhi ve sel-lem thotë: “Kur Allahu do të mëshirojë ndokënd prej banorëve të xhehenemit urdhëron melekët që ta nxjerrin atë person, i cili e ka adhuruar. Melekët e dallojnë nga gjurmët e sexhdes, ngase Allahu ia ka bërë haram zjarrit t’i djegë gjurmët e sexhdes dhe kështu dalin nga zjarri. Gjithë njeriun e djeg zjarri, përveç gjurmëve të sexhdes.” [Transmetojnë Buhariu dhe Muslimi]

Namazi është dritë që ndriçon rrugën e robit në dunja dhe në ahiret. Këto janë vetëm disa shkëndijëza mbi adhurimin më madhor, duhet shpejtuar për t’i fituar këto përparësi, kështu realizojmë ripërtëritjen e besimit tonë. Allahu i Lartësuar thotë: “Sigurisht që Unë, vërtet Unë jam Allahu, nuk ka asnjë të adhuruar tjetër me të drejtë përveç Meje, pra Mua më adhuro dhe fal namazin për përkujtimin Tim.” [Ta Ha, 14]

Besimtari i vërtetë duke përkujtuar Allahun e Lartësuar përjeton një jetë të mirë e të lumtur në këtë botë: “Kushdo që bën punë të mirë, burrë apo grua, duke qenë besimtar (i vërtetë), Ne do t’i japim atij jetë të mirë (në këtë botë), e (në botën tjetër) do t’u japim shpërblimin më të mirë për veprat e tyre më të mira që ata i kanë punuar.” [Nahl, 97]

Allahu im, ringjalle besimin në zemrat e muslimanëve, përforcoj muslimanët në Fenë e Vetme dhe e Pranuar tek Allahu që është Islami!!!!...

Ulvi Fejzullahu

Kështu ishte Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem

Incidenti i fundit që ndodhi në Danimarkë tregoi qartë se njerëzit jomuslimanë nuk e njohin sa duhet Muhammedin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, andaj edhe kanë krijuar stereotipe dhe paragjykime të shumta dhe shumë të gabuara për te.

Dijetarët musliman gjatë kampanjës së tyre në përkrahje të Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, kanë thënë se njëra prej mënyrave për ti dalur në krah dhe për ta ndihmuar Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është edhe prezantimi i pastër dhe i plotë i personalitetit të këtij burri, me qëllim të largimit të paragjykimeve që janë krijuar në mendjen e jomuslimanëve.

Dukja e fizionomisë së Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem

Nëse dëshirojmë të kemi pasqyrë të plotë të pamjes dhe dukjes së fizionomisë së Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, duhet tu referohemi librave që flasin mbi jetën, pamjen, virtytet dhe veprat e tija.

Në mesin e këtyre librave është edhe libri "Virtytet e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem", të Imam Tirmidhiut, libër, të cilin Muhadithi i këtij shekulli e ka përpunuar dhe ka bërë klasifikimin e haditheve që gjinden në këtë libër.

Nëse i përmbledhim të gjitha hadithet që e përshkruajnë Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, do të kishim nxjerë këto tipare:

Fytyra

Fytyra e të Dërguarit të Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) ishte e bukur, e rrumbullakët, e ndritshme dhe e bardhë në të kuqe. I shkëlqente si hëna pesëmbëdhjetë; kur gëzohej, i shndriste si një copë e hënës. Ballin e kishte të gjerë; i vetëtinte, ashtu siç vetëtinte dielli pas një reje të ngarkuar. Kur e shikoje atë, sikur shikoje diellin kur lindte. Djersët e tij në fytyrë dukeshin si margaritarë; era e djersëve të tij ishte më e këndshme se myshku. Kur zemërohej, dukej sikur shega të kishte derdhur ngjyrën e saj në faqet e tij. Faqet i kishte të lëmuara. Vetullat i kishte si hark dhe të plota, por jo të bashkuara (thuhet edhe se i kishte të bashkuara). Sytë i kishte të mëdhenj. E bardha e tyre ishte e përzier pak me të kuqe. Beben e syrit e kishte shumë të zezë dhe qerpikët i kishte të gjatë e të dendur. Po ta shikoje, do të mendoje se i ka lyer sytë, por ai nuk i kishte lyer ata. Pamjen e tij të bukur e mbulonte një dritë që gjithkush e vinte re. Gojën e kishte të bukur dhe të madhe. Dy dhëmbët e parë i kishte të ndarë nga njëritjetri. Dhëmbët e tij shndrisnin; kur buzëqeshte ata dukeshin si margaritarë; kur fliste, dukej sikur dilte dritë nga dhëmbët e tij të përpamë. Kishte gojën më të bukur. Mjekrrën e kishte të bukur dhe të dendur, të mbushur nga njëri vesh tek tjetri. Ajo i mbulonte fytyrën dhe një pjesë të gjoksit. Ishte shumë e zezë. Anash nofullave dhe mbi fyt ajo ishte pak e bardhë.

Koka, qafa dhe flokët

I Dërguari i Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) e kishte ballin të gjerë, kokën të madhe, qafën të gjatë. Flokët i arrinin deri te gjysma e veshëve (thuhet edhe deri në bulat e tyre). Ndonjëherë shkonin edhe më poshtë dhe i arrinin deri te supet. Mbi ballë kishte ca qime të bardha, por sikur të mblihdeshin me ato të mjekrës nuk bëheshin as njëzet. Flokët i kishte edhe pak kaçurrela. Flokët i ndante në mes.

Anët dhe gjymtyrët

I Dërguari i Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) i kishte kockat të mëdha: bërnylat, shpatullat dhe gjunjët. Ai i kishte të gjata kësikët dhe të mëdhenj krahët. Shputat e këmbëve dhe pëllëmbët i kishte të shtruara. Duart i kishte të buta, më të buta se mëndafshi, më të ftohta se dëbora dhe me erë më të mirë se myshku. Llërët, krahët dhe gishtat i kishte të mbushur. Kërcijtë nuk i kishte të mbushura. Ishte shpatullgjërë. Gjymtyrët i kishte të plotë dhe gjoksin të gjerë e pa qime. Nga fyti deri te kërthiza kishte një vijë qimesh të drejta. Përveç këtyre nuk kishte qime të tjera as në bark dhe as në gjoks. Te krahët dhe te shpatullat kishte qime. Nën sqetulla kishte shumë qime. Shpina e tij dukej si argjend i derdhur.

Shtati i tij

I Dërguari i Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) ishte i pashëm. Trupi i tij ishte i drejtë, as i shkurtër dhe as i gjatë. Megjithatë ai ishte më shumë i gjatë sesa i shkurtër. Kur ecte me ndonjërin, sado i gjatë të ishte shoqëruesi, dukej më i gjatë Profeti (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!). Trupi ishte i drejtë dhe i

fortë, jo shumë i shëndoshë dhe jo i rrudhur e i thyer. Po të ishte midis dy njerëzve, do të ishte më i bukuri dhe më i miri i të dyve.

Era e tij e mirë

Trupi i tij dhe gjymtyrët e tij kishin një erë më të mirë se myshku. Enesi thotë: “Unë nuk kam nuhatur kurrë ndonjë myshk a erëz tjetër më të këndshme se era e të Dërguarit të Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!).” Edhe Xhabiri (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) thotë: “Në çdo rrugë që kalonte Profeti (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!), kuptohej se kishte kaluar ai, nga era e mirë që vinte prej tij.” Kur Profeti (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) takonte dikë, tjetri e ndiente erën e mirë të Profetit në dorë, tërë ditën. Kur Profeti (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) e vinte dorën e vet mbi kokën e ndonjë fëmije, fëmija dallohej midis të tjerëve nga era e mirë që kishte. Ummu Sulejmi ruajti djersën e tij në një shishe për ta hedhur në erëzën e saj, sepse djersa e tij ishte më e mirë se çdo erëz.

Ecja e tij

I Dërguari i Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) e kishte ecjen të shpejtë. Ai ecte si ai, që kalon nëpër treg. Nuk ishte as i ngathët dhe as përtac. Atë nuk e arrinte askush në ecje. Ebu Hurejra (Allahu qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: “Unë nuk kam parë ndonjë që të ishte më i shpejtë në ecje se sa i Dërguari i Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!); dukej sikur toka shtrihej për të. Kur ecnim me të mundoheshin për ta arritur, ndërsa ai nuk sforcuhej fare.” Kur e vinte këmbën në tokë e vinte plotësisht, sepse e kishte këmbën të shtruar.

Kur donte të shikonte anash, kthehej me gjithë trup. Kur donte të kthente kokën në një drejtim, kthehej andej me gjithë trup. Kur çohet nga vendi, çohet menjëherë. Kur ecte, ecte shpejt, sikur zbriste nga ndonjë vend i ngritur. Ai i hidhte hapat të plotë dhe ecte lehtë.

Zëri i tij dhe fjala e tij

I Dërguari i Allahut (paqja e Allahut dhe bekimi i Allahut qofshin mbi të!) e kishte zërin pak të ngjirur, fjalën e kishte të ëmbël dhe në fjalët e tij dallohej urtësia. Kur heshte, ishte tërë urtësi; kur fliste fytyra e tij zbukurohej. Ai fliste qartë dhe rrjedhshëm, duke i shqiptuar fjalët si rruzat që zbresin pas njëra-tjetrës. Ai e fillonte dhe e mbaronte fjalën qartë dhe kup-tueshëm. Fliste fjalë të prera; as nuk e zgjaste shumë fjalën, as nuk e shkurtonte atë. Kur fliste, i dallohej çdo tingull i fjalës. Ai ishte gojëtar. Kishte natyrë të qetë dhe fjalën e kishte me vend. Për këtë nuk ia kalonte kush, sado gojëtar të ishte. Allahu i kishte dhënë atij mundësinë që me pak fjalë të shprehte shumë kuptim. I ishte dhënë urtësia. Ai dinte t'i ndante fjalët. (shiko: "Nektari i vulosur i Xhennetit").

Virtytet e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

1) Personaliteti i tij:

Ishte njeri i madh dhe këtë madhësi e kishte fituar me besimin e madh që kishte në principet e veta dhe qëndrueshmërinë e tij në këto principe. Ky besim dhe qëndrueshmëri ishte e stolisur me moral të mirë, sjellje korekte me dashamirët dhe armiqët, modesti dhe thjeshtësi, larg çdo komplikimi dhe shtirjeje.

Ishte i sinqertë me vetveten, kishte synime të përcaktuara dhe vizion të qartë.

U mbeti besnik principeve të veta derisa e kumtoi shpalljen hyjnore dhe i përhap mës-

met fisnike, të cilat shumica e atyreve që e armiqësojnë dhe ofendojnë nuk i njohin.

Ky burrë i ka përmbledhur të gjitha tiparet e mirësisë që janë në përputhje me natyrën e njeriut dhe të gjitha tiparet e plota njerëzore që i shpresojnë njerëzit e mençur.

Bukuria fizike, bukuria morale dhe bukuria intelektuale e nxorën këtë diell i cili i dha kuptim jetës në ruzullin tokësor.

2) Sjellja e tij me familjen e vet.

Ai që analizon me vëmendje jetën e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, do të habitet nga fakti që një njeri që vjen nga një ambient shkretëtor e i vrazhd, ku dominon injoranca dhe kaosi të arrijë kulmin e suksesit të themelimit të familjes dhe kujdesit ndaj saj.

Ishte burim i dashurisë, ngrohtësisë, ndjenjave, emocioneve dhe dhimbshurisë për familjen e vet.

E përkdhelte gruan e tij, bënte shaka me të dhe bisedonte me të përplot me emocione të ngrohta. Shikoni se çfarë shembull jep Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në këtë drejtim. Ai e vendonte gojën e tij aty ku kishte venduar gruaja e tij, Aisheja, radijall-llahu anha, gojën, duke pirë nga një enë. Ai nuk e kishte haruar as gruan e tij të vdekur, Hadi-xhen, radijall-llahu anha, të cilën e kujtonte shpesh pas vdekjes së saj.

Edhe pse Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kishte peshë të madhe dhe detyra gjigante sikur kryetar i shtetit, komandant i ushtrisë, udhërrëfyes shpirtëror dhe moral i popullit të vet, ai nuk neglizhonte që të jetë i dashur dhe i afër me familjen e tij. Këtë e manifestonte duke qenë në shërbim të familjes dhe u ndihmonte grave të tija në punët e tyre shtëpiake.

E kanë pyetur Aishen, radijall-llahu anha: çka bënte Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kur ishte në familje të vet? Tha: i kryente punët shtëpiake, kurse kur vinte koha e namazit, ngritej që të falet". (Buhariu).

3) Sjellja e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, me njerëzit në gjendje të paqës

a) Ishte njeri i të vërtetës dhe drejtësisë

Ishte njeri që e donte të vërtetën dhe drejtësinë dhe gjykonte sipas tyre dhe asgjë nga kjo rrugë nuk mund ta largonte. I dobi trajtohej si i fuqishëm derisa ta merte hakun e vet, kurse i fuqishmi trajtohej si i dobët derisa të mirrej haku nga ai.

Në këtë drejtim nuk e përfillte as njeriun më të afërt të ai, sikurse del në shesh nga ky rast. Një herë kishte vjedhur një grua nga fisi Mahzum dhe kërkuan njeri që do të ndërmjetësonte te Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që mos të ekzekutohet denimi kundrejt asaj. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u hidhërua shumë nga ky gjest e tha:

"Pasha All-llahun, nëse Fatimeja, bija e Muhammedit do të kishte vjedhur, do tia kisha prerë dorën". (Sahih, Ebu Davudi).

b) Pronar i moralit të lartë.

Ajo që e dallonte më së shumti Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte morali i lart me të afërmin dhe me të largit, me miqt dhe armiqt.

Takohej i buzëqeshur me njerëzit, ishte gojëmbël, të keqen e kthente me të mirë dhe nuk mirej me punë të ulta.

I ka mësuar muslimanët se njerëzit më të mirë janë ata që kanë moral të mirë, sikurse ka ardhur në hadith.

Madje i ka stimuluar pasuesit e tij që të posedojnë moral të mirë sepse me këtë do të jenë afër tij në Ditën e Ringjalljes.

Kur kërkuan prej tij që të lutet kundër idhujtarëve ai u dha përgjigje duke thënë:

"Nuk jam dërguar si mallkues, por jam dërguar si mëshirë". (Muslimi).

c) Njeri i tolerancës

Akuzat e pabaza dhe shpifjet e qëllimta të cilat nuk posedojnë as minimumin e kriterëve të besnikërisë shkencore që e paraqesin Pej-

gamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, si njeri intolerantë dhe kundër dialogut dhe debatit. Kurse e kundërta është e vërtetë. Për këtë gjë do tu sjellim një shembull.

Atëherë kur disa çifut kinse po e përshëndesin e mallkuan, duke thënë: "vdekja qoftë për ty", ai u përgjigj me kulturë maksimale dhe butësi të paparë deri në atë kohë: "edhe për ju".

Paramendoni situatën, ai ishte kryetar i shtetit, kishte pushtet dhe fuqi dhe kishte shok dhe ithtar që ishin të gatshëm të bëjnë çmos për ta mbrojtur Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Mirëpo ai shumë thjeshtë dhe me pak fjalë i dha përgjigjen këtyre çifutëve. Kur e pa Aisheja këtë reagim, u nevrikos dhe u tha përgjigje me mallkim dhe ofendime. Reagoi Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ndaj kësaj sjellje të Aishes, radijall-llahu anha, duke i thënë: "Ngadal Aishe, sepse All-llahu e do butësinë në të gjitha çështjet". (Buhariu dhe Muslimi).

d) Njeri i dijes dhe civilizimit

Në këto kohëra nuk është vështirë që të nxitojë dikush dhe ta akuzojë Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, se është kundër shkencës dhe civilizimit, mirëpo nëse ndalemi dhe studiojmë jetën e tij do të shohim se e kundërta është e vërtetë. Do të vëren se Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte ai që i vëndoi themelet e shkencës dhe civilizimit, mbi të cilat u ngrit shteti islam dhe e ngjalli ruzullin tokësor shekuj me radhë.

Si ka mundësi që ky njeri mos të jetë pishtar i shkencës dhe civilizimit kur fjala e parë që ju shpall ishte: "lexo".

Nuk duhet haruar në këtë drejtim edhe ngritjen e universiteteve dhe bibliotekave të mëdha si në Bagdad, Kairo, Kajrevan, Andaluzi (Spanjën e sodit) dhe kujdesin për shkencën dhe shkencatratë, saqë në kohën e Harun Reshidit paguhej përkthimi i një libri dhe përpilimi i tij me ari, dmth aq sa peshonte ai libër aq ari i jepeshte.

Kurse muslimanët kanë aritur në këtë gjen-dje të mjerueshme dhe në këtë prapambeturi nga shkaku i largimit të tyre nga feja e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe nga shkaku i kolonizimit dhe okupimit eu-ro-po-amerikan dhe instalimi i qeverive kukulla që pengojnë çdo zhvillim dhe ringjallje shken-core dhe civilizuese.

e) Mëshirë për mbarë botën

- Mëshira e tij ndaj gruas.

Gruaja para ardhjes së Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk kishte aspak të drejta, nënçmohej, mposhtej, madje edhe va-ro-sej e gjallë.

Erdhi Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe ia dha gruas lirinë dhe jetën, e kon-sideroij njeri të barabartë me mashkullin dhe e nderoi ate.

E ndaloi dëmtimin, nënçmimin, padrejtësinë, mbytjen e saj, madje sjelljen e mirë ndaj fem-rës e bëri si kriter të mirësisë së pasuesve të tij, duke thënë: "Më i miri prej jush është ai që është më i mirë ndaj grave të veta". (Sahih, Tirmidhiu).

Gjithashtu ka thënë:

"Besimtarët me besim më të plotë janë ata që kanë moral më të mirë, kurse më të mirët në mesin e tyre janë ata që janë më të mirë ndaj grave të tyre". (Sahih, Tirmidhiu).

Ka urdhëruar ithtarët e vet që të sillen butë me gratë duke thënë: "Silluni butë me gratë". Sepse janë shumë të ndishme.

Ka ndaluar në mënyrë kategorike padrejtësi-në ndaj tyre duke thënë: "Ua ndaloj kategori-kisht të nëpërkëmbni të drejtat e dy të dob-tive: jetimit dhe gruas". (Hasen, Ibn Maxheja).

Ma shumë se kjo ka bërë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Ai edhe në momen-tin e fundit, kur ishte duke e dhënë amanetin, në shtratin e vdekjes, kur zakonisht njerëzit merren me gjëra tjera, ai u angazhua me të drejtat e grave dhe nxiti e stimuloi që njerëzit

të kujdesen për to duke thënë: "Ju porosis që të silleni mirë me gratë". (Buhariu dhe Muslimi).

- Mëshira ndaj çifutëve dhe kristianëve

Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk ishte i mëshirshëm vetëm ndaj ithtarëve të vet, por ishte i mëshirshëm edhe ndaj kundër-shtarëve të vet, qofshin ata çifut apo kristian.

Ja një shembull që flet në këtë drejtim.

Muhammedi, alejhis-selam, kishte një fqinj çifut dhe që e dëmtonte. Ai secilën ditë sillte mbeturinat dhe i vëndote para shtëpisë së Pej-gamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kurse Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, sillej kundrejt tij me butësi dhe mëshirë dhe këtë vepër të keqe të tij nuk e përballonte me ndonjë sjellje të keqe, por mjaftohej me pas-trimin e bërloqeve. Kështu vepronte Pej-gamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, sepse jetonte për qëllime fisnike dhe mendonte për shpëtimin e njerëzimit nga vështirësitë.

Një ditë u ndërpre në bërloqet e këtij çifuti, bërloqet nuk shiheshin para shtëpisë së Pej-gamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Pejgam-beri, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: ndoshta fqiu ynë çifut është i sëmurë, andaj medoemos duhet ta vizitojmë dhe ta ngushëlojmë.

Shkoi te shtëpia e tij që ta vizitojë dhe e gjeti të sëmurë sikurse edhe e paramendoj. I tha fjalë të buta dhe i dha gajret. Çifuti i befasua nga vizita e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, edhe pse ki vazhdimisht e pengonte me bërloqet e tija. Ai nga ky gjest kuptoi se është Pejgamber i All-llahut dhe nuk duroi dot pa i besuar atij dhe hyri në Islam duke thënë: "Dëshmoj se ska hyjni tjetër që meriton adhurim dhe se Muhammedi është i dërguar i All-llahut".

Shiko, lexues i nderuar se çfarë mëshire ka patur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i cili kishte dhimbisuri edhe ndaj njeriut i cili i bënte llojloj problemesh dhe pengesash! Shikoni se çfarë morali të lartë dhe sjellje fisnike kishte Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem!

- Mëshirë ndaj idhujtarëve

Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri që ia donte të mirën të afërmit dhe të largit, ishte i mëshirshëm ndaj armikut dhe mikut, kishte një zemër përplot mëshirë dhe dhembshuri, nuk dinte të jetë i ashpër dhe i vrazhdë.

Idhujtarët e munduan, e maltretuan, e persekutuan, e internuan, mirëpo ky krejt këto sjellje neveritëse të tyre ua ktheu me bamirësi, mëshirë dhe kujdesej shumë që ata të udhëzohen. Aq shumë mërztje për mosudhëzimin e tyre sa që zbritën ajete në Kur'an që ta ngushëllojnë dhe që ti tregojnë që mos të mërztet kaq shumë.

All-llahu, xhel-le shanuhu, e tregon këtë duke thënë: "...andaj ti (Muhammed) mos shkakto veten me dëshpërim për ta...". (Fatir: 8).

A nuk është shembull konkret për mëshirën e tij ndaj idhujtarëve rasti i Taifit. Shkoi në Taif, i thirr në fe, në shpëtim, ata lëre që e refuzuan por edhe e gurëzuan dhe e përgjakën. Kur erdhi Xhibrili, alejhisselam, me melekët e kodrave, që ti ofron mundësinë e hakmarjes Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, cili ishte qëndrimi i tij, çka tha ai? E tha një fjalë që ka hyrë në histori, e ajo është: "All-llahu im, falja popullit tim sepse këta nuk dinë".

A ka shembull më të madh për mëshirë ndaj njerëzve.

- Mëshira ndaj të ngratit dhe nevojtarit

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk u kaplua nga mburrja me madhështinë që kishte edhe pse kishte tërë zemrat e ithtarëve të vet në dorën e tij. Ai kishte arritur që në mesin e pasuesve të vet të jetë komandant që respektohet, shok i dashur, i madh që nderohet, nuk ia kundërshtonin urdhërin e as që refuzonin udhëzimin e tij.

Edhe pse kishte këtë pozitë kaq të madhe Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte modest, i donte të ngratët, kishte dhemb-

shuri ndaj tyre, solidarizohej me ta me aq sa ka, rrinte me ta, bisedonte me ta dhe mundohej në të gjitha mënyrat që të fus gëzimin në zemrat e tyre.

Nëse dikush që vinte nga larg e konsideronte veten të huaj, kjo nuk vlente për Muhammedin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, por vendas dhe sillej me te maksimalisht mirë.

Nuk i vëndoheshin kushte të rënda dhe problematike, por përkundrazi, sipas mësimeve të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ai kishte të drejtë për ushqim, veshmbathje, vendbanim, punë, shëndet, arsim, etj.

Askush nuk anashkalohej dhe nuk neglizhohej në prani të Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, madje i stimuloi ithtarët e vet që të bëjnë gara në ndihmën e të huajve dhe ofrimin e shërbimeve të ndryshme.

Ska dyshim se Muhammedi, i Dërguari i All-llahut ishte mëshirë për të gjithë.

- Mëshirë për popujt e ndryshëm

Popujt në këtë botë bashkëkohore kanë nevojë të madhe për një administratë të cilin e mbikqyr sistemi moral që ua lehtëson marrëdhëniet mes njerëzve dhe secilit ia jep hakun e vet. Sisitem ku njerëzit do ti kryejnë nevojat e tyre lehtë dhe qetë, do të shfrytëzojnë kohën e cila do tu humbej në vrapimin pas procedurave të komplikuara dhe të drejtave të marra.

Nëse shikojmë mësimet e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, do të gjejmë së baze e administratës së tij ishte lehtësimi i procedurave të njerëzve duke i urdhëruar nëpunësit që të lehtësojnë, të jenë të pastër dhe të moralshëm në sjelljen e tyre me njerëzit.

Kur i dërgoi në Jemen Muadh dhe Ebu Musa Eshariun si gjykatës, u tha: "Përgëzoni dhe mos largoni, lehtësoni dhe mos vështirësoni". (Buhariu dhe Muslimi).

Administrata e Pejgamberit, kishte edhe seriozitetin dhe vendoshmërinë, duke ndaluar

kategorikisht që të përcaktohet nëpunës një njeri, duke pasë tjerë më të aftë se ai.

Administrata e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte shumë e vendosur në llogarinë e nëpunësve dhe atyreve që kanë lëshimë gjat punës.

Andaj Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tregoi se denimi shumë i madh i pret ata që mashtrojnë në veprimet e tyre, e ky denim është privimi nga xhenneti, me të cilin i ka përgëzuar të gjithë njerëzit.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Secilit njeri që All-llahu i jep në përkujdesi disa njerëz dhe vdes duke i mashtruar ata, sigurisht se do ta privon All-llahu nga xhenneti". (Buhariu dhe Muslimi).

Madje Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, është distancuar prej atyreve që i mashtrojnë popujt e tyre, siç tregohet në këtë rast.

Ebu Hurejre, radijall-llahu anhu, tregon: Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka loj pranë një njeriu që shishte ushqim dhe e futi dorën brenda dhe pa se ka mashtrim, atëherë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: "Nuk është prej nesh ai që mashtron". (Sahih, Ebu Davudi).

- Mëshira e tij ndaj kafshëve

Nuk është për tu habitur nëse edhe kafshët përfitojnë nga mëshira e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, sepse ai nuk dëmtonte askend, qoftë njeri apo kafshë, madje edhe ua ndaloi ithtarëve të vet që të dëmtojnë në kafshët, andaj:

a) Ndaloi që të ngarkohet kafsha më shumë se mund të mbanë.

b) Ndaloi që ti jepet pak ushqim kurse të lodhet shumë mepunë.

c) Ndaloi që të vritet pa të drejtë.

d) Ndali që të bëhet nishan për të gjuajtur në ta, sepse kjo është maltretim për ta.

e) Ndaloi që njerëzit të bëjnë gara në kacytjen e kafshëve për argëtim, etj.

shikoni këtë rast që ka ndodhur dhe shikoni se çfarë kujdesi dhe mëshire ka patur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, edhe ndaj kafshëve apo shpenzëve.

Abdurahman ibën Abdull-llahu transmeton nga Babi i tij, i cili ka thënë: Ishim me Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në një udhëtim. Ai shkoi për disa punë të tija, kurse ne pamë një bylbyl të kuq, i cili i kishte dy zogëza. Kur i morëm zogëzat erdhi bylbyli dhe filloi të i lëviz krahët. Kur u kthye Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: "Kush e trishti këtë duka ia marrë të vegjlit e saja. Kthejani zogëzat". (sahih, Ebu Davudi).

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i afronte enë me ujë macës nga mëshira që kishte ndaj tyre.

Mjafton hadithi që i kërcënohet me të madhe atyreve që nuk kujdesen për kafshët shtëpiake e as që i lënë ata vet të kujdesen duke thënë: "Ka hyrë në zjar të xhenemit një grua për një macë, të cilën e ka lidhur, nuk i ka dhënë ushqim e as që e ka lënë të hanë nga toka derisa ka cofur". (Buhariu dhe Muslimi).

f) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut është edhe njeri i fesë edhe burrshteti

Sa e sa njerëz të mëdhenjë në histori janë munduar të ngrisin lavdin dhe të krijojnë mesazh human, mirëpo nuk kanë arritur që ti ofrojnë botës organizim preciz dhe homogjen ku gërshetohen kërkesat e shpirtit me ato të trupit.

Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, arriti që të sjell diçka të re për botën, ku përzihen gjërat shpirtërore me ato materiale në një harmoni aq të madhe të pa parë më herët, duke ndërtuar një shtet ku ska jetë pa fe dhe fe që është e aftë të krijoj edhe shtet të drejtë.

Arriti Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që të shëron plagat e shpirtit që i kishte shkaktuar jeta materialiste dhe të mbush boshllëkun që e shkaktoi largimi i njerëzve nga kujdesi për shpirtin.

Ai ishte një mësues i sinqertë shpirtëror, një politikan i pastër dhe një qeveritar i drejtë. Kjo e ndihmoi që të bashkojë fise të egra dhe në luftëra mes tyre në një umet, i cili ndërtoi lavdinë dhe ngriti jetën nën flamurin e besimit në All-llahun Një, la ilahe il-lall-llah Muhammedu resulull-llah.

g) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri i pastërtisë dhe kujdesit për ambijentin.

Prej gjërave që e dallonin jetën e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe fenë e tij prej feve dhe ideologjive tjera ishin mësimet e prera që ua kishte dhënë ithtarëve të vet që të kujdesen për pastërtinë dhe ta ruajnë ambijentin.

Ky Pejgamber, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i mësoi pasuesit e tij që të lajnë gjymtyrët e trupit, sikurse është fytyra, hunda, goja, duart, këmbët së paku pesë herë në ditë, kurse larja e tërë trupit, sa ma shumë herë që munden, aq ma mirë, por së paku një herë në javë dhe çdo herë që njeri bëhet xhunub.

Ua ka tërhequr vërejtjen nga ndotja e vendeve që janë afër njerëzve me mbeturina.

I ka mësuar muslimanët që të pastrohen pas kryerjes së nevojës.

I ka mësuar që të pastrojnë rrobat nga ndytësit.

U ka mësuar principin e karantinës, domethënë mos të hyjnë dhe mos të dalin nga vendi ku ka epidemi dhe tërë kjo bëhet për të mbrojtur shëndetin e përgjithshëm të njerëzimit.

Me këto mësimet dhe shumë të tjera Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ndërtoi një tërësi shoqërore të plotë në një hapësirë të shëndoshë dhe ambijent të pastër.

Ndytësit dhe papastërtitë nuk kanë vend në mësimet e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, qoftë që kanë të bëjnë me rrobat, trupin apo ambijentin e përgjithshëm.

h) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut ishte njeri i shijes dhe bukurisë

Po të pysisih: cilat gjëra ishin më të dashura te Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, përgjigja do të ishte: tre gjëra, të cilat fillojnë me parfymin. E donte shumë parfymin dhe shumë e përdorte, andaj edhe nuk ka ndodhur asnjëherë që dikush të nuhat erë të keqe nga Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Kishte shije të lartë edhe në veshmbathje, andaj kishte pamjen më të bukur dhe shndërriste në rrobat e tija sikur hëna pesëmbëdhjetëshe në qiellin e zi.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u shfaq me këtë pamje joshëse në një botë ky kishte rënë shumë posht shija dhe njerëzit i iknin pastrimit dhe stolisjes.

I ngjante një trandafili të bukur dhe me aromë të këndshme në mesin e një shkretëtire të thatë.

i) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, vazhdimisht ishte i buzëqeshur

Njeriu kur jeton në një kohë ku ka shumë presione shoqërore dhe sëmundje psikike ka nevojë të madhe për një buzëqeshje të ngjashme me buzëqeshjen që e kishte Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, me ithtarët e vet.

Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, së bashku me ithtarët e tij që i besonin asaj që tregonte dhe e zbatonin në praktikë, i kalonin vështirësitë e jetës dhe presionet e shoqërisë dhe ngriteshin nga krizat psikike që e vështirësojnë jetën e njeriut dhe u kapën lumturinë dhe rehatinë e zemrës.

Buzëqeshja ishte pamje e pandarë nga Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, çdo kund ku gjindej.

Abdullah ibën Harithi thotë: "Nuk kam parë askend më të buzëqeshur se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem". (Sahih, Tirmidhiu).

Mirëpo me gjith këtë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk dilte nga dinjiteti dhe prestigji i tij.

Për këtë asnjëher nuk është qeshur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, me gojën plot, apo me zë, por zakonsiht kur qeshej vetëm buzëqeshej.

j) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri i lehtësimit

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e donte lehtësimin për njerëzit dhe nuk e donte vështirësimin e punëve të njerëzve ose ngushtimin e hapësirës së tyre.

Ai është që u ka thënë ithtarëve të vet: "Përgëzoni dhe mos largoni, lehtësoni dhe mos vështirësoni". (Buhariu dhe Muslimi).

E u ka thënë: "Jeni dërguar që të lehtësoni e jo që të vështirësoni". (Buhariu).

k) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri i butësisë dhe faljes

Ai që e shfleton historinë e njerëzve të mëdhenjë dhe udhëheqës do të vëren se gjat fitoreve dhe ngadhnjimeve të tyre pas humbjeve dhe dështimeve të ndryshme se cilësi e përbashkët e tyre është hakmarja, mirëpo nga kjo vepër dhe cilësi kanë shpëtuar pejgamberët e All-llahut.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dha shembull të shkëlqyeshëm në këtë drejtim edhe pse ishte internuar nga Mekeja, i ishin uzurpuar pronat dhe pasurisa, ishte lënduar rëndë në fillimin e shpalljes, mirëpo ai kur hyri si ngadhnjimtari dhe fitimtar në Meke, madhështia e personalitetit të tij dhe morali i tij fisnik nuk i lejonin atij që të hakmeret, por ia fali secilit që i kishte bërë zullum, ua fali mbarë njerëzve dhe u dha amnesti të përgjithshme edhe pse kishte mundësi të hakmiret ndaj tyre në mënyrë të ashpër.

Andja u tha një fali që mbeti duke u përsëritur në histori: "Shkoni se jeni të lirë". (Ibën Is'haku në librin e tij "Es-Sire").

Në këtë formë i edukonte Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ithtarët e vet që të pasurohen me moral të lartë dhe të çlirohen nga përkufizimet subjektive dhe egoiste.

Kjo gjë është shumë normale, pasi që All-llahu, xhel-le shanuhu, e ka urdhëruar në këtë sjellje në Kur'an duke thënë: "Ti (Muhammed) merre të lehtë, urdhëro për mirë dhe hiqu prej të padijshmëve". (El-A'raf: 199).

l) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri i butësisë dhe i ndieshëm

Nëse një njeri e do një gjë shumë, e pastaj vjen dikush dhe ia nënçmon këtë gjë, çka do të kishte vepruar? Nëse një njeriut fetar vjen dikush dhe ia ndytë vendin e adhurimeve të tija në mënyrë përdhënuese, çka do të kishte vepruar?

Ska dyshim se ishte hidhëruar dhe kishte reaguar menjëherë dhe kishte tentuar ta denon atë që ka bërë këtë vepër. Mirëpo Muhammedi, i Dërguari i All-llahut nuk veproi kështu, sepse nuk u besonte reagimeve të nxituara dhe të pamatura, pasi që ishte njeri që maksimalisht kontrollonte reagimet e tija.

Ai çdo ndodhi shëronte me diapazon të gjërë dhe largpamësi. Argument për këtë është kjo ndodhi.

Erdhi një njeri nga shkretëtira, i cili nuk kishte krijuar kontakte me Medinën e re, të cilën e kishte ndërtuar Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, mes ithtarëve të vet dhe në kryeqytetin e tij të ri.

Ky beduin u sjell çuditshëm në këtë qytet të civilizuar, bëri një vepër të papranuar nga ky mes.

Të vjen një njeri në vend të ndershëm dhe të urinos para një mase njerëzish, ska dyshim se është vepër shumë e urrejtur dhe e papranuar. Këtë vepër e bëri në prani të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe shokëve të tij. U

ngrit para tij të urinos në xhami, në vendin më të shenjtë që kanë muslimanët. Ska dyshim se ishte pamje e keqe dhe neveritëse, andaj edhe shumica e sahabeve reaguesh ashpër për ta ndaluar këtë veprim negativ.

Edhe pse ky rast mori vetëm disa çaste dhe minuta, ishte e mjaftueshme për Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që të analizojë personalitetin e këtij beduini, i cili urinosi në vendin ku falej dhe vendin nga i cili udhëhiqej shteti. Kuptoi se është njeri i pamësuar dhe i pacivilizuar dhe se kjo vepër nuk ka ndonjë prapavijë por është thjeshtë sjellje e një njeriut të pacivilizuar dhe të prapambetur. Andaj Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk bëri më shumë por urdhëroi ithtarët e vet që ta lënë rehat këtë beduin dhe të heshtin e mos ta qortojnë ashpër. E kur e kreu beduini këtë proces, i erdhi Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, me fjalë të buta, të ngrohta, tolerant, i butë, i lehtë, dhe i tregoi se nuk lejohet në këtë vend të bëhet kjo vepër.

U gëzua pa masë beduini me sjelljen e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe moralin e tij të lartë, e tha: "All-llahu im! Më mëshiro mua dhe Muhammedin dhe askend përpos nesh". (Sahih, Tirmidhiu).

m) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri serioz dhe i vendosur, mirëpo edhe i buzëqeshur dhe bënte shaka

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk ishte njeri vrënjtur dhe i zymtë, por ishte i këndshëm, i buzëqeshur dhe i lehtë në sjellje dhe bashkëpunim, me edukatë dhe dinjitet.

Nuk e tepronte me shaka që të humbaste dinjitetin dhe prestigjin dhe nuk bënte shaka duke i lënduar tjerët, por shakaja e tij ishte e atillë që i gëzonte ata që ishin përreth tij.

Enes Ibën Maliku [radijall-llahu anhu] rrëfen se një beduin me emrin Zahir, i sillte të Dërguarit të All-llahut [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem]

dhurata nga shkretëtira, për çka ai e shpërblente kur do nisej për në shtëpi. Zahir kishte pamje të shëmtuar, por i Dërguari i All-llahut [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem] e donte dhe i thoshte: "Zahir është shkretëtira jonë, e ne qyteti i tij. Njëherë derisa Zahir shiste diçka në treg, i Dërguari i All-llahut [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem] pa hetuar iu afrua nga shpina dhe e përqafoi me duar. - Kush është? - bërtiti: - Më lësho! Kur u kthye e pa se i Dërguari i All-llahut [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem] e kishte mbështetur gjoksin për shpinën e tij. - Kush do ta blejë këtë rob? - bërtiti i Dërguari [sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem]. - O i Dërguari i All-llahut, pasha All-llahun, do të jem i lirë. - Por tek All-llahu ti je i shtrenjtë- iu përgjigj." (Sahih, Transmetojnë Ahmedi dhe Ibën Hibbani).

n) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i trimëronte njerëzit për sport të ndershem dhe të lartë

Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri i rëndomtë, andaj edhe veprimet e rëndomta të përditshme bënin pjesë në personalitetin e tij, ashtu që sporti ishte gjë përbërëse e jetës së tij.

Ai i trimëronte edhe shokët e tij që të mirren me sport që të forcojnë trupin dhe të argëtojnë veten, duke i sjellur dobi shoqërisë dhe duke shkaktuar dëm në pasuri, shpirt apo moral.

Ai mirrej me vrapim, mundje dhe kalorësi, mirëpo kushti kryesor në kushtetun e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte që këtë sport ta zhvillon me shpirt sportisti dhe moral të lartë.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Besimtari i fuqishëm është më i mirë dhe më i dashur te All-llahu se sa besimtari i dobët edhe pse në secilin ka mirësi". (Muslimi).

o) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte hartuesi i arkitekturës së dalluar

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në mesin e shkretëtirës, vend që nuk njihnte civilizim dhe qytetërim ndërtoi një sistem arkitektonik superior dhe të dalluar duke marrë në konsideratë interesin e shtetit dhe shoqërisë me një pamje joshëse dhe tërheqëse.

Xhamia ishte qendra e kryeqytetit, aty ishte qendra e udhëheqjes dhe tubimeve gjatë ndodhjeve të rëndësishme dhe emergjente.

Kjo qendër, xhamia, ishte edhe strehimore e fukarave dhe të ngratëve derisa tu sigurojë shteti dhe shoqatat humanitare ushqim, veshmbathje dhe vendbanim. Ishte edhe strehimore e njerëzve të huaj që vinin nga jashtë dhe banonin në këtë qendër.

Planifikimi urbanistik në atë kohë parashihet ndërtimin e çarshisë dhe tregut përreth xhamisë që të jetë e lehtë për tregtarët dhe ata që vinin për të blerë gjëra komunikimi me xhaminë dhe faljen e namazit.

Populli në qytetin e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte një tërësi e kapur mes vete dhe të gjithë gjindeshin në mesin e ndodhjeve pa asnjë dallim apo skajësim.

p) Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri i edukimit dhe arsimit

Studiuesi i paanshëm çuditet me aftësitë e mëdhaja që i posedonte Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, për të shndërruar një popull të pashkolluar që nuk dinte as lexim e as shkrim në një popull që mburrej me dijen dhe dijetarët kishin zënë pozita shumë të larta në gradat e shtetit dhe shoqërisë. Nëse ndalemi dhe hulumtojmë detalisht sekretin e këtij suksesi do të kuptojmë se Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i është dhënë aftësi e madhe pedagogjike, pasi që ka qenë orator elekuent, ligjërues i bindshëm dhe pedagog i sukseshëm.

Ndoshta prej gjërave që i ndihmuan në arritjen e këtij suksesi është mënyrat e debatimit, tërheqja e vëmendjes, koncentrimi i mendjes në

informatat e duhura, gjëra të cilat kanë patur ndikim themelor në suksesin pedagogjik dhe arsimues.

Shikoni këtë shembull. Duke ndëjtur me shokët e tij ua parashtron një pyetje: "Kush është i falimentuari?" Pret përgjigje prej tyre, edhe pse e dinte se përgjigjeja e tyre do të jetë e gabuar. Mirëpo ishte mënyrë e ngacmimit të logjikës që tua instalon informatat dhe që mos harohen. E dëgjon përgjigjen e tyre të gabuar që më vonë tu jep përgjigjen e saktë. Kjo metodë shpesh përdorej nga Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, vazhdimisht i stimulonte ithtarët e tij që të shtojnë diapazonin e dijes së tyre dhe se ky udhëtim në hapësirat e mëdha të dijes nuk ka të ndalur.

Prej mësimave të tija ishte edhe kjo: "Kërkiti i dijes është obligim për secilin musliman".

Domethënë për secilin musliman, qoftë mashkull apo femër.

Sjellja e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në luftë

Sjellja e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte e dalluar edhe në luftë edhe atëherë kur duheshte të tregon ashpërsi dhe vrazhdësi.

1- Fisnikëria e tij me armiqet në mes të betejës.

Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, me moralin e tij fisnik dhe mësimet e larta të zbritura nga All-llahu, subhanehu ve teala, nuk tradhtonte askend, pa marrë parasysh se kush është armiku i vet, nuk e then-te marrëveshjen derisa nuk e then-te pala tjetër. Pa marrë parasysh se kush e kishte epërsinë në luftë ai nuk maltretonte të plagosurit e as të robëruarit, nuk i masakronte kufomat e tyre, madje ua ndalonte ushtarëve të vet që të bëjnë këso veprimesh pa marrë parasysh se çka ndodh.

Andaj i dhanë njerëzimit shembujt më fisnik të sjelljes korrekte gjatë luftës.

2- Fisnikëria e tij me gratë që gjindeshin në rradhët e armikut.

Ja një shembull në këtë drejtim.

Në një betejë prej betejave vendimtare që ishte futur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, me armiq të vet, njëri prej atyreve që përbënin shtyllat e ushtrisë muslimane, Aliu, radijall-llahu anhu, pa një ushtar të mbuluar në kokë duke i masakruar kufomat, derisa këtë vepër e bëri edhe me Hamzën, radijall-llahu anhu. Kjo pamje e e nervozoi shumë këtë komandant dhe e vendosi që të hakmiret kundër këtij ushtarit dhe ta zhdukë atë. Iu afrua si shigjeta dhe kur iu afrua u befusua se ky ushtar nuk ishte burrë, por ishte grua, e veshur me rroba të burrit.

Kjo informatë e vuri në dilemë: a të hakmiret apo të fal, ngadhnjeu falja, e cila ishte rezultat i edukimit të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

A ka këso sjelljesh sot?! Çfarë principe të larta janë këto?! Çfarë madhështie është kjo? Çfarë respektimi i madh është kjo për gruan edhe kur është në rradhët e armikut?! Kjo është madhështia e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe shokëve të tij.

3- Fisnikëria e tij me robërit e luftës.

Edhe pse sot ka marrëveshje dhe konventa ndërkombtare, sërish robi i luftës është i persekutuar dhe i maltretuar fizikisht dhe psikikisht, duke iu shkelur të drejtat e tij njerëzore në mënyrë flagrante.

Muhammedi, i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që para katërmbëdhjet shekujve i përcaktoi botës metodologji të madhe mbi sjelljen ndaj robërve të luftës, të cilën po ta zbatonin njerëzit në këto ditë do të dilnin nga kriza e robërve të luftës në të cilën gjinden sot,

e cila edhe më tej e ngacmon secilin njeri me ndërgjegje të gjallë dhe moral të lartë.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka ndaluar kategorikisht që të shkelen të drejtat e robërve pa marrë parasysh arsyetimet e ndryshme.

Sipas mësimave të tija, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk lejohet të maltretohet robi fizikisht dhe psikikisht, nuk lejohet të shahet, ofendohet, ti ndërpritet ushqumi apo pija.

Duke i zbatuar këto mësimet fisnike, ithtarët e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i jepnin përparësi më të madhe robërve në ushqim dhe pije se sa vetvetes.

Këtë sjellje e lavdëron edhe Kur'ani duke i përshkruar ithtarët e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke thënë: "Ata janë që për hir të Tij u japin ushqim të varfërve, jetimëve dhe të zënëve robër". (El-Insan: 8).

Domethënë se Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe ithtarët e vet i jepnin përparësi jetimit, të ngratit dhe robit me ushqim dhe pije edhe pse ata kishin nevojë të madhe për to!!

Shumë kanë nevojë robërit e luftës sot për sjellje konform mësimave të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, të ndalohet lotimi i tyre, tu kthehen të drejtat e tyre, madje edhe njerzëshmëria e tyre, të cilën ua mori civilizimi i armës shkatëruese dhe luftërave jomorale.

Pas tërë kësaj themi: Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i takon të mburret maksimalisht para qytetimit bashkëkohor për shkak se ua ka kaluar plotësisht dhe praktikisht në sferën e të drejtave të njeriut, jo vetëm në nivel të parrullave dhe reklamës siç bëjnë shtetet bashkëkohore. Sepse nuk mundni në bazë të studimeve të qeta dhe të paanshme të gjeni asnjë rast në jetën e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ku ka shkelur të drejtën e robërit të luftës me maltretim fizik dhe psikik.

Bekir Halimi

Devijimi në kuptimin e fesë

Jemi dëshmitar të mosinteresimit të njerëzve për mësimin e fesë dhe zbatimin e tij në jetën e përditshme. Ky rregull dhe ky vlerësim i përgjithshëm nuk domethënë se nuk ka përjashtime, ato ekzistojnë, mirëpo edhe te kjo pakicë e cila interesohet për fenë dhe zbatimin e saj, ka defekte, mes tyre është edhe devijimi në kuptimin e fesë.

Dëshiroj që këtë sqarim që e bëj në këtë hutbe ta ndërlidhi me hutben me titull "Si dëmtohet pozita e fesë" dhe ta konsideroj si vazhdim i asaj që tentova ta paraqes në atë shkrim.

Hyje

Nëse i bëjmë një retrospektivë historisë së shfaqjes së devijimeve dhe lajthitjeve të ndryshme në fe do të kuptojmë se ka patur shumë shkaqe që kanë sjellur këtë gjendje edhe ato dallojnë me dallimin e vendeve, ambientit, personave, shoqërive, fuqisë dhe dobësisë, pasurisë dhe varfërisë, dijes dhe injorancës, bashkimit apo përçarjes, etj.

Këto shkaqe sikurse tregon eksperti për këtë lëmi prof. dr. Nasir Abdul-Kerim El-Akli, në serialin e librave me titull: "Traktate dhe studime mbi epshin, përçarjen dhe bidatin dhe qëndrimin e selefit ndaj tyre", sidomos në pjesën e dytë me titull "Marshi i karavanit të shejtanit", ku flet për fillimin dhe shkaqet e kësaj dukurie, kategorizohen në tre kategori të mëdha:

1- Shkaqe të jashtme. Këtu hyn ndikimi i shumë popujve siç janë persianët, romakët, hindusët dhe fetë e sektet e ndryshme, siç janë hebreizmi, krishterimi, zoroastrizmi, filozofët, idhujtarët, etj.

2- Shkaqe të brendshme. Epshi, pasimi i dyshimeve dhe pasionit, braktisja e fesë dhe ligjeve të All-llahut, injoranca dhe esktremizmi, fanatizmat e ndryshme, polemikat sterile mbi fenë, etj.

3- Shkaqet metodologjike. Në këtë kategori hyne: mos marrja e fesë prej burimeve origjinale, gënjeshtra dhe shpifja e haditheve, defektet në mënyrën e argumentimit, etj.

Këto tre kategori përmbajnë në vete mëse pesëmbëdhjetë shkaqe të devijimit në kuptimin e fesë. Ne në këtë shkrim do të flasim për një shkak i cili ka shkaktuar devijimin e muslimanëve në kuptimin e fesë e ai është defekti në metodologjinë e perceptimit të fesë.

Devijimi në metodologjinë e perceptimit të fesë

Metodologjia e perceptimit të fesë domethënë mënyra me të cilën kuptohet dhe mësohet feja në kontekst të burimeve dhe mënyrës së argumentimit dhe nxjerrjes së konstantimeve.

Ehli Sunneti kanë metodologji të caktuar në perceptimin e fesë dhe ata mbështeten në Kur'an, Sunnet të saktë dhe ixhmaja, konsensusi në bazë të Kur'anit dhe Sunnetit.

Kurse sa i përket mënyrës së kuptimit të fesë, ata në këtë drejtim:

- i nënshtrohen të gjitha argumenteve që vijnë nga All-llahu dhe Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem,

- nuk thellohen me studime dhe pyetje në gjërat e akides për të cilat nuk ka ardhur ndonjë argument,

- dijen e tyre e marrin nga dijetarët dhe imamët e tyre, sikurse e kanë marrë sahabet nga Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem., kurse selefi nga sahabet, imamët prej imamëve të drejtë, e kështu me rradhë, duke e patur të qartë se secili mund të gabon, kurse peshojë për këtë gjë kemi Kur'anin dhe Sunnetin. Të thelluarit në dije janë ata që nxjerrin argumente nga Kur'ani dhe Sunneti dhe gjykojnë sipas tyre në gjërat divergjente mes umetit.

- U përmbahen rregullave të shëndosha dhe fetare të argumentimit, etj.

Në vijë të kundërt janë të devijuarit, ata që nuk kanë ecur në rrugën e muslimanëve të parë në kuptimin e fesë, ata kanë burime të ndryshme dhe të llojllojshme për kuptimin e fesë edhe ate:

- iluzionet filozofike tek apologetët dhe filozofët, ëndërat, shija dhe zbulesa tek sufistët, "njerëzit e shenjtë" dhe ata që dinë gajbin tek sufistët dhe shiitët, burime të ndryshme të ehli kitabit, zoroatristëve, filozofëve, etj, sikurse është tek apologetët, batinët, sufistët dhe shiitët.

Kurse sa i përket mënyrës së perceptimit të fesë, ata fenë nuk e marrin prej:

- dijetarëve të besueshëm, nuk pasojnë metodën e imamëve të dalluar, nuk i trajtojnë se janë të dalluar dhe kanë vlerë, marrin dijen prej njerëzve të vegjël dhe bidatçi, ose mësojnë pa hoxhë dhe nuk pasojnë dijetarët e thelluar në dije, por i akuzojnë dhe ofendojnë ata, zhyten në çeshtje shumë të ndërlikuara dhe të thella, futen në çeshtje të kaderit, cilësive të All-llahut, çeshtje të ndryshme të gajbit, etj, mbështeten në çdo burim që u përshtatet, nuk janë aktiv në mësimin e fesë, e nëse e mësojnë nuk e mësojnë sipas rregullave të shëndosha të sherijatit, etj.

Ky prezantim ishte i përgjithshëm, mendoj se ka nevojë për sqarim më detal të këtyre komponenteve dhe se me sqarimet detale do të kontribohet për të kuptuar shkaqet e devijimit në kuptimin e fesë dhe dëmin që sjell ky fenomen, pastaj demaskimin e njerëzve që shtiren dhe futen në mesin e dijetarëve ose të kërkuesve të dijes dhe në këtë mënyrë fusin huti dhe paqartësira në kuptimin e fesë.

Do të fillojmë ti sqarojmë shkaqet e këtij devijimi një nga një:

1- Mosmbështetja në Kur'an dhe Sunnet dhe gjurmët e selefit.

Prej shkaqeve që e largojnë njeriun nga kuptimi i shëndosh i fesë është marrja e besimeve, adhurimeve, dispozitave ligjore dhe mendimet nga burime tjera përpos shpalljes. Kjo nënkupton:

- Mbështetja në logjikë të çveshur nga çdo ndihmese.

- Dhënia përparësi logjikës para teksteve fetare.

- Pasimi i epshit dhe pasioneve.

- Mbështetja në mendime të njerëzve.

- Pretendimi se ka njerëz të pagabuar përpos Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

- Argumentimi me ëndëra, zbulesa, shije edhe në qoftëse janë në kundërshtim me Kur'an dhe Sunnet.

- Mbështetja në libra të popujve tjerë, siç janë ehli kitabi, filozofët, sabiinët, zoroatristët, hindusët, persianët, romakët, etj.

Në vijim do të përmendi disa citate të dijetarëve të Ehli Sunnetit që e potencojnë këtë gjë.

Imam Ibën Tejmîu, rahimehull-llahu, duke treguar burimet e të vërtetës thotë: "Kur'ani, Sunneti dhe l'xhmaja, konsenzusi, kurse karshi këtyre të tjerët kanë ëndërat, israilijatet dhe tregimet". ("El-Fetava", 19/5).

Imam Shatibiu, rahimehull-llahu, thotë: "Njerëzit me argument më të dobët janë ata që mbështeten në marrjen e detyrave në pozita dhe për shkak të kësaj ata i pranojnë disa gjëra dhe i kundërshtojnë, duke thënë: filanin e konsiderojmë njeri të mirë, e ai na ka thënë: leni këto vepra dhe veproni këto tjerat. Kjo zakonisht u ndodh sufive, ku në mesin e tyre ka edhe të atillë që thonë: kam parë Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në ëndër e më tha këtë gjë dhe më urdhëroi këtë gjë, kurse ky vepron dhe i le disa vepra në këtë bazë duke lënë pas dore kufinj të fetarë. Kjo është gabim, sepse ëndërat e njerëzve që nuk jaën pejgamber nuk mund të shërbejnë si bazë për dispozita përpos se nëse krahasohen me argumentet fetare, nëse i lejon sherijati vepro-

het sipas tyre, përndryshe duhet lënë dhe braktisur. Kurse dobia prej tyre është vetëm myzhdeja ose vërejtjeja dhe asesi nxjerja e dispozitave prej tyre". ("El-Itisam", 1/260).

Shejhul-Islam Ibën Tejmiu, rahimehull-llah, thotë: "Për këtë gjë i gjejmë muezilitët, murxhitët, shiitët dhe bidatçitë tjerë duke e komentuar Kur'anin sipas mendimit dhe logjikës të tyre dhe sipas asaj që u ndihmon gjuha. Ata nuk mbështeten në hadithet e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, sahabëve, tabiinëve dhe imamëve të muslimanëve. Ata nuk mbështeten në Sunnet, as në ixhmanë e selefit dhe gjurmët e tyre. Ata nuk mbështeten në librat e tefsirit tradicional, me hadithe dhe gjurmë të selefit, por mbështeten në librat e letërsisë dhe apologjetikës që i kanë shkruar kokat e tyre. E kështu është edhe mënyra e të pafëve". ("El-Fetava", 7/119).

Shejhul-Islam Ibën Tejmiu, rahimehull-llah, thotë: "Ai i cili thotë: flas nga zemra ime e cila flet nga Zoti im dhe se mer direkt prej All-llahut pa ndërmjetësues dhe se mer nga atje që mer meleku, i cili ia sjell shpalljen Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ... ky njeri pretendon se ajo që është tek ai është më e lartë se kjo që ka treguar All-llahu: "E kush është më gabimtar i madh se sa ai që trillon rrenë ndaj Zotit, ose thotë: "Mua po më shpallet e nuk i është shpallur asgjë, ose se sa ai që thotë: "Do të thur diçka të ngjashme me atë që e ka zbritur All-llahu". ...". (El-Enam: 93).

Është e njohur se pasuesit e Musejlem El-Kedhabit, El-Esved El-Ansiut, Tulejha El-esdiut dhe Sexhahu kanë qenë renegat, murteda dhe ka luftuar kundër tyre Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, edhe pse Musejleme ka pretenduar participim në pejgamberi dhe nuk ka pretenduar participim në hyjnitë e as që ka sjellur ndonjë Kur'an që shemb tevhidin, por ka sjellur disa fjalë që përmbajnë pretendimin e tij se participon në pejgamberi dhe fjalë të

rimuar nga e cila nuk ka aspak dobi..". ("Bujjetul-Murtad", fq. 485-486).

Ka edhe shumë citate prej dijetarëve të ndryshëm që tregojnë devijimin e sekteve dhe fraksioneve të ndryshme që janë ndarë nga Ehli Sunneti dhe që tregojnë se gabimi i tyre në përzgjedhjen e burimeve dhe metodës ka qenë shkaku kryesor i devijimit të tyre. 2-Pyetjet e shumta dhe braktisja e mësimave të pejgamberëve.

Pyetjet e shumta që nuk kanë qëllim mësimin e një gjëje dhe zbatimin e tyre në praktikë dhe braktisja e mësimave të pejgamberëve duke vepruar në kundërshtim me to ose duke mos i zbatuar ato është prej shkaqeve të mëdha që e devijojnë njeriun nga feja e All-llahut, subhanehu ve teala.

Transmeton Ebu Hurejre, radijall-llahu anhu, se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Më lerëni përderisa ju lë unë juve, sepse janë shkatërruar popujt para jush duke i pyetur shumë pejgamberët dhe duke i braktisur mësimet e tyre. Nëse ju urdhëroj për ndonjë gjë zbatone me aq sa keni mundësi, e nëse ju ndaloj ndonjë gjë, largohuni prej saj". (Buhariu dhe Muslimi).

Pejgamberët e kanë marrë dijen prej All-llahut, i cili është i Ditur dhe i Informuar dhe ka ndaluar që të pyeten pejgamberët për gjëra të cilat i ka heshtur, duke thënë: "O ju që besuat, mos pyetni për sende që nëse u thuhet ajo (pyetja) haptazi, ju vjen keq juve, ...". (El-Maide: 101).

Dhe më pastaj jep një përgjigje shumë interesante kësaj qasjeje dhe këtij veprimi duke thënë: "Një popull që ishte para jush pat bërë aso pyetjesh, e pastaj (nuk i zbatoi) u bë mohues i tyre". (El-Maide: 102).

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka ndaluar të pyesin njerëzit për gjëra që i ka heshtur sherijati, sepse ato gjëra që i ka heshtur sherijati, i ka heshtur nga urtësia dhe mëshira për njerëzit.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "All-llahu ka përcaktuar obligime, andaj mos i humbni ato, ka përcaktuar kufinjë mos i tejkaloni ato, ka përcaktuar ndalesa mos i shkelni ato dhe ka heshtur për disa gjëra nga mëshira për ju, e jo nga haresa, andaj mos i hulumtoni ato". (Hakimi).

Këtu hyn edhe pyetja për çështjet që skanë të bëjnë me ty apo parashtrimi i pyetjeve të shumta pa nevojë.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e urren thashethëmet, pyetjet e shumta dhe harxhimin e pasurisë kot". (Buhariu dhe Muslimi).

Aliu, radijall-llahu anhu, një ditë u tha njerëzve: Pyetni çka të doni. Ibül-Keva tha: çka është pjesa e zezë e hënës? Tha: All-llahu të vraftë, pse nuk pyet për gjëra që të bëjnë dobi në fe dhe në ahiret. Kjo është shlyerja e natës. Në transmetimin tjetër qëndron: me trego se çka domethënë: "bartëset e shiut të rëndë"? Të mos pastë nëna, pyet për të mësuar fenë e jo fanatizmi dhe pyet gjëra që të interesojnë e jo ato që nuk të interesojnë". (Shiko: "El-Ibane", 1/418).

Ibën Bata, rahimehull-llah, thotë: "Dijetarët dhe njerëzit e mençur e kishin traditë që mos tu japin përgjigje madje edhe i qortonin ashpër ata që pyetnin për gjëra që skanë dobi prej tyre e as dëm, ose kur nuk mund ta kuptojnë si duhet atë çështje". (Shiko: "El-Ibane", 1/418).

Në një vend tjetër Imam Ibën Bata, rahimehull-llah, jep një këshillë dhumë të rëndësishme dhe të madhe, duke thënë: "Vëllezërit e mi, dijeni se kam menduar për shkakun që i ka nxjerur njerëzit nga Ehli Sunneti dhe i ka shpjer në bidat dhe vepra të këqija, u ka hapur derën e belas për zemrën e tij dhe ua ka mbuluar dritën e të vërtetës prej syve të tij, kam kuptuar se kjo ndodh për dy shkaqe:

Një: hulumtimi dhe pyetjet e shumta për gjëra jo të rëndësishme dhe mosnjohja e të cilave nuk i bëjnë dëm të mençurit e as kuptimi i tyre nuk i ban dobi besimtarit.

Dy: Ndeja me atë që nuk je i sigurtë nga sprova e tij dhe që shoqërimi me te ta prish zemrën". (Shiko: "El-Ibane", 1/418).

3- Braktisja e marrjes së dijes nga dijetarët dhe mos ndeja me ta

Në këtë drejtim është edhe mosmarrja e dijes nga dijetarët shembëlltyrë, mospjesmarrja në ligjeratat e tyre, injorimi i tyre, etj.

Këtë veçori e gjejmë tek kokat e bidatçive sikurse ishte Xhehm Ibën Safvani.

Transmeton Lalekaiu se Halef ibën Sulejmani ka thënë: Xhehm ibën Safvani jetonte afër urës në Tirmidh, me origjinë nga Kufa dhe elekuent, nuk posedonte dije e as që rrinte me dijetarë...". (Shiko: "El-Ibane", 1/390).

Të këtillë kanë qenë havarixhët, shiitët, xhehmitë, mutezilitë, apologetët, etj. Ata nuk merrnin dijen prej prijësve të udhëzimit por njëri prej tjetrit, madje as që merrnin dije, e nëse merrte pjesë në ndonjë tubim të dijetarëve qëndronte aty me mendjemadhësi dhe mburrje.

4- Marrja e dijes prej njerëzve të vegjël.

Në origjinë dija e fesë merret prej dijetarëve të mëdhenj dhe të vjetër, prej atyreve që e praktikojnë atë që ua mësojnë tjerëve, prej atyreve që kapen për Sunnet dhe përqëndrojnë në fe dhe nuk lejohet të merret prej bidatçive dhe epsharakëve dhe të rinjve që akoma nuk u është plotësuar kuptimi i tyre ndaj fesë. All-llahu, subhanehu ve teala, nuk na ka bërë të nevojshëm për dijen e tyre sepse na e ka ruajtur Kur'anin dhe Sunnetin e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe gjurmët e selefëve dhe vazhdimin e ekzistimit të një grupi të kapur për fe deri në Ditën e Kijametit, në kokë të së cilit grup janë dijetarët, prijësit e drejtë dhe të përpikt.

Ai që analizon historikun e epsheve dhe devijimit do të kupton se prej shkaqeve më të mëdha të përhapjes së tyre është marrja e fesë nga bidatçitë dhe epsharakët apo tolerimi i kësaj vepre.

Imam Shatibiu, rahimehull-llah, thotë: "Omeri, radijall-llahu anhu, thotë: "Kam kuptuar se kur shkatërrohen njerëzit. Kur të marrin fikhun prej të vegjlive, gjë që është e papranueshme për të madhin. Kurse kur të merret fikhu prej të madhit dhe në këtë e pason i vogli udhëzohen që të dy".

Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, thotë: "Njerëzit do të jenë të mirë përderisa dijen e marrin prej të mëdhenjve, kurse kur do të fillojnë ta marrin nga të vegjlit dhe më të këqinjët, atëherë do të shkatërrohen".

Dijetarët kanë dhënë komente të ndryshme rreth qëllimit të Omerit, radijall-llahu anhu, me të vegjlit. Ibën Mubareku ka thënë se ata janë bidatçitë dhe kjo është e saktë, sepse ata janë të vegjël në dije, andaj edhe janë bërë bidatçi.

Baxhiu ka thënë: janë ata që skanë dije.

Janë ata që skanë pozitë e as gjendje, kurse kjo ndodh kur të braktiset zbatimi i fesë dhe edukatës, kurse ai që kapet për fe dhe për edukatë detyrimisht do të ngritet dhe do të ketë pozitë të lakmueshme". ("El-Itisam", 2/ 174).

5- Mësimi i fesë nga ata që nuk janë soj dhe të paafët.

Nëse e mëson fenë ai që ska aftësi ose i papërgaditur nuk do ti kupton çeshtjet ashtu si duhet, ose do ti kuptojë në kundërshtim me atë që duhet, nuk do ti dijë të gjitha argumentet mbi atë çeshtje dhe nuk i di rregullat e argumentimit, ska dyshim se kjo ndikon shumë në devijimin e njerëzve në kuptimin e fesë.

Në këtë kategori të njerëzve hynë: njerëzit e poshtër, të pasoj, njerëzit jointelegjentë, masa e gjërë, beduinët, ata që se njohin gjuhën arabe, etj.

Mekhuli, rahimehull-llah, ka thënë: "Kur ta mësojnë fenë çobanët, prishet feja, kurse kur ta mësojnë fenë njerëzit e poshtër, prishet dynjaja".

Ferjabinu thotë: Sufjani kur i shihte njerëzit e poshtër dhe pa peshë që shkruajnë mësimet i ndryshohej fytyra. I thash: po të shohim që të ndryshohet fytyra kur i shkruajnë mësimet këta njerëz. Tha: dija ishte te arabët dhe të zo-

tërinjtë e tyre, e kur doli prej tyre dhe ra në duart e këtyre, u ndryshua feja".

Imam Shatibu duke komentuar këto fjalë të këtyre dijetarëve thotë: "...ai që se njeh sa duhet gjuhën arabe do ta kupton gabimisht Kur'anin ashtu sikurse edhe ai që nuk i ka kuptuar objektivat e sherijatit do ta kupton gabimisht sherijatin". ("El-Itisam", 2/175).

6- Marrja e fesë nga burimet të huaja për fenë

Shumë është me rëndësi në kuptimin e shëndosh të fesë mënyra se si e mëson fenë. Nëse dikush fillon tia mëson fenë dikujt duke filluar me libra të filozofisë, apologjetikës, librave të bidatçive, historisë, letërsisë, etj, ska dyshim se kjo do të le ndikim të madh në mentalitetin e nxënësit.

Shumica e atyreve që kanë kaluar nga medhhebi i tyre në medhhebin e selefit vërejmë se kanë mbetur te ata akoma mbeturina të medhhebit të vjetër, edhe pse shumë rrallë ndodh që të pendohet dikush prej bidateve.

Në këtë kohë bashkëkohore xhematet nuk duhet të mbushin mendjen dhe mentalitetin e fëmijëve me botëkuptime të gabuara mbi fenë, sepse ata nëse rriten në besime dhe bindje të gabuara, me kalimin e kohës dhe kuptimit të fesë, ata sërish do të mundohen me vetëdije ose pa vetëdije që tekstet e shëndosha të sherijatit ti shfrytëzojnë për qëllime të caktuara të veta dhe konform botëkuptimeve të tyre të gabuara që i kanë marrë që në fëmijëri.

Andaj njeriu duhet ta mësojë fenë duke marrë nga burimet e veta origjinale, duke filluar me mësimin e Kur'anit, Sunnetit, Fikhut, gjuhës arabe, prej dijetarëve eminent dhe të njohur. Pastaj pas rregullimit të sistemit të imunitetit nga devijimi le të fillon me specializimin e tij në atë lëmi që më së shumti ia ka ëndja ose në atë lëmi që më së shumti ka nevojë.

7- Marrja e fesë nga Ehli Kitab

Mbështetja në librat e mëhershme në kuptimin e fesë është shkak prej shkaqeve të devijimit në kuptimin e fesë.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e ka ndaluar umetin e vet që të bie në këtë gabim.

Një ditë Omeri, radijall-llahu anhu, erdhi me një copë të tevratit të Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e i tha: kjo është një pjesë e tevratit. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, heshti. U lexua Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nga fytyra, sepse iu ndryshua. Atëherë Ebu Bekri, radijall-llahu anhu, tha: vaj për ty, a nuk po sheh fytyrën e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Kur e pa Omeri, radijall-llahu anhu, fytyrën e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: strehohem te Ti o All-llahu nga hidhërimi i yt dhe i Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, jam dakord që All-llahun ta kem Zot, Islamin ta kem fe, kurse Muhammedin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, Pejgamber. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: "Pasha Ate që në Dorë të Tij është shpirti i Muhammedit, po tu shfaqej Musai, alejhisselam, e ta pasonit dhe të më linit mua do të devijonit nga rruga e drejtë, sepse po të ishte edhe ai gjall në kohën time do të më pasonte". (Hasen, Ahmedi).

8- Pasimi i gabimit të një dijetari

Zakonisht kur njeriu nuk është i pastër dhe i mungon sinqeriteti mundohet të kapet edhe fije të kashtës për të dëshmuar se mendimi apo qëndrimi i tij është i saktë.

Në këtë drejtim është edhe kapja e shumë bidatçive për ndonjë qëndrim apo mendim të gabuar të ndonjë dijetari eminent dhe me famë, të ndonjë zahidi, apo njeriu të mirë.

Dijetarët e mëhershëm duke parë rezikun e madh që ka pasimi i gabimeve të dijetarëve apo rrëshqitjeve të tyre kanë tërhequr vërejtjen me të madhe nga kjo dukuri, pasi që janë shkak për rënien e shumë njerëzve në bidate dhe në devijim. All-llahu, azze ve xhel-le, i ka urdhë-

ruar besimtarët që të pyesin dijetarët dhe ata ti pasojnë e nëse një dijetar gabon dhe rrëshqet, kjo gjë për ata që e pasojnë bëhet fitne e madhe. Andaj All-llahu, tebareke ve teala, Kur'anin dhe Sunnetin e ka bërë peshojë dhe kriter, kurse ata që nuk mund të marrin dispozitat e fesë nga këto burime i pyesin dijetarët, kurse nëse një dijetar i kundërshton dijetarët tjerë dhe dallohet me një mendim të vetin duhet pasuar mendimin e shumicës së dijetarëve. Secili dijetar mund të ketë ndonjë gabim apo rrëshqitje, sepse ata nuk janë të pagabueshëm. Këtë gjë e gjejnë dijetarët dhe ata çdo herë do të jenë mjaft, falë i qofshin All-llahut, deri në Ditën e Kijametit.

Zijad ibën Hudejri thotë: Omeri, radijall-llahu anhu, ka thënë: A e di se çka e shemb Islamin? I thashë: jo. Tha: e shemb Islamin rrëshqitja e dijetarit, polemika e munafikut rreth Kur'anit dhe pushteti i prijësve të devijuar". (Daremiu, 1/71).

Nëse një dijetarë i njohur dhe me famë gabon dikund, kjo nuk domethënë që të braktiset i tëri dhe nuk duhet ndaluar tjerët nga pasimi i tij, porse nuk duhet pasuar ate në këtë gabim të tij. Arsyetohet në këtë gabim të tij, nuk lejohet të ofendohet, as të ngacmohet e as të trajtohet si bidatçi, sepse ky gabim dhe rrëshqitje e tij nuk ka qenë nga epsi apo bidati.

Abdullah ibën Mubareku, rahimehull-llah, thotë: "Ndodh që ndonjë njeri të ketë peshë në Islam dhe gjurmë të mira, mirëpo të ketë edhe gabim dhe rrëshqitje, andaj nuk duhet pasuar ate në gabimin dhe rrëshqitjen e tij". ("El-Istikame", 1/219).

Pra këto do të kishin qenë disa shkaqe që e shpiejnë njeriun në devijim në kuptimin e fesë. Qëllimi nga paraqitja e këtyre shkaqevë është largimi prej tyre dhe mbrojtja prej tyre. Pajisja me sistem të imunitetit që na mbron nga devijimi dhe rënia në shpikje dhe epshe.

E lusim All-llahun që të na dhurojë dije të dobishme dhe vepra të mira, kuptim të shëndoshë dhe frikë nga All-llahut, subhanehu ve teala. Amin

Bekir Halimi

Parimet për qëndrimin e muslimanit gjatë sprovave

...
Vëllezër të dashur! Kërkoni mbrojtje nga Allahu prej sprovave të cilat rrezikojnë fenë, mendjen, trupin dhe çdo të mirë. Kërkoni mbrojtje nga Allahu prej sprovave, sepse në to s'ka të mira asnjëherë, pejgamberi, alejhis-selam, ka kërkuar mbrojtje nga sprovat dhe tjerëve ua ka tërhequr vërejtjen nga kjo vepër.

Imam Buhariu në librin e tij (Sahih el-Buhari) përmend kapitullin e sprovave duke filluar me ajetin kuranor: "Keni frikë All-llahun nga fitneja (sprova) e cila nuk i godet vetëm ata që kanë bërë padrejtësi"

Nga ajeti kuranorë kuptojmë se kur të vjen sprova nuk e godet vetëm atë që ka bërë padrejtësi, por i godet të gjithë dhe s'mbetet për të thënë asgjë. Obligohemi që t'ua tërheqim vërejtjen para se të ndodhë kjo dhe të largohemi nga çdo gjë e cila na shpie drejt sprovës, sepse prej shenjave të ditës se kijametit janë edhe sprovat e shumta, ashtu siç na lajmëron Muhammedi alejhis-selam: "Koha kalon shpejt, pakësohen veprat, shtohet koprancia dhe dalin në shesh shumë sprova."

Nga mëshira e Muhammedit, alejhis-selam, për ne është se ai na ka tërhequr vërejtjen për të gjitha sprovat, ashtu siç na ka tërhequr vërejtjen edhe All-llahu, subhanehu ve teala, ku thotë: "Keni frikë All-llahun nga sprova e cila nuk i godet vetëm ata që kanë bërë padrejtësi."

Ibën Kethiri në tefsirin e tij thotë: Ky ajet edhe pse u drejtohet sahabëve, është i përgjithshëm për të gjithë myslimanët, sepse Muhammedi, alejhis-selam, na ka tërhequr vërejtjen për sprovat. Alusi në tefsirin e tij thotë: "sprova" në ajetin e lartpërmendur është shkoqitur me disa komentime: mudahene (te lëshuarit pe) në urdhërimin në të mirë, të

ndaluarit nga e keqja, ndarja, përçarja dhe mos ndalimi nga risitë.. e kështu me radhë. Thotë: "Çdo kuptim është sipas një vendi dhe sipas rrethanave." Nëse është koha e ndarjes dhe përçarjes, le t'ia tërheq vërejtjen secili njëri-tjetrit me fjalën e All-llahut: "Keni frikë All-llahun nga sprova e cila nuk i godet vetëm ata që kanë bërë padrejtësi."

Mu për këtë dëshirojmë t'ju përkujtojmë për këtë çështje, ngase po e shohim zgjimin islam në trojet tona, e cila po qëndron në çështjen e tevhidit dhe thirrjen në të. Pra siç shohim është e domosdoshme t'ju përkujtojmë juve dhe vetën tonë që të merremi me dituri të dobishme dhe akiden (besimin) e selefu salih (të parëve tanë).

Patjetër të kemi kujdes në parimet dhe rregullat e sheriatit, sepse parimet e mbrojnë njeriun që të mos bien në gabim. Nëse i marrim këto parime, rregulla dhe i pasojmë gjurmët e saja do të kemi shumë të mira ku nuk do të pendohemi pos vetëm nëse donë All-llahu, subhanehu ve teala. Patjetër duhet ta njohësh parimi për çdo çështje ashtu që të mundohesh ta mbrosh veten që të mos arrish në atë që nuk e din fundin e saj, apo nuk e din se në çfarë mund të shndërrohet, në të mirë apo në të keqe kjo çështje. Sipas kësaj shohim se patjetër duhet ti ruajmë këto parime dhe rregulla të cilat i ka bërë të qarta ehli suneti.

Cili është definicioni i parimit dhe rregullës?

Parimi është: rregulli me të cilën njohim çështjet e një kapitulli në të cilin kthehen të gjitha ato çështje."

Rregulli: "Çështje e përgjithshme në të cilin mbështeten çështjet e kapitujve te ndryshme."

Mu për këtë është e domosdoshme që ti marrim këto parime dhe rregulla të cilat kanë

qenë tek ehli sunneti. Muhammedi, alejhis-selam, thotë: "Ai që do të jeton prej jush do të shohë kundërshtime të shumta, kapuni për Sunetin tim dhe Hulefave Rashidin, kapuni për të me dhëmballa."

Pas vdekjes së Muhammedit, alejhis-selam, sahabët i panë kundërshtimet prej të cilave nuk kanë shpëtuar pos më qëndrimin pranë këtyre rregullave të qarta në të cilat ka qenë Muhammedi, alejhis-selam, dhe Hulefatë Rashidin pas tij.

Dobitë e dukshme në marrjen e këtyre parimeve dhe rregullave:

Dobia e parë: Të pasurit kujdes në parimet dhe rregullat mbrojnë parashikimet e myslimanit ashtu që të mos bie në atë që është në kundërshtim me sheriatin, mbron parashikimin e tij dhe e bënë të përpiktë në të. Nëse myslimani parashikon një çështje pa u mbështetur në parim dhe rregull, mendja e tij do të merre kahe të ndryshme qoftë për veprat e tij, veten, familjen, shoqërinë apo Umetin. Sipas kësaj nënkuptojmë rëndësinë e këtyre parimeve dhe rregullave ngase këto e bëjnë të përpiktë mendjen e myslimanit në parashikimet e tij prej të cilave formohet vepra e tij për familjen, veten ose për shoqërinë e tij.

Dobia e dytë: Në kujdesën e këtyre parimeve dhe rregulla ekzistojnë dobi tjera, e ajo është se e mbron myslimanin nga gabimet, sepse ai që vepron sipas mendjes së tij, apo sipas sprovës e cila është paraqitur dhe mundohet ta zgjidh në bazë të mendjes së tij duke mos i pasur parasysh parimet dhe rregullat e Ehli sunetit nuk mundet të sigurohet që të mos bjerë në gabim, e nëse bie në të, përfundimi i tij nuk është i lavdëruar ngase ajo shkallëzohet dhe degëzohet e ndoshta shtohet edhe më shumë. Te kapurit për parime dhe rregulla ka dobi të shumta e prej tyre është se të mbron nga gabimi. Pse? Kush është ai i cili i ka vendosur këto parime dhe rregulla? Ata janë të Ehli sunetit që i kanë vendosur në bazë të argumenteve. Ai që e

pason argumentin dhe Ehli sunetin nuk do të pendohet asnjëherë.

Dobia e tretë: Prej dobive të këtyre parimeve dhe rregullave, shpëton myslimanin prej mëkati, ngase ai që vepron sipas mendjes së tij, le të mos mendon se është i qëlluar duke neglizhuar në këto parime dhe rregulla. Ti s'mund të sigurohesh nga mëkati për arsye se nuk mund ta dish se çka mund të ndodhë në të ardhmen për atë që e ke thënë apo ke vepruar sipas mendimit tënd, sipas asaj që e ke parë si të arsyeshme. Mirëpo, nëse vepron sipas asaj që e vërteton argumenti prej parimeve dhe (Usul) esencave të përgjithshme, me lejen e All-llahut do të shpëtossh nga mëkati dhe do të jesh i arsyetuar, sepse ti ke vepruar sipas argumentit.

Mu për këtë vëllezër të dashur në këto tre dobi që i cekëm na bëhet e qartë rëndësia e këtyre parimeve dhe rregullave të cilat do ti sqarojmë në vazhdim. Këto parime dhe rregulla burojnë prej dy gjërave:

E para: Teksti që rrjedh nga Kur'ani apo Suneti i Muhammedit, alejhis-selam, që tregon mbi atë parim apo rregull, kurse Ehli suneti i kanë marrë ato argumente të cilat vërtetojnë këto parime dhe rregulla.

E dyta: Të jetë nga vepra e Muhammedit, alejhis-selam, me të cilën kanë vepruar sahabet, tabiinët dhe Ehli sune vel xhemaa të cilët gjatë paraqitjes së sprovave apo ndryshimit të gjendjes kanë pasur fushëveprim, duke i pasur parasysh argumentet.

Mu për këtë nuk do të devijojnë shikimet tona e as mendimet tona nëse veprojmë ashtu siç kanë vepruar ata në bazë të argumenteve. Kjo është nga mëshira e All-llahut për ne, i Cili nuk na ka lënë pa shembuj (ymek) të cilën duhet pasuar. Dijetaret e Ehli sunetit paraqesin referencë në kuptim të mendimit dhe fjalëve ngase ata e studiojnë këtë fe dhe rregullat e përgjithshme. Nga kjo na bëhet e qartë se marrja e këtyre parimeve dhe rregullave është vaxhib (obligim) të cilat do ti cekim tani.

Gjithashtu do të behet e qartë dobia dhe e mira e saj në veten dhe shoqërinë tonë. Kush e pason udhëzimin sipas asaj që e vërtetojnë argumentet, qoftë i bekuar në pasimin e tij, qoftë i bekuar në udhëzimin e tij, dhe s'do të pendohet asnjëherë.

Parimet dhe rregullat islame të cilat obligohemi ti pasojmë gjatë sprovave

1) Prej parimeve dhe rregullave, nëse paraqiten sprovat, apo ndryshohet gjendja të jesh i mirësjellshëm, i matur dhe durimtar"

Ky rregull është me rendësi: Të jesh i mirësjellshëm, te jesh i matur dhe të jesh durimtar. Sa i përket cilësisë së parë Muhammedi, alejhis-selam, thotë: "Kudo që përdoret mirësjellja zbukuron, e kudo që s'përdoret keqëson."

Dijetarët islam thonë: Fjala në hadithin e Muhammedit, alejhis-selam, "shej" (diçka apo kudo) është në trajtën e pashquar në formën mohore, e që në esencë përfshinë gjitha sendet, që donë të thotë: mirësjellja është e pëlqyer në çdo çështje.

Muhammedi, alejhis-selam, thotë: "Vërtet All-llahu e donë mirësjelljen në çdo çështje." ketë ia ka thënë Ajshes bijës së Ebu Bekrit, kurse Imam Buhariu në librin e tij e ka titulluar: Mirësjellja në çdo vepër.

Vëlla i dashur je i obliguar të jesh i mirësjellshëm në çdo vepër, të mos jesh i hidhëruar sepse mirësjellja bën që të mos pendohesh asnjëherë, kudo që të jetë prezent mirësjellja zbukuron në mendime, qëndrime, gjykime dhe hakmarrje. Mos u bënë prej atyre që shpejtojnë por je i mirësjellshëm duke mos e harruar hadithin e Muhammedit a.s.. Merre atë që të zbukuron dhe që është e mirë për ty, e mos e merr atë që është e shëmtuar e cila ta nxjerr nga fjala dhe puna jote mirësjelljen.

Sa i përket cilësisë së dytë, Muhammedi a.s.: Eshxhe abdu el kajs i ka thënë: "Ti i posedon dy cilësi te cilat i donë All-llahu dhe i dërguari i Tij, durimi dhe maturinë."

Maturia është një cilësi e pëlqyer, ashtu siç thotë All-llahu në ajet. Dijetarët thonë se ai ajet tregon përcëimin e njeriut kur ai shpejton, dhe ai i cili e posedon këtë cilësi është i përcëmuar. Sa i përket cilësisë së tretë durimit, e cila cilësi është e lavdëruar gjatë fitnes dhe ndryshimit të gjendjes, është se me durim mundësohet shikimi i gjërave sipas vërtetësisë së saj.

Është vërtetuar në sahih el Muslim, hadithi i Lejth iben Sad nga Musa ibëin Ali nga babai i tij se Musteurid el Kureshi ka qenë Omer iben Asi All-llahu qoftë i kënaqur mbi të ku thotë: Kam dëgjuar Muhammedin, alejhis-selam, duke thënë: „Do të ndodhë dita e kiametit, e romakët do të jenë më shumë njerëz."

Omer ibën Asi tha: Shiko se çka po thual Musteurid el-kureshi i tha: Nuk e them pos atë që ka thënë Muhammedi a.s.. Omer iben Asi i tha: Nëse është e vërtet kjo, është për arsye se ata posedojnë katër cilësi: e para janë më të durueshëm gjatë fitnes (sprovës), e dyta janë më të shpejtit në vetëdije pas goditjes.... Duke treguar edhe cilësi tjera.

Dijetarët islam thonë: Kjo është fjalë e Omer ibën Asit i cili me këtë nuk dëshiron ti lavdëron romakët dhe krishterët mosbesimtar, Jo! Por, për t'ua bënë të qartë muslimaneve se mbetja e romakeve duke qenë ata shumë njerëz, në kohen e sprovës, janë më të durueshëm që i bënë t'i shikojnë çështjet ashtu si duhet, duke mos arratisur veten dhe shokët e tyre. Kjo është një vërejtje për ne nga Muhammedi, alejhis-selam, ku nuk do të ndodhë dita e kiametit deri sa romakët të jenë më shume në numër, pse?!

Për arsye se Omer iben Asi thotë: Ata posedojnë katër cilësi: E para, janë më të durueshëm në kohen e sprovave, që do të thotë nëse paraqitet sprove apo ndryshimi i gjendjes, ata janë të durueshëm, nuk shpejtojnë, nuk hidhërohen për ti mbrojtur shokët e tyre krishterë nga vrasja dhe sprova sepse ata e dine se nëse paraqitet sprova është në dëm

të tyre, e për shkak të kësaj cilësie mbeshin në numër më shumë para ditës së kijametit.

Mu për këtë është për tu çuditur me ne, pse të mos i posedojmë ne këto cilësi me të cilat janë lavdëruar romakët, pasi që ne kemi prioritet për çdo të mirë. Durimi është cilësia e lavdëruar në çdo vepër...ngase i jep shikim mendjes së njeriut gjatë sprovave dhe e tregon mençurinë e tij. Ky është parimi dhe rregulli i parë të cilën kanë pasur kujdes Ehli suneti në kohën e sprovave dhe ndryshimit të gjendjes.

2) Prej parimeve dhe rregullave gjatë paraqitjes së sprovës dhe ndryshimit të gjendjes është mos gjykim për ndonjë çështje të asaj sprove apo ndryshimit të gjendjes përderisa të arrish perceptimin e çështjes.

Rregull: "Dispozita për ndonjë çështje është degë e perceptimit të saj."

Këtë rregull e kanë pasur kujdes njerëzit e mençur para dhe pas islamit të cilën rregull e vërteton Kurani: "Mos ju qas asaj për të cilën nuk ke njohuri." që donë të thotë: çështjen për të cilën nuk ke njohuri dhe nuk mund ta perceptosh mos fol asnjëherë e sidomos nëse je udhëheqës apo je i pasuar nga të tjerët.

Siç e dimë kjo rregull përdoret në çështje normale dhe gjendje të ndryshme, e ai i cili është i mençur patjetër të ketë kujdes këtë rregull, kurse ai i cili nuk ka kujdes këtë patjetër do të gabon, sepse feja e All-llahut e ka pranuar këtë rregull dhe e ka bërë të qartë. Për tu bërë sa ma e qartë kjo rregull do të japim disa shembuj:

-Nëse e pyes ndonjërin prej jush: Cili është hukmi (dispozita) e Islamit për shitblerjen e cila ne gjuhën arabe quhet "murabeha", nga folja „rebeha” që donë të thotë: fitim. Mund të thotë dikush se fitimi është për qëllim, nuk ka asgjë në të.

Dispozita e kësaj çështje është gabim, ngase nuk e ka perceptuar qëllimin e kësaj shitblerje duke menduar se kjo është fitim në shitblerje, për shkak të mos perceptimit të çështjes gabon në dispozitën e saj.

Dispozita Islame patjetër të ndërtohet mbi një perceptim të vërtet. El-murabeha-është një lloj shitblerje e cila nuk lejohet, e cila shitblerje përdoret në disa banka islamike dhe jo islamike duke menduar se nuk është kamati. Mënyra e kësaj shitblerje është: Te autorizohet dikush dhe pas kësaj të obligohet me kryerjen e premtimit. Premtimin e dhënë duhet ta zbatojë e ky lloj nuk është i lejuar.

Shembull tjetër e cila e bënë të qartë këtë rregull: "Dispozita për ndonjë çështje është degë e perceptimit të saj."

Nëse pyes: Çka është dispozita për xhematin "Dëshmitarët e Jehovani"? Çfarë do të themi? Nëse keni njohuri do të thoni: Ky xhemat është i devijuar, dhe dispozita e Islamit për këtë xhemat është kështu dhe kështu. Mund të thotë dikush se nuk kam dëgjuar për këtë xhemat dhe në këtë rast nuk ke mundësi të gjykos, ngase nuk ka perceptuar qëllimin e këtij xhemat; çfarë është ai, cilat janë rregullat e saja, a është ajo islame apo krishtere?

Nga kjo na bëhet e qartë se nuk i lejohet askujt të flasë për çështjet e shariatit ashtu që ta mbroj veten e tij e sidomos nga mëkati, të mbroj të drejtat e myslimaneve në përgjithësi dhe duke u larguar nga ajo që të mos flas për fenë e All-llahut pa dituri, përveç nëse arrin dy gjëra:

Çështja e parë: Të percepton problemin e duhur në mënyrë të plotë duke mos e ngatërruar me ndonjë problem tjetër e as të mos bashkon në perceptimin dhe kuptimin e tij me ndonjë çështje tjetër sepse ndodhë që disa çështje të jenë të përbashkëta në disa aspekte apo të jenë afër me njëra-tjetrën kështu që kalon mendja në çështjen e ngjashme dhe bien në gabim.

Çështja e dytë: Të di dispozitat e Allahut dhe Muhammedit, alejhis-selam, përpiktë të saj çështje e jo në atë që është e ngjashme.

Nëse vërtetohet kjo, kemi një pyetje të rëndësishme: Mund të thotë dikush: Si mund të arrij këtë perceptim, si të perceptoj çështjen,

dhe nga kush të perceptoj? është janë të ngjashme e ndoshta nuk mund te gjej atë që do të më bëjë të qartë apo të më jepte perceptim të vërtet. Them: Perceptimi mbi të cilin ndërtohet dispozita mund të arrihet nga:

E para: Nga ai i cili pyet (mustefti), sepse pyetësi është përjetuesi i gjendjes. Nëse pyet dhe shpjegon çështjen arrihet perceptimi, e myftiu ia sqaron dispozitën sipas pyetjes.

E dyta: perceptimi të jetë i transmetuar nga myslimani i cili është besnik dhe i drejtë, që nuk cenon drejtësinë e tij, për të mos gabuar në gjykim.

Në paraqitjen e sprovave dhe ndryshimit të gjendjes nuk lejohet të mbështetemi në fjalët e qafirrit (mosbesimtarit), qoftë në mjetet e informimit, gazetave, revistave apo të ngjashme. Nuk lejohet sipas shariatit të ndërtohen mbi këto lajme hukmet e shariatit, por këto ndërtohen mbi lajmin e myslimanit besnik, dhe të drejtë. Hadithet e Muhamedit, alejhis-selam, nuk pranohen përveç nëse zinxhiri është nga ata që janë besnik dhe të përpiktë deri në fund të saj, e nëse është fasiki (mëkatar) nuk merret parasysh fjala e tij, e nëse ai është në zinxhir i cili nuk është i përpiktë dhe i përzier gjërat, nuk pranohet nga ai dhe nuk ndërtohet mbi atë hadith dispozitë e shariatit. Nga kjo nënkuptojmë rëndësinë e kujdesshme të kësaj rregulle. Pra, esenca e kësaj rregulle është perceptimi i çështjes e cila nuk mund të jetë e vërtet në fe, përveç nëse është nga myslimani i cili është i drejt apo nga vet pyetësi (mustefti) edhe nëse është fasik.

3) Prej parimeve dhe rregullave gjatë paraqitjes së sprovave është që myslimani të jetë i paanshëm dhe i drejtë në të gjitha çështjet"

Është bërë e qartë kjo çështje se drejtësia është e patjetërsueshme në fjalë dhe dispozita, ngase ai që bënë padrejtësi në fjalë dhe dispozita ai nuk pason fenë e All-llahut me të cilën e shpreson shpëtimin.

Çfarë do të thotë: Drejtësia dhe çfarë do të thotë paanësia në këtë rregull?

Mundet që të vijnë çështje të mira dhe të këqija me aspekte të cilat i dëshiron dhe me aspekte të cilin ti nuk e dëshiron, pastaj ekspozohen dhe peshohen me një peshore të njëjtë dhe në fund jepet dispozita e saj.

Me këtë arrihet ekspozimi i dyanshëm ku mbron njeriun që t'i përshkruaj këtë Dini (Islam) apo All-llahut, subhanehu ve teala, apo ndonjë ligji kosmik që nuk është në pajtuesmëri me atë që urdheron All-llahu, subhanehu ve teala.

Patjetër të ekspozohet e mira dhe e keqja ashtu që të arrihet rezultati i suksesshëm i shariatit ashtu që të jetë perceptimi, fjala, kuptimi dhe mendimi jot në sprovë, shpëtues, nëse donë All-llahu, subhanehu ve teala.

Kjo çështje është shumë e rëndësishme dhe rregull i cili patjetër duhet kujdesur, ngase ai i cili nuk kujdeset për këtë rregull futet emocioni në zemrën e tij dhe nuk mund të sigurohet që të mos hap derën e emocioneve të tjetrit, ashtu siç thotë Muhammedi alejhis-selam: "Kush vepron një sunet, keq, mëkati është mbi të dhe mëkati i atyre që veprojnë deri në ditën e kiametit."

Fatkeqësi me e madhe është nëse vepra është prej atij që ia përket ditorisë se udhëzuar; ngase ai pason injorantin, pason gjysmë nxënësin. Patjetër duhet pasur kujdes këtë rregull në të gjitha çështjet tona, e ai që shpëton nga emocioni, Allahu, subhanehu ve teala, do ta shpëton në këtë dhe botën tjetër.

4) Prej parimeve dhe rregullave gjatë paraqitjes së sprovave është ajo që tregon ajeti kuranor: "Kapuni të gjithë për litarin e All-llahut dhe mos u përçani."

Muhammedi, alejhis-selam, na e bënte të qartë këtë ajet dhe thotë: "Kapuni për xhematin dhe mos u ndani." Gjithashtu është vërtetuar në hadithin të cilin e transmeton Abdullah bin Ahmedi, se Muhamedi, alejhis-selam, thotë: "Xhemati është mëshirë, kurse ndarja është dënim." Çfarë është ndarja?

Ndarja është në të gjitha llojet e saja, në mendime, fjale ose vepra. Dënim me të cilin All-llahu i dënon ata që kundërshtojnë urdhrin e tij dhe marrin udhëzim tjetër krahas udhëzimit të All-llahut, subhanehu ve teala. Ai që kapet për xhematin e Ehli suneti vel xhemat, pason dijetaret e Ehli sunetit është kapur për xhematin, e ai që ndahet nga ata nuk mund ta siguron veten që të jetë prej atyre që shkuan në ndarje ku dënohet më dënim të All-llahut në këtë dhe botën tjetër. Mu për këtë Muhamedi, alejhis-selam, thotë: "Xhemati është mëshirë, kurse ndarja dënim." Xhemat donë të thotë në të gjithë llojet dhe cilësitë e saja nëse është në udhëzim të drejt, ajo është mëshirë me të cilën All-llahu i mëshiron robërit e tij.

Ndarja është dënim, s'ka të mira në ndarje asnjëherë. Mu për këtë All-llahu thotë: "Dhe kapuni te gjithë për litarin e All-llahut dhe mos u ndahni." Në ajetin që vijon thotë: Le të jetë një grup prej jush që thërret në të mirë dhe urdhëron në të mirë dhe ndalon nga e keqja, e këta janë të shpëtuarit." Pastaj: "Dhe mos u bëni si ata të cilët u ndanë dhe u përçanë pasi që iu bë e qartë, e këta kanë dënim të madh."

Vërtet ata të cilët u ndanë në fjalët dhe në punët e tyre pasi që iu është bërë e qartë udhëzimi këtyre, nuk mund të sigurohen nga devijimi, nuk mund të sigurohen nga përçarjet dhe nuk mund të sigurohen nga trasimi i rrugës së gabuar.

Nga kjo nënkuptojmë se është e patjetërsueshme të kapemi për xhematin e Ehli sunetit vel xhemaa, të kapemi për fjalët e tyre, të mos dalim nga rregullat dhe parimet e tyre e as nga ajo që kanë vendosur dijetaret e tyre, ngase ata i dinë nga esenca e Ehli sunetit dhe argumentet e sheriatit të cilat nuk i dinë shumë prej njerëzve dhe shumë prej atyre që mendojnë se i përkasin dijes. Dijetaret e Ehli sunetit posedojnë dije të thellë dhe shikim të qëlluar. Te shikojmë se si ka vepruar Abdullah

ibën Mesudi kur ai ishte në haxh me Othmanin.

Othmani radijallahu anhu e ka plotësuar namazin në Minna, e siç e dimë se sunnet është të shkurtohet namazi i katër reqateve në dy, mirëpo Othmani radijallahu anhu sipas ixhtihadit (hulumtimit) të tij ka parë se nuk duhet të shkurtohet. Iben Mesudi në anën tjetër thoshte: Sunnet është të shkurtohet namazi i cili është katër reqat. Disa nga sahabet i thanë: Si e thua këtë kurse ti po falë me Othmanin katër reqat, Pse? Tha: Polemika është sherr (e keqe). Polemika është e keqe..., Tran.Ebu Davudi. Kjo ka ndodhë për shkak se ata kanë kuptuar rregullën e vërtet, rregullën e cila ai që vepron kundër kësaj rregulle nuk mund të siguron veten nga sprova e as nga të tjerët. Iben Mesudi thotë: Polemika është sherr (e keqe).

5) Prej parimeve dhe rregullave gjatë provave, është se simbolet të cilat ngritën në fitne qofshin nga shteti apo davetgjive (thirrësit islam), patjetër të peshohen me peshore të sheriatit të vërtet, peshoren e Ehli sunetit vel xhemaa, ku ai i cili peshon me këtë, peshorja e tij do të jetë e saktë...

Ehli sune vel xhemaa'a posedojnë peshore të saktë me të cilën i peshojnë çështjet, mendimet, gjendjet, mendimet e ndryshme gjatë ndryshimit të gjendjes, e këto peshore ndahen në dy pjesë ashtu siç na e kanë bërë të qartë dijetarët e Ehli sunetit:

-pjesa e parë: Peshore me të cilën peshohet islami nga mosekzistimi i tij do të thotë, peshohet me të se a bëhet fjalë për tërë vërtetën islame.

Simbolet të cilat ngritën dhe i përkasin fesë Islame janë të shumta, patjetër të peshohen këto simbole, nëse është simbol islam ndërtohen mbi atë dispozita të sheriatit dhe patjetër duhet pasur kujdes duke iu përgjigj asaj që urdhëron All-llahu dhe i dërguari i Tij.

-pjesa e dytë: Peshore me të cilën njohim plotësin e Islamit nga mosplotësimi i saj, dhe

udhëzimi i vërtet i islamit nga mosekzistimi i udhëzimit. Nga pjesa e parë nxjerrim kufirin (mosbesimin) dhe imanin (besimin): A është simbol islam, apo jo? Nga pjesa e dytë nxjerrim, se ato simbole a janë të drejtuara sipas udhëzimit ashtu siç dëshiron All-llahu, subhanehu veteala, apo në të ka të meta? Nëse bëhet e qartë kjo atëherë mbi atë ndërtohen dispozita të sheriatit në atë peshore.

-Sa i përket pjesës së parë në të cilën peshohet kuffri (mosbesimi) dhe imani (besimi) janë tre peshore:

E para: Shikojmë a është vërtetuar apo jo adhurimi ndaj All-llahut i cili nuk ka shok. Sepse esenca e fesë islame tek të gjithë pejngamberet është se ata u dërguan për ta adhuruar vetëm All-llahun i cili nuk ka shok, njëshmëria është esenca e parë e çështjes dhe e fundit. Kush e ngrit simbolin e tevhidit (njëshmërisë së All-llahut) duke e adhuruar vetëm All-llahun, subhanehu ve teala, kjo peshore tregon se ai është mysliman, dhe është simbol islam, duke pasur parasysh peshoret që vijojnë.

Peshorja e parë është të shohim se flamuri i cili ngritet, ithtarët e tij e praktikojnë teëhidin apo jo? A adhurojnë tjetër pos All-llahut apo nën atë flamur nuk adhuron tjetër pos All-llahut i cili nuk ka shok, duke i drejtuar zemrat nga All-llahu, subhanehu ve teala?

Disa nga komentuesit e Kuranit thonë: "duke urdhëruar në të mirë" do të thotë në tevhid, dhe "duke ndaluar nga e keqja", do të thotë nga shirku, sepse prej gjërave më të mira është të adhurohet vetëm All-llahu, subhanehu veteala, kurse nga veprat më të shëmtuara është të adhurohet dikush tjetër pos All-llahut, subhanehu ve teala.

Peshorja e dytë: Të shikohet në vërtetësinë e dëshmisë së Muhammedit alejhis-selam, e kjo dëshmi prej përmbajtjeve që i përmban është të gjykohet me sheriatin e Muhammedit alejhis-selam.

Nëse shikojmë simbolin e ngritur duke gjykuar sipas sheriatit islam, duke e detalizuar

sheriatin në çështjet e njerëzve, nëse njerëzit nuk janë të pajtimit në qeshjet e tyre, kush është ai i cili gjykon mes tyre?

Nëse në çështjet e tyre gjykon kadiu mysliman, shohim se simboli është islam, ngase ai i ka gjykuar me ligjin e All-llahut, subhanehu ve teala. Nuk i lejohet askujt të gjykojë me ligj tjetër pos ligjit të All-llahut apo që të jetë i kënaqur me jo ligj të All-llahut, subhanehu ve teala.

Peshorja e tretë: Të shikohet a janë haramet (të ndaluara) të lejuara, apo të urrejtshme të refuzuara?

Harami (e ndaluara) nëse paraqitet është dy lloj: Të jetë e lejuar nga ai që e kryen haramin: Kjo është kuffër (mosbesim). Apo të mos jetë e lejuar nga ai që e kryen këtë haram, por e ndaluar dhe e refuzuar, e në këtë rast dije se simboli është islam. Këto janë tre peshoret për të cilat kanë biseduar dijetarët islam. Kjo është pjesa e parë e peshoreve.

-Sa i përket pjesës së dytë të peshoreve janë ato me të cilat njihet plotësia e islamit nga mosplotësimi i saj.

Muhammedi, alejhis-selam, e ka pranuar Islamin plotësisht nga All-llahu, subhanehu ve teala, i cili duhet të pasohet ashtu siç e kanë pasuar Hulefai Rrashidin, ku pak nga pak po mungon në vërtetësinë e plotësisë së Islamit deri në kohën tonë, dhe çdo kohe që vjen është më e dëmshme se ajo që ka qenë më parë, derisa ta takoni All-llahu, subhanehu ve teala, ashtu siç ka thënë Muhammedi alejhis-selam. Kjo peshore shikohet se si vërtetohen çështjet e sheriatit. Si është në çështjen e namazit? Si është në çështjen e ndalimit? Si është në çështjen e të urdhëruarit në të mirë dhe të ndaluarit nga e keqja?

Nëse është e plotë, tregon mbi plotësinë e saj, e nëse është e mangët tregon mbi mangësinë e saj. Këto peshore janë të rëndësishme të cilat duhet të jenë në zemrën dhe mendjen tënde, mos u shkëput nga kjo ashtu që të mos

devijosh në kohën e trazirës dhe të mos i ngatërrosh çështjet në kohën e ngatërresave.

Nëse të bëhet e qartë kjo dhe e dallon simbolin islam nga të tjerat, të obligohet pasimi i këtij simboli në të drejt dhe udhëzim, ngase All-llahu urdhëron që të pasohen muslimanet dhe nxito në kapjen për litarin e Tij dhe mos përçaj:

Çështja e parë: Pasimi i këtij simboli të jetë i vërtet për të ngritur Islamin e vërtet duke mos pasur devijim, ngatërime dhe huti, nga-se ajo ose është islam ose kuffër (mosbesim). Nëse është islame, mbi të ndërtohen dispozita të sheriatit, dhe nuk i lejohet muslimanit ta llogarit mëkatin të lejuar, sepse ai nuk pason atë që urdhëron All-llahu, sub-hanehu ve tealë, dhe i dërguari i Tij

Çështja e dytë: Të këshillosh ithtarët e këtij flamuri, këshill të cilën All-llahu e di në zemrën tënde, ngase siç e dimë Ehli suneti janë ndarë nga bid'adhinjtë të cilët e duan përçarjen. Ata këshillojnë sunduesin e tyre, shpreshtojnë duatë për të edhe kur shohin gjëra të neveritura ata sërish luten për të. Ata këshillojnë e Allahu e di sa çka fshehin në vetet e tyre, se me këtë nuk kërkojnë merita e falenderime përpos shpërblimin e Allahut, nëse kjo vërtetohet në zemër vërtetë jemi prej Ehli sunetit.

Shikoni librat të cilat tregojnë mbi akiden (besimin) e Ehli sunetit do të vëresh se këto libra posedojnë tema të veçanta mbi të drejtat e imanit ndaj masës së tij dhe të drejtat e masës ndaj imanit, ngase me të arrihet xhemati dhe kthimi rreth Ehli sunetit, Muhammedi, alejhis-selam, i ka nxitur që të këshillojnë dijetaret islam dhe muslimanet në përgjithësi, ku thotë: "Feja është këshillë"

Nëse vërtetohet se këshilla është obligim, atëherë si bëhet këshilla, si bëhet sqarimi sipas sunetit larg asaj që dëshirojmë ne?

Është vërtetuar në hadithin e vërtet se Ijad bin Ganem i ka thënë Hisham iben Hakem All-llahu qoftë i kënaqur me ata: A nuk ke dëgjuar thënien e Muhamedit, alejhis-selam,

ku thotë: "Ai që dëshiron ta këshillon sulltanin të mos e shfaqë atë, por le të vetmohet me atë nëse sulltani pranon, e nëse jo obligimi është kryer." e vërteton Shejh Albani.

Pra nëse në peshoret e lartpërmendura dallohet simboli islam nga të tjerat, radhiten mbi atë të drejtat e sheriatit duke e bërë të qartë se ky simbol është islam e jo simbol jo islam. Kjo është një çështje e rëndësishme, ku shihet pesha e saj gjatë ndryshimit të gjendjes dhe fitneve (sprovave). Hadithi i lartpërmendur na bënë që të jemi të qetë dhe prej atyre që e pasojnë sunnetin e Muhamedit, alejhis-selam, dhe të shpëtuarit me lejen e All-llahut s.t, e nëse nuk pasojmë atë do të goditemi me mangësi dhe mospajtim me Ehli sunetin, varësisht nga mospajtimi ynë me sunnetin e Muhamedit alejhis-selam.

Nëse një muslimani apo nxënës i sheriatit i ngatërrohen këto peshore, si të peshon me ato?

Referenca janë dijetarët të cilët peshojnë me peshore të vërteta dhe gjykojnë me ligjin e sheriatit të vërtet. Mu për këtë, të gjykuarit me Islam nga mos gjykimi me të është gjykim me iman apo kuffër, ku referenca e saj është te dijetarët e Ehli sunetit e jo te ata që ende janë në fazë të parë të cilët dinë diçka e tjetrën e injorojnë, apo i përgjithësojnë gjëra të cilat nuk lejohet. Ajo që ndërtohet mbi këto peshore ashtu siç kanë vendosur dijetaret e Ehli sunetit se: Xhihadi ekziston në çdo imam apo sulltan qoftë i mirë apo i shturur, ku nuk lejohet që dikush të mbetë prapa flamurit të xhihadi për shkak se sulltani është në jo pajtueshmëri me sheriatin në çdo kohë. Ky është parim i cili duhet kujdesur në çdo kohë ku mund në të ardhmen të ndodhin gjëra të cilat nuk i dimë, e me këtë parim i peshon gjendjet rregullon çështjet, dhe mendimet tua. Prej të drejtave është duaja për atë që ka përgjegjësinë e muslimaneve. Berbehari, mëshira e All-llahut qoftë mbi atë, ndihmues i sunetit, imam i Ehli sunetit në librin e tij "Es-sune" thotë: Nëse

shikon dikë se bën dua për sulltanin dije se është prej ehli sunetit, e nëse bëne dua kundër sulltanit, dije se është nga bidatqinjët.

Fudejl ibën ljadi ka bërë shumë dua për sulltanin në kohën e tij, duke e ditur se çka kanë vepruar sulltanët në kohën e Beni Abbas, deri sa i është thanë: Po bën dua për ta, më shumë se për veten! Tha: Po, nëse përmirësohem unë, përmirësimi im është për mua dhe për ata që janë rreth meje, e nëse përmirësohet sulltanit është për të mirën e gjithë muslimaneve.

Kush dëshiron përmirësim të përgjithshëm të muslimanet le të bënë dua nga zemra e tij sinqerisht që All-llahu ta përmirëson gjendjen e muslimaneve dhe ta bënë prej atyre që veprojnë sipas Kuranit dhe sunnetit të Muhamedit alejhis-selam, ngase ne nuk shpresojmë e as nuk lakmojmë më shumë se udhëzimi dhe veprimi sipas Kuranit dhe sunnetit, e zemrat janë ne dorë të All-llahut i Cili i ndryshon ashtu si donë Ai.

6) Prej parimeve dhe rregullave gjatë paraqitjes së sprovave është se fjala dhe vepra gjatë sprovave ka parime, e jo çdo fjalë apo vepër e cila të duket e mirë duhet të paraqitet, ngase fjala dhe vepra jote gjatë sprovës mbi të radhiten edhe gjëra tjera. Ebu Hurejra thotë: "Kam mësuar nga Muhamedi, alejhis-selam, dy gjera: Sa i përket njëres prej tyre e kam paraqitur, e sa i përket tjetrës, sikur ta kisha paraqitur do të këputen qafat. "tran. Buhariu.

Dijetaret islam thonë: Ebu hurejra ka fshehur hadithet e fitnes, e ketë e ka thënë në kohën e Muavijes, radijallahu anhu, kur njerëzit u bashkuan pas ndarjeve dhe vrasjeve duke e ditur se çka ka ndodhur në kohën e tij dhe historinë e tij, kurse Ebu hurejra i ka fshehur disa hadithe: Pse i ka fshehur duke e ditur se ato janë hadithet e Muhamedit alejhis-selam?! Nuk janë hadithe të dispozitave të sheriatit, por janë hadithe për çështje tjera, pse i ka fshehur?!

I ka fshehur këto hadithe për arsye që të mos bëhet fitne (sprove) te njerëzit, e nuk ka thënë: „Thënia e hadithit është obligim, nuk lejohet të fshihet dituria”. Pse? Ngase fshehja e diturisë në këtë kohe është e patjetërsueshme ashtu që të mos përçahen njerëzit pasi që ata u bashkuan në vitin e bashkimit me Muavije bin ebi sufjan radijallahu anhu. Iben Mesudiu thotë: "Nëse ju flet njerëzve me atë që nuk mund të kuptojnë do të jetë sprovë për disa nga ata."

Njerëzit nuk mund të perceptojnë çdo fjale që thotë thanësi në atë që ndodh për çdo çështje në kohën e fitnes, mund të dëgjojnë gjëra që s'mund ti kuptojnë, apo i kuptojnë këto gjëra dhe mbi ato ndërtojnë besime, lëvizje, gjendje, vepra, fjalë ku fundi i këtyre nuk është i lavdëruar.

Selefi në këtë mënyrë kanë vepruar shumë. Shikoni se si ka vepruar Hasan el-Basriu kur e ndaloj Enes bin Malikun radijallahu anhu, që të mos i tregon Haxhaxh bin Jusufit se Muhammedi, alejhis-selam, i ka mbytur banorët e Urnejnit. Hasan el-basriu i ka thënë Enes ibne Malikut pse po i tregon këtë Haxhaxhit?! E ka thënë ketë se Haxhaxh bin Jusufi ka bërë gjakderdhje.

Pra ka qenë obligim të fshihet kjo fjalë nga Haxhaxhi ashtu që të mos jetë në kuptimin dhe mendjen e tij, ajo që nuk është e vërtet, kjo fjale e ndihmon atë, apo është argument për atë duke mos e kuptuar saktësisht.

Hasan el-Basriu e ka refuzuar Enes iben Malikun duke e ditur se ai është sahabi, kështu që Enes iben Maliku pendohet për ketë. Po ashtu Hudhejfja para Ebu hurejres i ka fshehur hadithet e fitnes duke e parë se njerëzit nuk kane nevojë për ato.

Imam Ahmedi i ka urreyer ata që flasin me hadithet që kanë të bëjnë për mosrespektimin e sulltanit, duke urdhëruar që të mos ekzistojnë në librin e tij El-musned, ngase nuk ka të mira në fitne dhe në huruxh. Ebu Jusufi ka urreyer të bisedohet me hadithet e

panjohura. Qëllimi i kësaj është: "Në fitne s'thuhet çdo send që dihet dhe jo çdo gjë që thuhet, thuhet për çdo gjendje."

Patjetër të jesh i përpiktë në fjalë, ngase ti nuk e din se çka mund të ndodh pas fjalës, mendimit apo kuptimit tëndë. Selefi rahimehulla, kanë dëshiruar shpëtimin gjatë fitnes, duke heshtur për shumë gjëra ashtu që të jenë të shpëtuar në këtë Dinnë dhe ta takojnë All-llahun të shpëtuar.

Është vërtetuar nga Sead bin Vekasi se i ka thënë birit të tij në kohën kur kanë ndodhur disa gjera gjatë fitnes: A dëshiron të jesh koka e fitnes?! Jo, jo.. Vallahi." Saeed iben Vekasi e ka ndaluar birin e tij që të jetë koka e fitnes, qoftë me fjale, vepra edhe nëse e sheh të qëlluar, nuk mund të sigurohet fundi i saj jo i lavdëruar. Patjetër njerëzit ti peshojnë çështjet me peshore të sheriatit ashtu që të shpëtojnë dhe te mos bien ne gabim. Pastaj veprat, fjalët dhe lëvizjet kanë parime ku patjetër duhet marrë në konsiderim, e jo çdo vepër e cila është e lavdëruar në ndonjë rast, është e lavdëruar gjatë fitnes nëse jo ashtu siç duhet.

Muhammedi, alejhis-selam, i ka thënë Ajshes radijallahu anha: "Sikur populli yt të mos flasë, do të kisha shembur Qaben dhe do ta kisha ndërtuar sipas themeleve të Ibrahimit dhe do ti kisha bërë dy dyer. "Tran.Buhariu. Muhammedi, alejhis-selam, është frikësuar nga qafirët kurejsh, të cilët posa e kishin pranuar Islamit të mos ndërton Qaben sipas themeleve të Ibrahimit, alejhis-selam, dhe ti bënë dy dyer: një derë për hyrje dhe një për dalje, është frikësuar që të mos e kuptojnë në mënyrë jo të qëlluar, apo të kuptojnë se ai dëshiron të bëhet kryelartë e kështu me radhë. Imam Buhariu rahimehulla e ka formuluar një titull të madhështor duke u argumentuar me këtë hadithe; cili është ai? Tha: Titulli: "Kush le disa vepra të lejuara duke u frikësuar që të mos e keqkuptojnë njerëzit e të bien në atë që është më e keqe."

Do të thotë: Të jepe zgjedhje të përmendësh apo jo, të lësh këtë çështje; "duke u frikësuar që të mos bien njerëzit në atë që është më e vështirë"

Nga kjo shohim se patjetër të përdoret logjika dhe kuptimi, ngase të shpejtuarit është e pa pëlqyer, kush të obligon të flasësh në çdo mexllis (vende) apo në çdo shoqëri sipas asaj që e sheh se është e vërtet në kohën e fitnes.

Te vërteten e bëjnë të qartë dijetaret e ehli sunetit vel xhemaa, e nëse ke ndonjë mendim apo kuptim paraqite tek ata, nëse e pranojnë është e vërtet e nëse jo është e pavërtetë.

7) Prej parimeve dhe rregullave është që të jemi miq me myslimanet e sidomos me dijetarët:

All-llahu teala thotë: "Ata janë miq të njeritjetrit."

Çdo mysliman e ka obligim ta donë myslimanin, ta ndihmon dhe të mos tallet me atë, e sidomos nëse ata janë ndihmuesit e Dinnit të All-llahut, të cilët e bëjnë të qartë hallallin dhe haramin, te vërteten nga e pavërteta. Është e ndaluar të përmenden dijetarët, pos për të mirë. Në ato vende ku përmenden dijetaret për keq janë vende të këqija. Pse?

Për arsye se dijetaret janë trashëgimtarë të pejngamberëve e ata nuk kanë trashëguar pasuri por kanë trashëguar dituri e kush e merr këtë ka fat të madh. Kush i nderon dijetarët dhe merr nga fjalët e dijetarëve të ehli sunetit veç se ka marr nga trashëgimia e pejngamberëve duke mos e lënë që të merr këtë trashëgimi dikush tjetër. Dijetarët të cilët janë referencë fjalët e tyre, cilësitë e tyre janë:

E para: Janë dijetar të ehli sunetit në kohën e tyre, dijetarët e teëhidit, ju merret fjala e tyre në teëhid në kohën e tyre.

E dyta: Janë të përgjithshëm në njohjen e dispozitave të sheriatit te cilët njohin fikhun dhe kapitujt e saja në përgjithësi, njohin rregullat e sheriatit, usul merije, duke mos poseduar mbështjellje mes çështjeve.

Patjetër të përmendim një çështje e cila është me rendësi e ajo është thënia: „Dijetaret tanë në këtë kohe nuk e dinë aktualitetin!! Deri sa është thënë: Kemi përfutur nga kjo ndodhi se njerëzit e kuptuan aktualitetin dhe ndërtuan mbi atë dispozita të sheriatit, kurse dijetarët nuk e kuptuakan aktualitetin”!!!

Kjo është thënie e keqe që tregon për moskuptimin e tyre se mbi çka mundet të ndërtohen dispozita të sheriatit. Kuptimi i aktualitetit të dijetarët ndahet në dy pjesë:

Pjesa e parë: Kuptimi i aktualitetit mbi të cilën ndërtohet dispozita e sheriatit. Kush gjykon për ndonjë çështje pa e kuptuar aktualitetin e saj veç se ka gabuar. Nëse aktualiteti ndikon në dispozitë, patjetër të kuptohet aktualiteti.

Pjesa e dytë: Aktualiteti i cili nuk ndikon në dispozitën e sheriatit asnjëherë. Dijetaret islam këto aktualitete nuk i marrin parasysh edhe nëse i kuptojnë ngase nuk ndërtohet mbi çdo aktualitet dispozitë e sheriatit. Do të japim shembuj për pjesën e parë dhe të dytë: Shembulli për pjesën e parë: Çështja kur për të vdekurin gjykojmë se ai është i vdekur. A vdes zemra e tij apo truri?

Kjo çështje është aktuale, nëse dikush flet pa ditur për aktualitetin dhe gjendjen e saj patjetër ta gabon hukmin (dispozitën), ngase kuptimi i këtij aktualitet ndikon në dispozitën e sheriatit.

Shembull tjetër: Si mund të gjykojmë për një shtet se a është islam apo jo islam, pa e ditur vërtetësinë e saj dhe pa e ditur aktualitetin e saj?

Patjetër të kuptohet aktualiteti në atë shtet, ashtu qe dijetari të jep dispozitë islame.

Shembull tjetër: Grupet islame janë të shumta të cilat janë formuar në kohën tonë ku dallohen njëra prej tjetrës. A lejohet për dijetarin të gjykoj për këto grupacione pa e ditur aktualitetin, besimin, esencën, metodën, mendimet dhe si është thirrja e tyre? Nuk

mundet asnjëherë. Pra patjetër të duhet të kupton aktualitetin e tyre sepse ndikon në dispozitën e sheriatit, e kush gjykon pa e ditur aktualitetin e tyre nuk do ta qëllon.

Pjesa e dytë: Gjendjet dhe aktualitetet të cilat nuk ndikojnë në dispozitën e sheriatit: Shembull: Nëse dy kundërshtar vijnë te kadiu ku njëri prej tyre tregon atë që ka ndodhur për ndonjë çështje mes tij dhe tjetrit, fjalë të shumta të cilat janë aktuale, e kadiu nuk i vërteton edhe nëse është aktuale për arsye se nuk ka ndikim në hukëm (dispozitë). Mu për këtë kadiu apo myftiu në këto raste thotë: „Sikur të kishte qenë kështu, sikur të kishte qenë kështu” që donë të thotë: Atë që ke përmend nga aktualiteti nuk ka ndikim në hukmin (dispozitën) e sheriatit. Këto shembuj të cilat i cekëm janë për ta bërë çështjen më të qartë.

Gjithashtu janë shembuj të cilat duhet të cekem: Disa dispozita të sheriatit të cilat njerëzit i besojnë jo ashtu si është e sakte, si p.sh: Ashtu siç është vërtetuar se Muhammedi, alejhis-selam, e ka kryer nevojën e vogël duke qëndruar në këmbë. Kryerja e nevojës së vogël duke qëndruar në këmbë nëse sigurohet nga pikat e urinës lejohet, ngase Muhammedi, alejhis-selam, ka vepruar kështu. Mirëpo injorantët mendojnë se ai i cili vepron kështu ka bërë gabim dhe është vepër jo e mirë. Ky është besim i injorantëve, ku s’do të thotë se hukmi është jo i vërtet dhe nuk duhet të veprohet kështu, por kryerja e nevojës në këmbë është e lejuar ngase është vërtetuar në hadith të vërtet.

8) Prej parimeve dhe rregullave me rendësi është edhe parimi i miqësisë me kuffarët (mosbesimtarët).

Te dijetarët e tevhidit janë dy shprehje të cilat kanë kuptim të veçantë të cilat shumë prej njerëzve nuk i dinë:

-E para: Et-teveli- është mosbesim.

-E dyta: El-muvalat- nuk lejohet.

-E treta: Të kërkuarit ndihmë nga mosbesimtarët dhe huazimi i tyre- lejohet duke i plotësuar kushtet e saja.

-Sa i përket çështjes së parë et-teveli, është ajo për të cilën na tregon Kurani fisnik: "O ju që keni besuar mos i miqësoni jehudët dhe të krishterët, ata janë miq të njeri-tjetrit, e kush i pason ata është prej tyre, All-llahu nuk udhëzon popujt e padrejtë."

Parimi i kësaj miqësie është: fitorja e mosbesimtarit ndaj besimtarit në kohën e luftës. Esenca e kësaj miqësie: dashuria e plotë, fitorja e mosbesimtarit ndaj besimtarit, kush e donë mosbesimtarin për shkak të dinit të tij, veç se e ka miqësuar dhe kjo është mosbesim.

-Sa i përket çështjes së dytë el-muvalat, është të duhen dhe të miqësohem për shkak të kësaj bote dhe të mirat e saja, e kjo është e ndaluar por nuk është mosbesim.

Dijetarët islam thonë: All-llahu i ka thirrur me emrin e imanit (besimit), e në këtë thirrje janë futur ata të cilët kanë hedhur dashuri ndaj mosbesimtareve, dhe kjo tregon se kjo vepër nuk është mosbesim, por humbje e rrugës së drejtë.

Argument për këtë është rasti i Hatib ibën Beltai i cili ishte në Meke dhe e spiunoi Muhammedin, alejhis-selam, dhe sahabët e tij, se ata do ta çlirojnë Meken, kurse Muhammedi,, alejhis-selam, e pyeti se çka është ajo që të shtyri të veprosh kështu? Ai tha: Dëshirova që me këtë ta ruaj familjen dhe pasurin time këtu në Meke."tran.Buhariu dhe Muslimi.

Nga kjo na bëhet e qartë se miqësia e mosbesimtarit rreth kësaj bote nuk është mosbesim nëse në esencë është mysliman.

-Sa i përket çështjes së tretë, të kërkuarit ndihmë nga jobesimtari dhe huazimi i tyre, di-

jetarët islam e lejojnë këtë gjë në gjendje të ndryshme duke dhënë fetfva për çdo gjendje, sipas asaj që e shohin se a duhet të jepet fetfva.

-Sa i përket dhënia e sadakas për jobesimtarët, për ti ofruar zemrat e tyre dhe për tu mbrojtur nga e keqja e tyre, kjo është çështje tjetër ku nuk bënë pjesë në ndonjërin prej atyre që i cekem.

9) Vëlla i dashur mos praktikohet hadithet e fitnes gjatë aktualitetit në të cilin jeton, ngase kjo ua mundëson njerëzve që ti përsërisin hadithet e Muhammedit, alejhis-selam, në kohën e fitnes duke thënë: „Muhammedi, alejhis-selam, thotë kështu, kjo është kohë për të cilën na ka lajmëruar ai, kjo është ajo fitne (sprovë), e kështu me radhë."

Dijetarët e selefit na kanë mësuar se nuk duhet të përmenden hadithet e fitnes gjatë aktualitetit që e përjetojmë, por këto hadithe për të cilat na ka lajmëruar Muhammedi, alejhis-selam, duhet të tregohen pas ndodhisë dhe kalimit të saj duke ua tërhequr vërejtjen nga fitneje që të gjithëve. Si p.sh. disa e kanë komentuar hadithin e Muhammedit alejhis-selam: "Ne kohën e fundit fitneja do të rrjedhe nga një njeri i cili është nga familja ime (Ehli bejt): ky është filani i biri filanit. Hadithi tjetër: "Do të ketë mes jush dhe romakëve paqe të sigurt.....e kjo është në kohën e sodit.

Kjo praktikë e këtyre haditheve gjatë fitnes nuk është nga menhexhi i ehli sunetit. Ehli suneti e përmendin fitnen dhe hadithet e fitnes duke ua tërhequr vërejtjen nga ajo, ashtu që myslimanet të mos bien në fitne dhe të besojnë vërtetësinë e asaj që ka lajmëruar Muhammedi, alejhis-selam...

Salih ibën Abdul Aziz Alu Shejh

Ministër për çështje Islame, Vakëfe, Thirrje dhe Udhëzim i Mbretërisë së Arabisë Saudite

Përktheu: Bedri Lika Redaktor gjuhësor: Bashkim Trolli

Metoda më e lehtë për mësimin e Kur'anit

Falenderojmë All-llahun dhe salatet dhe selamet i dërgojmë mbi shpirtin e të dërguarit tanë Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, familjen dhe të gjithë shokët e tij.

Kjo metodë veçohet me atë se ia mundëson personit që ta mësojë mësimin shumë fortë, shpejtë dhe mbarimin e Kuranit për një kohë shumë të shkurtër. Ja pra në vijim një shembull i kësaj metode me një faqe të sures së El-Xhum'a:

- 1- Ajetin e parë e lexon njëzet herë:
- 2- Ajetin e dytë e lexon njëzet herë:
- 3- Ajetin e tretë e lexon njëzet herë:
- 4- Ajetin e katërt e lexon njëzet herë:
- 5- I lexon këto katër ajete prej fillimi deri në fund të bashkuara me qëllim për t'i bashkuar
- 6- Ajetin e pestë e lexon njëzet herë:
- 7- Ajetin e gjashtë e lexon njëzet herë:
- 8- Ajetin e shtatë e lexon njëzet herë:
- 9- Ajetin e tetë e lexon njëzet herë:
- 10- Ajetin e nëntë e lexon njëzet herë:
- 11- I lexon ajete prej të pestës deri te i teti njëzet herë që ti lidhish.

12- I lexon ajetet prej të parës deri te i teti njëzet herë që ta përsosis (përforcojsh) mirë këtë faqe.

Kështu i përmbahesh kësaj metode kur ta mësojsh çdo faqe të Kur'anit dhe mos mëso në ditë më shumë se tetë ajete që mos të të shtohen shumë shpejt faqet e pastaj të të humbet orientimi i të mësuarit dhe ti harrojsh ata që ke mësuar.

*Nëse nesër dua të mësoj faqe të re çka të bëj?

Nëse në ditën e nesërme don që të mësojsh faqe të re para se të mësojsh faqen e re me metodën si të tregova, lexoje faqen e vjetër njëzet herë që mësimi i djeshit të jetë i përforcuar në mend, pastaj dil tek faqja e re dhe mësoje ashtu si të tregova.

*Si mundem të mësoj dhe të përsëris?

Mos e mëso Kur'anin pa përsëritje, përshkak se edhe nëse e mëson Kur'anin të tërë nga një faqe nga një faqe derisa ta kry-

esh, atëherë kur të duash të i përsërisish faqet që i ke mësuar në fillim do të shohish se i ke harruar faqet çka i kishe mësuar në fillim, metoda më e mirë është ajo që të mësosh faqe të reja dhe t'i përsërisish faqet e vjetra.

Ndaje Kur'anin në tre pjesë, ashtu çdo dhjetë xhuzë konsiderohet një pjesë, kurë të mësosh një faqe të re në ditë, përsëriti katër faqe të vjetra derisa të mësosh dhjetë xhuza e kur ti mësosh dhjetë xhuza të plota ndalohu nga të mësuarit faqe të reja një muaj të plotë, për të përsërit atë që i ke mësuar, çdo ditë përsërit nga tetë faqe.

Dhe pas përsëritjes një muaj, filloja me mësuar përsëri përmendësh duke mësuar nga një ose dy faqe sipas mundësisë dhe përsërit çdo ditë nga tetë faqe derisa të i mësojsh njëzet xhuza e kur ti mësosh atëherë ndalohu prej të mësuarit faqe të reja dy muaj, që ti përsërisish atë që e ke mësuar, e kur të kalojnë dy muaj duke përsëritë, filloja me mësuar përsëri përmendësh duke mësuar nga një ose dy faqe sipas mundësisë, dhe përsërit çdo ditë nga tetë faqe derisa ta kryesh tërë Kur'anin.

Kur ta kryesh tërë Kur'anin përsëriti vetëm dhjetë xhuzat e para një muaj të plotë, çdo ditë nga gjysëm xhuza (10 faqe), e pastaj përsëriti njëzet xhuza (dm.th dhjetë të parat që i përsërite pastaj ia shton edhe dhjetë të tjera e bëhen 20 xhuza) një muaj çdo ditë gjysëm xhuza dhe lexo çdo ditë tetë faqe nga dhjetë xhuzat e vjetër dhe pastaj kalon në përsëritjen e xhuzit të fundit një muaj çdo ditë gjysëm xhuza (10 faqe) dhe tetë faqe nga dhjetë xhuzat e para dhe tetë faqe nga njëzet xhuzat e reja.

*Si ta përsërisi tërë Kur'anin kur të mbaroj prej kësaj metode?

Fillo me e përsërit tërë Kur'anin, çdo ditë nga dy xhuza duke i përsëritur nga tre herë në ditë, me këtë metodë do ta bëjsh hatme Kur'anin në çdo dy javë të përsëritur.

Me këtë metodë do të vazhdojsh dhe do të shohish se për një vjet e ke mësuar tërë

Kur'anin shumë mirë, vazhdoje këtë metodë një vjet të tërë.

*Çka të bëj pas një viti pasi e kam krye Kur'anin ?

Pas një viti pasi që ta përsosish dhe ta kryesh përsëritjen e Kur'anit, le të jetë orari i përditshëm i leximit të Kur'anit ashtu si ka qenë orari i Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i cili e ndante Kur'anin në shtatë pjesë d.m.th në shtatë ditë e bënte hatme Kur'anin fisnik, ka thënë Evs ibën Hudhejfe: "I pyeta shokët e të Dërguarit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, se si e ndani në pjesë Kur'anin fisnik? Thanë: Tre sure, pesë sure, shtatë sure, nëntë sure, njëmbëdhjet sure dhe hizbi mufassal prej sures Kaf deri në përfundim të Kur'anit." Transmeton Ahmedi.

Shpjegimi i kësaj është:

1- Në ditën e parë lexon prej sures Fatiha - deri në fundin e sures En-Nisa.

2- Në ditën e dytë lexon prej sures El-Maide deri në fundin e sures Et- Teube.

3- Në ditën e tretë lexon prej sures Junus deri në fund të sures En-Nahl

4- Në ditën e katërt lexon prej sures El-Isra deri në fund të sures El- Furkan.

5- Në ditën e pestë lexon prej sures Esh-Shuara deri në fund të sures Jasin.

6- Në ditën e gjashtë lexon prej sures Es-Saffat deri në fund të sures El- Huxhurat.

7- Në ditën e shtatë lexon prej sures Kaf deri në fund të sures En- Nas (Në fund të Kuranit).

E këtë pjesërim të Dërguarit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, e kanë përmbledhë dijetarët islam në dy fjalë (Femjun bi shevkin) çdo shkronjë e këtyre dy fjalëve e simbolizon shkronjën e parë të sures nga e cila sure fillon pjesa e asaj ditës. Si t'i dalloj ajetet e ngjajshme {muteshabih} në Kur'an ?

Metoda ma e mirë për me i dalluar ajetet e ngjajshme është që të marrish Kurani Kerimin dhe të i hapish dy faqet në të cilat ndodhën përngjasimi dhe shiqoje mirë dhe analizoje vetë se ku është dallimi dhe caktoi vetvetes një rregull që sa herë që ta përsërisish të të përkujton se çka është dallimi mes dy ajeteve.

Disa rregulla për mësimin përmendësh:

1/ E ke të obliguar që mësimin ta bësh me ndonjë hoxhë, që të ta përmirëson leximin.

2/ Mëso çdo ditë nga dy faqe, një pas namazit të sabahut dhe një pas namazit të iqindisë ose të akshamit, e me këtë metodë ke me e mësuar Kur'anin e plotë dhe të përforcuar mbrenda një viti, mirëpo nëse e shton sasinë e mësimit do të dobësohen mësimet e vjetra që i ke mësuar.

3/ Mësimi përmendësh duhet bërë prej sures En-Nas deri në suren El-Bekare se kështu është më lehtë, e kurrë ta mësosh të gjithë Kur'anin atëherë përsëritja duhet bërë prej El-Bekares deri në En-Nas.

4/ Mësimi përmedësh duhet që të bëhet prej Kur'anit të botimit të njëjtë e cila ndihmon përforcimin e Kur'anit në mende dhe përkujtimin e vendeve të ajeteve, fillimin dhe mbarimin e faqeve.

5/ Çdo kush që e mëson Kuranin, në dy vitet e para i shpërndahet atë që e ka mësuar, e këtë e quan dijetarët {Periudha e të mbledhurit} prandaj mos u brengos për haresat ose gabimet e tepërta që të ndodhin në Kur'an sepse kjo është periudhë e rëndë për t'u sprovuar, sikurse edhe shejtani në të ka pjesë të madhe ku ka me u munduar që të të ndalë nga të mësuarit e Kur'anit. Largoju këtyre vesveseve dhe vazhdo në mësimin e tij sepse Kur'ani është një thesar që nuk i jipet çdo kujt.

Dr. Abdul-Muhsin El-Kasim

Imam dhe hatib i haremit të Medines.

Përktheu: Enoll Jakupi

Fëmijët kanë nevojë për edukatë tjetër nga ajo e jona

Qëllimi i përgjithshëm nga përpjekjet e shumta edukative të cilat i bëjnë prindërit dhe tjerët është përgaditja e fëmiut që të jeton jetë të këndshme siç i ka hije një njeriut musliman. Këtë jetë të këndshme nuk mund ta jeton nëse nuk është i mirë në moralin, sjelljen, mardhëniet e tija dhe nëse nuk është i suksesshëm në veprat e tija me të cilat e dëshmon vetveten dhe e fiton rizkun (furnizimin) e tij.

Ne, sot, jemi dëshmitar të ndryshimeve të mëdha në të gjitha segmentet e jetës, me këto ndryshime të përgjithshme do të ndryshojnë shumë gjëra, më e rëndësishmeja: shanset e ofruara dhe sfidat e reja. Ballafaqimi me sfidat dhe shfrytëzimi i shanseve, kërkojnë prej fëmijëve tanë botëkuptime dhe përgaditje të reja të cilat kërkojnë ekzistim të një edukate të re.

Fillimisht nuk është i saktë supozimi se të gjitha metodat edukative që i kanë përdorur prindërit dhe mësuesit gjatë edukimit tanë kanë qenë të shëndosha. Ata janë përpjekur dhe kanë bërë çdo gjë ose atë që kanë mundur të bëjnë, mirëpo nuk ka asnjë garancë për vërtetësinë e asaj që e kanë bërë ata. Nëse supozojmë se ata kanë përdorur metodat më të mira në edukimin tonë, kjo nuk do të thotë se metodat e tyre vlejnë për çdo kohë dhe për të gjitha gjeneratat. Besimi jonë në mundësinë e zhvillimit të përceptimit (vetëdijes) na lejon që të presim nga kjo gjeneratë edukim më të mirë të fëmijëve të tyre se sa edukata

që e kanë marrë ata nga prindërit e tyre. Këtë e themi duke u nisur nga supozimi se kemi përfituar nga përvoja e tyre, kemi kuptuar pikat defektive tek ata, gjë që na e ka mundësuar zgjerimin e diapazonit të shikimit ashtu sikurse i zgjerohet diapazoni njeriut i cili hyp në shpinën e një krijese gjigante.

Ambientet e reja na imponojnë butësinë gjatë sjelljes me të tjerët, vetbesim dhe mundësi për të kontrolluar vetveten, pastaj aktivitet në realizim, precizitet në kuptim dhe nxitim kah e mira më e madhe sesa ajo që ka qenë e pranishme në gjeneratën që ka qenë para nesh. Mbjellja e këtyre nocioneve dhe aktivizimi i tyre ka nevojë për përvoja dhe metoda të reja edukative.

Do të humbim shumë nëse edukimin e shfrytëzojmë si mjet për t'u lënë në trashëgim fëmijëve tanë atë që e kemi trashëguar nga gjenerata para neve duke mos e kontrolluar, filtruar dhe selektuar atë.

Historia është dëshmitar për përfundimin e popujve të cilët edukimin e kanë shfrytëzuar si mjet për ta forcuar realitetin, pa e kritikuar a ndryshuar e zhvilluar atë. Fëmijët tanë janë krijuar që të jetojnë në një kohë që dallon nga koha jonë, ndaj kanë nevojë për edukatë që dallon nga edukata jonë.

Marrë nga libri: Udhërrëfyes për edukatë familjare (Shtatëdhjet vërjetje mbi edukimin e fëmijëve)

prof. dr. Abdulkerim Bekkar
përktheu: Bekir Halimi

Pëlqimi i vajzës për kurorëzimin

Marrëveshja martesore nuk bëhet e plotë pa pëlqimin e bashkëshortëve (burri dhe grua). Detyrimi i tyre dhe mospërfillja e pëlqimit/mospëlqimit të tyre e bën kontratën martesore të pavlefshme. Në shumicën e rasteve padrejtësi i bëhet femrës e cila shpeshherë nga ana e kujdestarit të saj nuk konsultohet për qëndrimin e saj ndaj martesës në fjalë.

Prindi ose kujdestari ligjor i femrës e ka për obligim këshillimin më të, dhe marrjen në konsideratë të qëndrimit të saj. Nëse ajo e pranon këtë ofertë martesa realizohet ose nuk realizohet kur ajo e refuzon ofertën në fjalë. Kjo dispozitë vlen për vajzën që nuk ka qenë e martuar si dhe për gruan që ka qenë e martuar.

Ibën Abbasi, radijall-llahu anhum, thotë: I Dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Ajo që ka qenë e martuar ka më tepër të drejtë mbi vetën se sa kujdestari i saj - ka më tepër të drejtë të vendos për fatin e saj - kurse nga ajo që nuk ka qenë e martuar kërkohet lejimi i saj (pëlqimi për martesë) dhe e tillë konsiderohet dhe heshtja.” (Muslimi, Ebu Davudi, Tirmidhiu, Nesaiu, Ahmedi dhe Ibën Maxhe)

Hansa bint Hudam El Ensarije, radijall-llahu anha, rrëfen: “Babai im, pas shkuroërimit në martesën e mëparshme, më martoi për një burrë që nuk e pëlqej. Shkova te i Dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i cili pasi që ia tregova qëndrimin tim e refuzoi atë martesë.” (Buhariu, Ebu Davudi, Tirmidhiu, Nesaiu, Ahmedi dhe Ibën Maxhe)

Ibën Abbasi, radijall-llahu anhum, tregon: “Te i Dërguari i All-llahut erdhi një

vajzë të cilën babai i saj e kishte martuar pa pëlqimin e saj. I Dërguari i All-llahut ia dha të drejtën ta pranonte ose ta refuzonte atë martesë.” (Ahmedi, Ebu Davudi dhe Ibën Maxhe)

...heshtja e vajzës konsiderohet pëlqim, nëse refuzon nuk detyrohet me atë martesë. (Ahmedi prej Ebu Musa El Esh'ariut)

Imam Es Sheukani thotë: Sipas këtyre haditheve vajza e moshërritur që martohet pa pëlqimin e saj, kurora që është vendosur është e pavlefshme. Këtë mendim e përmbajnë Hanefitët, Evzaiu, Theuriu dhe shumica e dijetarëve. Këtë mendim Imam Tirmidhiu ua atribuon shumicës së dijetarëve (xhumhur). (Nejlul Evtar vëll. 6 fq. 289)

Ibën Kajjimi pasi që përmendi disa nga hadithet e lartëpërmendura tha: Sipas këtyre haditheve vajza e moshërritur që nuk është martuar më parë nuk martohet pa pëlqimin e saj dhe ky është mendimi i shumicës së dijetarëve...

Këtë mendim në e konsiderojmë parim të fesë së All-llahut, sepse është në pajtim me gjykimin që e bëri i Dërguari i All-llahu (i cili i dha të drejtë zgjedhje vajzës që të pranonte ose anulonte martesën që është bërë pa pëlqimin e saj), me urdhrin (duke e urdhëruar njeriun të kërkonte leje prej vajzës para se të martohet) dhe ndalesën e tij (të martohet vajza para se të kërkohet lejimi i saj), me parimet e sheriatit (të cilët ndalojnë detyrimin e vajzës me martesë për njeriun i cili nuk i pëlqen) dhe në dobi të Ummetit (individit i të cilit ka të drejtë të zgjedh bashkëshortin për jetë). (Zadul Me'ad, vëll. 4 fq. 2)

Sipas kësaj që e përmendëm më parë kujdestari i gruas ka obligim të kërkon lejen e vajzës që të sigurohet pëlqimi i saj. Martesa është një institucion shoqëror i cili ndërtohet mbi dashuri, harmoni dhe përshtatje që nuk plotësohen pa pëlqimin e ndërsjellët të bashkëshortëve.

Për këtë shkak Sheriati ndalon detyrimin e gruas me martesë që ajo nuk e preferon duke e konsideruar të pavlefshme kurorën që lidhet dhe ia jep gruas të drejtën të kërkon anulimin e marrëveshjes për të dhënë fund sjelljes despotike të prindit ose kujdestarit ligjor.

Talha Kurtishi

Kam lindur për së dyti

Paqja dhe qetësia qoftë me jul Kur vendosa të shkruaja këto rrjeshta, nuk dija nga t'ia filloja më parë. Vështroja kartën e bardhë përpara meje dhe mendohesha sesi ta përshkruaja ndjesinë kur në zemrën time zbulova besimin. Besimin në Një Zot të Vetëm dhe tek Pejgamberi i Tij. Si ta përshkruaja gëzimin e personit që kishin gjetur rrugën e islamit? Ndoshta mund të dukem patetike, por me të vërtetë më duket se kam lindur për së dyti. U çirova nga një mentalitet që më bllokonte dhe kufizonte. Është një mrekulli, të ecësh në këtë botë me një qëllim të qartë, të bazuar në mendimin, se mbi ne qëndron Allahu, i cili na udhëzon me mirësinë e Tij gjatë gjithë jetës sonë, të cilën Ai na e ka dhuruar me misionin obligues për ta jetuar atë me thjeshtësi, bindje ndaj Tij, duke kryer vepra të mira dhe duke u falur vazhdimisht. Shpërblimi për këtë na vjen në formë të ndryshme gjatë gjithë egzistencës sonë. Kam udhëtuar në shume vende të botës, në kërkim të lumturisë, të vendit tim ideal, pa e ditur se ai ishte 'strukur' diku në zemrën time, duke pritur në heshtje momentin e zbulimit. Asgjë nuk krahasohet me qetësinë shpirtërore që ndjen besimtari gjatë faljes së mëngjesit (sabahut) ndërsa

lind dielli dhe ai admiron mrekullinë e Krijuesit dhe gjithëpushtetin e Tij.

Opinionin tim mbi islam, qysh në fëmijëri e kanë ndikuar gazetatat dhe televizionet të cilët shpesh japin informacione të pasakta, tendencioze dhe të pamjaftueshme. Por unë si njeri kureshtar, kërkoja më tej në libra për t'u gjetur përgjigje pyetjeve që më interesonin. Ne, krijesat njerëzore, lindim me besimin në Zot, i cili është si të thuash i vulosur në shpirtin tonë. Ky besim na shtyn në kërkim të përgjigjeve për shumë çështje. Në fakt unë besoja, por nuk kuptoja shumë gjëra. Kam kërkuar përgjigje tek shumë kultura apo kombe të ndryshme por ajo që kam zbuluar është se filozofitë dhe besimet e ndryshme fetare janë të kufizuara vetëm për një shkallë të ngushtë grupesh etnike. Por unë kërkoja diçka universale, permanente, për të gjitha kohërat. Doja diçka që nuk do të më imponohej si besim i verbër.

Rruga ime drejt islamit ishte si një fjalëkryq, me plot të papritura dhe takime vendimtare. Në mënyrë krejt spontane, fillova të mësoja gjuhën arabe. Duke 'shëtitur' nëpër libraritë e Bratisllavës, në kërkim të fjalorëve të arabishtes gjeta Kur'anin (në çekisht). Qëndroja para vitrinës

dhe duke vështuar atë libër me kapak të gjelbër ndjeja se diçka e pazakontë po ndodhte në jetën time. Që atëherë, gjatë 2 muajve që pasuan, Kurani gjendej gjithë kohën në çantën time dhe unë iu futa studimit të islamit pa patur parasysh se ku ndodhesha, në autobuz, në stacion, kudo. Në fakt në autobus më ndodhi që të ndodhesha para një situatë vendimtare e cila më dha një shtysë për më tej. Por për këtë, po ju tregoj më poshtë...

Meqenëse në punë me konsideronin pak të 'çuditshme', nuk kisha frikë të reagoja ndaj komenteve të kolegëve mbi terrorizmin. Lexoja shumë dhe doja gjithnjë e më shumë të bëhesha myslimane, por s'e dija sesi. Një të shtunë me shi, m'u desh të shkoja në punë për të mbyllur një projekt. Ndërsa rrija ulur në tramvajë, mendoja sesi diku në vendet e jugut mund të ishte kohë më e bukur. Në sediljen pas meje, rrinte një fëmijë i zhurmshëm, të cilin po mundohej ta qetësonte e ëma në dy gjuhë sllovakisht dhe arabisht. Tërë kureshtje ktheva kokën pas dhe e befasuar, pashë një grua të mbuluar myslimane, e cila duhej të ishte sllovake. Kur zbritëm, më pyeti për një adresë dhe unë me kënaqësi ia dhashë. Për fat këmbuem edhe numrat e telefonit, e më pas secila shkuam në udhë të vet. Pas tri orësh,

mbarova punë dhe shkova në stacionin e autobusit. Aty rastësisht u takova prapë me të... Gjatë rrugës më tregoi historinë e saj dhe më ftoi për vizitë. Pranova me kënaqësi. Për 8 orë me radhë diskutuam me të dhe të shoqin e saj, mbi islam. Meqenëse ishte fundi i Ramazanit dhe të nesërmen myslimanët festonin Fitër Bajramin, ata më ftuan në xhami. Edhe sot e kësaj dite kujtoj me emocion vizitën time të parë në xhami (njëlloj si nxënësja në ditën e parë të shkollës), ku më pritën përzemërsisht. Ndihesha pjesëtare e një familje të madhe.

Historitë e grave rreth meje ishin të ndryshme, herë të thjeshta, herë të komplikuar, herë të koklavitura, por që kishin një gjë të përbashkët në thelbin e tyre: pranimi i islamit ishte gjëja më e rëndësishme që kishin bërë në jetën e tyre. Kjo më bëri jashtëzakonisht përshtypje dhe atë ditë u ktheva me një tufë librash në shtëpi. Natën e kalova duke lexuar. Të nesërmen u zgjova me një mendim të qartë: në jetën time po fillonte një kapitull i ri. Në kokë vura një shami dhe shkova të vizitoja shoqen time të re dhe të shoqin e saj. Pas disa çastesh thashë me zë, atë që kisha filluar ta besoja me kohë, se: Eshhedu en La Ilahe-il-Láh. Ve eshhedu enne Muhammeden Rasulu-l-lah

Munira (2005)
© islamweb.sk

Muhammed Behxhet El Bejtar

Al-lameja i Shamit, Muhammed Behxhet El Bejtar, Nga shtëpia e sufizmit drejt sunnetit të pastër.

Dijetari, fekihi, reformisti, historiani, hatibi dhe letrari Muhammed Behxhet ibën Muhammed Behauddin El Bejtar ka lindur në Damask në familje të njohur me prejardhje prej Algjerisë.

Ati i tij ishte sheh në një prej tarikateve ekstreme sufiste. Ali Tantaviu shkroi: Prej gjërave që nxisin befasi të madhe është fakti që babai i dijetarit ishte sheh në njërin prej tarikateve sufiste ekstreme që besonin në vahdetu-l-vuxhud (njësim në ekzistim mes Allahut dhe krijesave) ashtu si e kanë besuar Ibën Arabiu, Hal-laxhi dhe Ibën Seb'ini. (Burra nga Historia fq. 416-417)

Prej atit të tij i mësoi mësimet e para duke u edukuar nën mbikëqyrjen e tij. Mësoi për bazat e fesë dhe gjuhën arabe që më vonë të vazhdon të mëson para dijetarëve të kohës Xhemaluddin Kasimiu, Muhammed El Hidir Husejni, Muhammed ibën Bedarn El Haseniu, Muhammed Reshid Rida etj.

Ndikimin më të madh në formimin e tij si njeri dhe dijetar pati Xhemaluddin Kasimiu. Për këtë dëshmon djali i dijetarit Asimi i cili thotë: Babai im shumicën e kohës e kalonte në praninë shejh Xhemaluddin i cili në të la gjurmë të madhe duke e thelluar dhe forcuar dashurinë për besimin e pastër dhe metodologjinë që u praktikua nga tre gjeneratat e dalluara. Ulja me të kishte kuptimin e largimit prej asaj që është sipërfaqësore dhe false dhe mësim se si përfitohet nga koha, si zbulohet njeriu me durim dhe moral të mirë. E

shihja si qanë duke i përmendur ditët e kaluara me Xhemaluddin Kasimiu.

Behxhet Bejtari u zgjodh si anëtar në shoqatën e dijetarëve që më vonë u transformua në Lidhjen e dijetarëve të Damaskut.

Ushtri edhe postin e Imamit dhe Hatibit fillimisht në xhaminë El Ka'ah që më vonë të vazhdon punën e tij në xhaminë Ed Dek-kak në të cilën mbeti deri në fund të jetës.

Duke punuar si mësues u transferua disa herë në vendet e Sirisë, Hixhazit dhe Libanit. Ushtri edhe postin e ligjëruesit në Fakultetin e Sheriatit dhe Institutin për mësues pranë Fakultetit të Letërsisë.

Pas udhëtimit të tij në Arabinë Saudite për një konferencë në Mekke në vitin 1345 H (1927 G) mbreti Abdul Aziz e emëroi atë në postin e drejtorit në Institutin Shkencor në Mekke. Ushtri edhe postin e gjykatësit që më vonë të kërkon lirim nga ai post duke iu përkushtuar mësimet në xhaminë e shenjtë të Qabes në Mekke. Pas këtij angazhimi u ftua që të merr pjesë në ndërtimin e institucionin shkollor "Darut- Tevhid" në Taif.

Dallohej me oratori spontane nga e cila mahnitej dëgjuesi. Me angazhimin e tij arriti të ndikon tek shumë njerëz të pranojnë besimin e pastër. Prej tyre është edhe dijetari i njohur Ali Tantavi i cili për këto biseda shkroi:

"Fjalët që i thoshte ndesheshin me çdo gjë të cilën e kisha besuar më parë si pasues i Esh'aritëve dhe Maturidive në çështjet e Akaidit, të cilit prej së afërmi ose prej së largu besimin e tyre e mbështetnin në parimet e filozofisë greke. Isha i bindur në atë që ata e pohonin: Metoda e selefit në çështjet që kanë

të bëjnë me emrat dhe cilësitë e All-llahut është më e shëndoshë në kohë që metoda e gjeneratave të vonshme është më e urtë. Duke besuar kështu erdhi Shejh Bejtari i cili me zë autoritar thoshte: Metoda e selefit është më e shëndoshë dhe më e urtë...

E urreja Ibën Tejmijën duke ikur nga çdo gjë që e kishte shkruar, e ai me shumë respekt fliste për dijen e këtij njeriu të madh. Isha ithtar i medhhebit hanefij deri në shkallën e fanatizmin e ai më mësoi të pasoj argumentin duke i tejkaluar kufijtë e ngushtë të medhhebit.

Pas dhjetëra tubime, biseda dhe diskutime u binda në fjalët që i thoshte dhe ditët e fanatizmit medhhebor kaluan duke iu bashkangjitur historisë. (Ibid fq. 414)

Kontaktet që i kisha me Shejh Behxhetin shkaktuan një konflikt mes meje dhe dijetarëve tjerë sepse shumica e dijetarëve të Shamit anojnë ka sufizmi dhe sulmonin "vehabizmin" duke mos e ditur se nuk ka medhheb që quhet vehabizëm (Ibid fq. 416)

Muhammed Behxhet El Bejtari pas vete la një opus të madh të veprave të dobishme:

1. Redakturë të librit "Mesa'ilu Imam Ahmed nga Ebu Davudi"
2. Redakturë të librit "Esrar El Arabijje"
3. Redakturë të librit "Kava'idut Tehdith" të Xhemaluddin Kasimiut
4. Islam ves Sahabe bejnes Sunneti Vesh Shi'ah
5. Tefsir Sureti Jusuf
6. Jeta e Shejhul Islam Ibën Tejmijje
7. Rihletun Nexhdijje Hixhazije-fragmente nga jeta e beduinëve
8. Hiljetul Besher fi tarihi El karn Eth Thalith El Asher
9. Kelimat ve Ehadith
10. Redakturë të librit të mësuesit të tij Xhemaluddin Kasimiu "El Fasl El Mubin ala akdi El Xheuher Eth Themini"

Ndërroi jetë në vitin 1396 H (1976 G) në Damask. All-llahu e mëshiroftë bartësin e thirrjes selefiste në Siri në një kohë kur aty mbi-zotëronte thirrja e shtrembëruar sufiste. Amin.

Talha Kurtishi

Abdullah ibën Selam

Kur në Medine u përhap lajmi i arritjes së Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, Abdullah ibën Selami shkoi te ai për t'i parashtruar atij disa pyetje.

Tha: Kam ardhur që të të pyes disa pyetje përgjigjen e të cilëve e din vetëm i Dërguari i All-llahut dhe pastaj vazhdoi:

Cila është shenja e parë e çastit të fundit (kiametit)?

Cili është ushqimi i parë të cilin do ta ha në banorët e xhenetit?

Çfarë ndikon në ngjashmërinë e fëmijës me të atin ose të ëmën e tij?

I dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: Xhibrili tani me erdhi me përgjigjet për pyetjet që i parashtrave.

Ibën Selami tha: Ai (Xhibrili) është armiku i çifutëve nga mesi i melekëve.

I Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, vazhdoi duke thënë: Shenja e parë e ditës së fundit është zjarri që do ti tubon njerëzit nga lindja drejt perëndimit.

Ushqimi i parë i banorëve të xhenetit do të jetë shtesa e mëlçisë së peshkut.

Sa përket fëmijës nëse burri është ai i cili derdhet (arrin orgazmën gjatë marrëdhënieve)

para gruas fëmija do t'i përngjan gruas nëse ndodh e kundërta, fëmija do t'i përngjan gruas.

Pasi që i dëgjoi këto përgjigje Abdullah ibën Selami e shqiptoi shehadetin duke i shtuar këto fjalë: O i Dërguar! Çifutët trillojnë gënjeshtër që e habisin njeriun e mençur. Të lutëm që t'i pyesësh ata për mua para se të marrin vesh se e kam pranuar Islamin.

Kur arriti delegacioni i çifutëve tek i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, pyeti: Si e konsideroni ju Abdullah ibën Selami? Ata thanë: Është më i miri prej neve dhe biri i më të mirit prej neve, i zgjedhuri dhe i biri i të zgjedhurit.

I Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: Po ta kishte përqaftuar Abdullahi ibën Selami Islamin çfarë do kishit thënë?

Ata thanë: All-llahu e ruajt nga ajo gjë (nga pranimi i Islamit).

I Dërguari i All-llahut e përsëriti pyetjen dhe përgjigja e tyre ishte e njëjtë.

Në atë moment Abdullahi doli dhe tha: Dëshmoi se nuk ka zot që meriton të adhurohet përpos All-llahut dhe dëshmoi që Muhammedi është i Dërguari i tij.

Kur i dëgjuan këto fjalë çifutët thanë: Ai është më i ligi prej neve dhe biri i më të ligit duke e ulë gradën e tij. Kur i dëgjoi këto fjalë Abdullah ibën Selami tha: Nga kjo gjë kisha frikë o i dërguar i All-llahut.

Kajsi rrëfen:

Isha i ulur në xhaminë e Medinës kur hyri një njeri (Abdullah ibën Selami) me shenja të madhështisë në fytyrë. Njerëzit thanë: Ky është njëri prej banorëve të Xhenetit. I fali dy rekatë dhe pastaj shkoi dhe unë iu ngjita mbrapa. Kur e arrita i thash: Njerëzit kur të panë në xhami thanë se je prej banorëve të xhenetit. Tha: Për Zotin njeriu nuk duhet të fol për atë të cilën nuk e din dhe unë do të tregoi pse e them këtë gjë. Derisa ishte i gjallë i Dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e pash një ëndërr të cilën ia rrëfeva Pejgamberit. E pash vetën në një kopsht, (gjerësinë dhe gjelbërimin e të cilit e përshkroi) në mesin e të cilit ishte një shtyllë e hekurit që me pjesën e poshtme ishte e ngulur në tokë dhe me majën drejt qiellit. Në majën e saj ishte një kapëse në formë të unazës. Më thanë ngjitu drejt saj e unë refuzova duke thënë nuk mundem. Pastaj erdhi një shërbëtor i cili më ndihmoi dhe unë u ngjita drejtë majës duke e dëgjuar zërin i cili më thoshte kapu fort për dorëzën. Unë e bëra atë që u kërkua prej meje dhe u zgjova akoma me ndjenjën e kapjes së fortë. I Dërguari i All-llahut më tha: Kopshti është Islami, dorëza është vërtetësia. Do të mbesësh mysliman deri në fund të jetës. Rrëfyesi tha: Ky ishte Abdullah ibën Selami.

marrë nga: islamselect.com

Përktheu: Talha Kurtishi

Izzuddin El-Kassam

Izzuddin El Kassam - Shejhu i muxhahidëve

Këtë kalorës që nuk njihte frikë, e njohin luginat e Palestinës, rrafshet dhe kodrat e saj. Nuk iu përlu okupuesit e as që preku dora e tij fisnike duart e përgjakta të armiqve. Me pushkën e tij nga e cila nuk ndahej e luftoi armikun pa u ndalë...

Rra si shehid (inshaAll-llah) në betejë me forcat britanike të kolonializmit në skajet e fshatit Ja'bud në afërsi të Xheninit pasi që kishte braktisur fshatin e fëmijërisë afër qytetit Latakia (Siria e sotme).

Është njëri prej simboleve të rezistencës palestineze ndaj okupuesve të ngjyrave të ndryshme.

Quket Muhammed Izzuddin ibën Abdul Kadir El Kassam dhe ka lindur në vitin 1299 H (1882 G) në fshatin Xheble afër Latakisë në Siri. Mësimet e para i mori në mejtepin ku mësues i Kur'anit ishte ati i tij. Kur i mbushi katërmëdhjetë vjet vazhdoi mësimet në Universitetin e famshëm të El Az'harit ku u takua dhe përfitoi nga dijetarët e asaj kohe. Dijetari që më shumë ndikoi në të ishte Muhammed Ahmed Et Tuhi-u. Pas diplomimit u kthye në vendlindje dhe u emërua në postin e ligjëruesit në xhaminë e madhe (El Xhami' El Mensurij). Në shpirtin e nxënësve të tij mbjelli kuptimet e devotshmërisë, krenarisë, fisnikërisë, trimërisë dhe bujarisë që ua prezantonte me ajete të Kur'anit dhe hadithe të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Pas pushtimit të Libisë nga ushtria italiane (1911 G) organizoi tubimin e ndihmave dhe rekrutimin e njerëzve për ta ndihmuar lëvizjen e Omer Muhtarit. Këto vullnetarë u penguan nga autoritetet turke të cilët penguan udhë-

timin e tyre për Libi. Pas dyzet dite orvatje për udhëtim vendosën që me paratë që i kishin tubuar të hapin një shkollë për të luftuar analfabetizmin.

Akoma pa përfunduar lufta e parë botërore Iraku dhe Palestina u vendosën nën pushtetin britanik, në kohë që Siria dhe Libani rranë në mbikëqyrjen franceze.

Në atë kohë (më 2 Nëntor të vitit 1917 G) Balfor, ministri i jashtëm britanik e dha premtimin famëkeq për formimin e shtetit kombëtar hebre mbi tokën e Palestinës.

Morri pjesë edhe në kryengritjen e Omer Bejtarit kundër pushtimit francez në vitin (1919-1920), kryengritje kjo e cila u shua dhe shejhu, Izzuddin El Kassam, në mungesë u dënua me vdekje.

Okupuesit francez u munduan ta afrojnë duke i premtuar amnisti dhe poste të cilët ai i refuzoi dhe u shpërngul në fshatin Jaxhur (afër Haifasë) ku punoi si mësues në një shkollë. Haifa në atë kohë ishte qendër e përgatitjeve që i bënin çifutët për të shpallur shtetin e tyre. Gjatë kësaj periudhe luftoi analfabetizmin dhe punoi në bashkimin e muslimanëve duke e ngritur vetëdijen e tyre fetare. Luftonte shitjen e tokës çifutëve dhe përconte rrezikun e shpërnguljes.

Punonte në formimin e bazës së shëndoshë e cila mbi supet e saj do të mban peshën e rezistencës në konfliktin e paevitueshëm.

Në këtë punë i ndihmonte fuqia e besimit me të cilën dallohej, sjellja e mirë dhe oratoria. Ishte i mençur, durimtar dhe nuk shpejtonte punën para se t'i vjen koha.

Kritikonte hoxhallarët të cilët fenë mudo-heshin ta paraqesin si teori të thatë pa

ndikime praktike si dhe mos përzierjen e tyre me popullin e thjeshtë.

Kritikonte edhe shpenzimin e të hollave për zbukurimin e tepërt të xhamive dhe moskujdesin ndaj përgatitjes për xhihad.

Thirrja e tij koncentrohej në përcaktimin e britanikëve si armik më i rrezikshëm i cili punonte në forcimin e ndikimit çifut në Palestinë. Predikonte shumë edhe për nevojën e bashkimit i cili është parakusht për fitore të shpejtë. Rezistencën e armatosur e shihte si mjet të vetëm për pengimin e formimit të shtetit çifut. Në vitin 1925 G e formoi lëvizjen e xhihadit (e cila lëviye nuk ka emër zyrtar sepse për El Kassamin më me rëndësi ishte përbërja dhe përgatitja e jo emri) e cila organizonte tubimin e ndihmave, ushtrimet ushtarake, përgatitjen fetare dhe morale si dhe aktivitetet politike.

Historianët lavdëruan aftësitë e tij organizative dhe precizitetin në drejtimin e lëvizjes. Nuk nxitonte të shpall fillimin e rezistencës së armatosur sepse besonte që parakusht i suksesit është përgatitja e plotë. Për këtë shkak refuzoi fillimin e luftës në vitin 1929 G sepse ishte i bindur se koha akoma nuk ka ardhur.

Protestat paqësore i konsideronte të padobishme, zhurmë e cila le viktimë, të plagosur dhe të burgosur në kohë që makineria çifute me heshtje ec drejtë qëllimit.

Në përgatitjen materiale dhe shpirtërore e ndihmuan edhe dijetarë tjerë si Kamil Kassab (sirian) dhe Hani Ebu Muslih (libanez).

Ushtari nuk pranohej në radhët e lëvizjes pa kaluar disa vjet përgatitje dhe testime. Kushti përfundimtar ishte që ai që dëshiron t'i bashkëngjitet rezistencës vet të blen armën e tij për të vërtetuar gatishmërinë për sakrifikuar në rrugën e All-llahut me pasurinë e tij.

Thoshte: Ky është xhihadi i fitores ose i rënies dëshmor.

Në vitin 1935 G ngriti lartë flamurin e xhihadit dhe ate në moshë gjashtëdhjetë vjeçare. Plani ishte të shpërndahen ushtarët nëpër fshatra që të rritet numri i ushtarëve dhe pastaj të sulmohet qyteti i Haifas.

E njëjta strategji do të përdoret edhe në qytetet tjerë. Pas sulmet e para tubohet ushtri e madhe dhe sulmohen pozicionet e muxhahidëve me një numër të madhë të ushtrisë britanike. Çdo muxhahid nga ana tjetër kishte afro 40 ushtarë britanik. Në këtë betejë afër Xheninit ndëron jetë El Kassami se bashku me dy dijetarë tjerë Muhammed El Hanefiu dhe Jusuf Ez Zibavi.

Kështu përfundoi jeta e luftëtarit dhe thirrësit i cili në Egjipt, Siri dhe Palestinë përhapte dritën e udhëzimit dhe mësimet e fesë. Historiani i njohur palestinez Ekrem Zuajtir në ditën pas vdekjes për të i shkroi këto fjalë: Dje të dëgjova në fjali të oratorit mbi minber i mbështetur në shpatë. Sot akoma më mirë i dëgjoj fjalët e tua edhe pse nuk të shoh mbi minber.

Shkroi: Husejn Muhammed Ali
Përktheu: Talha Kurtishi

Muaji Rebiul Evvel

Muaji Rebiul Evvel është muaji i tretë me radhë në vitin e hixhretit. Ky muaj vijon pas muajit Safer dhe i paraprinë muajit Rebiul Ahir.

Rebië gjuhësisht d.m.th. pranvera. Ky muaj e mori këtë emër sepse në kohën kur u emërtua ishte stina e pranverës, sikur që është edhe sivjet. Pasiqë pranvera zgjatë më shumë se një muaj, ky muaj u emërtua Rebiul Evvel - Pranvera e parë.

Lindja e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, dhe muaji rebiul Evvel!

Ishte kader i Allahut, subhanehu ue teala, që lindja e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, të jetë në këtë muaj, po bile edhe vdekja e tij ishte në këtë muaj. Këtë po e përmendim për të treguar, se ky fakt, nuk e bën këtë muaj më të veçantë se muajt tjerë. Në këtë muaj nuk ka ndonjë adhurim, festë apo vepër të caktuar që duhet bërë. Vazhdojmë të jetojmë si myslimanë dhe me shpresë që çdo ditë e ardhme të jetë më e mirë se ditët e kaluara.

Krahas ditëlindjes së Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, në këtë muaj, gjatë historisë kanë ndodhur edhe gjëra tjera me rëndësi:

1. Në datën 12 të vitit të parë të hixhretit, Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, arriti në Medinë dhe ky ishte hixhreti i tij.

2. Në datën 1 të vitit 5 H, Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, me ushtrinë e tij doli në Deumetul Xhendel, për t'i siguruar rrugët e karvanëve dhe luftimin e fiseve që banonin atje, dhe këto qëllime u realizuan.

3. Në datën 25 të vitit 13 H, myslimanët çliruan qytetin Basra të Shamit, nën udhëheqjen e komandantit të njohur mysliman Halid ibën Velid. Kjo ishte fillim i çlirimeve të vendeve të Shamit.

4. Në datën 10 të vitit 179 H (795 G) ndërroi jetë Malik ibën Enesi, imami i medhebit hanbelij dhe autori i librit të njohur "el-Muvetta".

5. Në datën 5 të vitit 182 H (798 G), ndërroi jetë Jakub ibën Ibrahim ibën Habib, i njohuri Ebu Jusuf, shoku i Ebu Hanifes, rahimullah. Ebu Jusufi ishte i pari që mori titullin "kadii kudat" - gjykatësi i gjykatësve.

6. Në datën 7 të vitit 543 H (1148 G), ofanziva e dytë e kryqëzatave dështoi për ta okupuar Damaskun, për shkak të përqendrimit të myslimanëve në mbrojtjen e qytetit të tyre.

7. Në datën 29 të vitit 570 H (1174 G), Salahudin Ejubi çliroi Damaskun, dhe ky ishte hapi i parë drejt bashkimit të gjithë myslimanëve kundër prezencës kryqtare dhe nxjerrjes së tyre nga Shami i atëhershëm.

8. Në datën 10 të vitit 661 H (1263 G), lindi dijetari i njohur, luftëtari trim, ballafaquesi i shumë grupacioneve të shtrembëruara, imami i diturisë në atë shekull, Ahmed ibën AbdulHalim, gjegjësisht Shejhul Islam Ibën Tejmije. Nga veprat më të njohura të të cilit janë: Mexhmuul Fetava, Minhaxhus Sune dhe shumë të tjera.

9. Në datën 18 të vitit 665 H (1267), pothuajse pas një shekulli ndërprerje, u falë xhumaja e parë në xhaminë e Az'harit. Ndërprerjen e namazit të xhumasë e kishte bërë Salahudin Ejubi, i cili hutben e xhumasë në atë xhami, e konsideronte të kotë, sepse aty ishte qendra e shiave ismailij, -grupacion i dalur nga Islami-.

10. Në datën 15 të vitit 773 H (1371 G), ushtria osmane triumfon mbi ushtrinë bulgare dhe atë të Rumunisë, në betejën "Girmen".

Kjo ndihmoi që ushtria osmane të arrijë deri në bregdetet e detit Adriatik.

11. Në datën 2 të vitit 897 H (1492 G), qendra e fundit Islame, mbretëria e Grenadës, bie në dorë të krishterëve.

12. Në datën 4 të vitit 1005 H (1596 G), ushtria osmane gëzon fitoren mahnitëse kundër ushtrisë gjermane, në betejën e madhe "Hagova". Në këtë betejë u vranë afër 70 mijë ushtarë gjermanë. Edhe pse triumfi i betejës "Hagova" ishte nga triumfet më të mëdhaja në Europë, dhe lehtësoi edhe çlirimin e shumë vendeve tjera, osmanlinjtë nuk bënë një gjë të atillë.

13. Në datën 12 të vitit 1043 H (1633 G), shteti osman bëri të ndaluar përdorimin e duhanit, i cili filloi të përdoret që nga viti 1605 G. Pas shfaqjes së tij, dijetarët në këtë perandori filluan të bëjnë hulumtime dhe dolën me rezultat se duhani e dëmton shëndetin. Kjo ndalesë vlente edhe nëse duhani përdorej në shtëpi. Por, kjo ndalesë u anulua në vitin 1640 G.

14. Në datën 14 të vitit 1150 H (1737 G), Gjermania i shpallë luftë perandorisë osmane, pas disfatës së aleatit Rus nga osmanlinjtë në gadishullin e Krimesë, ku ishin zënë rob 100 000 ushtarë rus.

15. Në datën 13 të vitit 1190 H (1776 G), perandoria Osmane i shpallë luftë Iranit. Kjo luftë zgjati katër vite.

16. Në datën 18 të vitit 1203 H (1788 G), ushtria Ruse okupon kalanë "Ozo", kalaja më e rëndësishme e perandorisë Osmane përreth Detit të Zi. Aty, rusët bënë një therrore njerëzore, e cila numëroi 25 mijë viktima prej burrave, grave dhe fëmijëve, të cilët para se ti thermin i maltretonin rëndë.

17. Në datën 28 të vitit 1279 H (1862 G), kryetari amerikan, Abraham Lincoln, shpallë se të gjithë robët janë të lirë, që nga dita e parë e Janarit të vitit 1863 G, dhe atë pa ndo-

një pagesë. Lincoln ishte kryetari i gjashtëmbëdhjetë i SHBA-ve, dhe këtë detyrë e ushtroi në vitet 1860 G - 1865 G.

18. Në datën 10 të vitit 1341 H (1/11/1922 G), kuvendi kombëtar i Turqisë, nën udhëheqjen e Kemal Atatürkut mori vendim për shfuqizimin e sulltanatit të shtetit Osman. Ky ishte hapi i parë, i cili rezultoi me anulimin e hilafetit pas katër muajve, më 13/03/1923 G.

19. Në datën 8 të vitit 1359 H (1940 G), ndërroi jetë dijetari, reformatori algjerian, AbdulHamid ibën Badis. Ishte kryetar i Lëvizjes për reforma në Algjeri dhe kryetari i parë i Shoqatës së dijetarëve të Algjerisë.

20. Në datën 6 të vitit 1369 H (1949 G), Indonezia shpallë pavarësinë nga okupimi Holandez. Kjo ndodhi pas forcimit të Lëvizjes Kombëtare, të cilët çliruan qytetet Xhava, Sumatra etj., gjë e cila shtyri holandezët për ta njohur Republikën e Indonezisë.

21. Në datën 1 të vitit 1387 H (1967 G), avionët luftarakë të Izraelit sulmuan anijen amerikane "Liberty" dhe e fundosën. Aty i vranë 34 marinarë dhe plagosën 171 të tjerë, duke thënë që kanë menduar se bëhet fjalë për anijen egjiptiane "Al-Kaseer".

22. Në datën 12 të vitit 1398 H (1978 G), qeveria e Belgjikës pranon që një nga fetë kryesore në Belgjikë është edhe feja Islame. Ky lloj pranimi, ishte i pari në atë pjesë të Europës.

23. Në datën 6 të vitit 1426 H (2005 G), mbreti i Marokos, Muhammedi VI, liroi nga burgu mbi shtatëdhjetë mijë të burgosur. E gjithë kjo për shkak të rastit të synetimit të djalit të tij. Me këtë rast iu mundësua edhe 30 mijë fëmijëve tjerë në Maroko synetim falas, gjë që i shtyri marokenët të thonë: "Ka dobi për të vobektët në synetimin e fëmijëve të mbretërve".

Omer Berisha

Shehadeti

Besimi islam ngritët mbi monoteizmin e pastër nga çdo njollë e shirkut (politeizmit). Ky besim shprehet në shehadetin - dëshminë se nuk ka Zot të denjë pos Allahut dhe se Muhamedi, salallahu alejhi ve sel-lem, është rob dhe i dërguar i Tij.

Pjesa e parë e shehadetit, pra fjala “eshehdeu en la ilahe il-lall-llah” - dëshmoj se s’ka Zot të denjë pos Allahut do të thotë: t’i nënshtrohesh Allahut dhe t’i bindesh Atij, i Cili është i Vetëm , pa ortak. Pjesa e dytë e shehadetit pra fjala “ve eshhedeu enne muhammeden abduhu ve resuluhu” - dhe dëshmoj se Muhamedi është rob dhe i dërguar i Tij do të thotë: mënyrën se si t’i nënshtrohemi Allahut dhe ta adhurojmë Atë.

Shqiptimi i shehadetit është çelësi i hyrjes në fenë islame. Ditën e Kiametit asnjëri s’ka për të kaluar pa u pyetur për dy gjëra: “çka keni adhuruar?” Dhe “a iu përgjigjët pejgamberëve?”

Përgjigja e të parës arrihet me realizimin e pjesës së parë të shehadetit “la ilahe il-lallah” - s’ka Zot të denjë pos Allahut, duke njohur Allahun, duke pranuar me zemër dhe duke vepruar me gjymtyrë në bazë të kërkesave të kësaj fjale. Përgjigja e të dytës: me realizimin e pjesës së dytë të shehadetit “muhammedun resulull-llah” - Muhamedi është i Dërguar i Allahut, duke e njohur atë, duke e pranuar dhe duke e ndjekur rrugën e tij.

Kuptimi i shehadetit është: “nuk ka të adhuruar të denjë përpos Allahut”, sepse Ai është Krijuesi, Sunduesi, Furnizuesi, Dobiprurësi, Ndëshkuesi, Kontrolluesi i gjithësisë, për tërë këtë Ai është i vetmi që meriton të adhurohet. Shehadeti ngritët mbi dy shtylla kryesore: Mohimin dhe Pohimin. Me fjalën “nuk ka Zot...” në fillim të shehadetit, mohojmë çdo adhurim që i drejtohet dikujt tjetër pos Allahut, kurse me fjalën “...pos Allahut” pohojmë se të gjitha llojet e adhurimit nuk i takojnë askujt pos Allahut.

Nuk ka dyshim se shehadeti është çelësi i Xhennetit dhe shpëtimi nga Xhehennemi. Mirëpo mos u mashtroni vetëm me shqiptim, sepse kjo fjalë ka kushte ashtu siç ka çelësi dhëmbët e tij. Kushtet e kësaj fjale janë si vijojnë:

1. dija dhe kuptimi i kësaj fjale që mënjanojnë injorancën: Allahu, subhanehu ve teala, hanehu ve teala thotë: “dije se nuk ka zot tjetër pos All-llahut, kërko falje për mëkatin tënd” (Muhammed, 19). Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, thotë: “kush vdes duke e patur me dije se nuk ka të adhuruar me meritë pos Allahut, do të hynë në Xhennet.”
2. bindja e prerë që mohon çdo mëdyshje. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Besimtarë janë vetëm ata që i besuan All-llahut, të dërguarit e Tij, e mandej nuk dyshuan dhe për hir të All-llahut luftuan me pasurinë dhe me jetën e tyre. Të tillë janë ata të vërtetët.” (Huxhurat, 15). Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, i tha në një rast Ebu Hurejres: “ec me këto nalle (pasi që i dha një palw) dhe çdonjërin që do të takosh pas këtij muri (e andej) i cili dëshmon se nuk ka të adhuruar me meritë pos Allahut, me bindje të plotë nga zemra, përgëzoe me Xhennet.”
3. pranimi i kuptimit të shehadetit që mohon çdo refuzim: patjetër të pranojmë kuptimin e kësaj fjale. Në të shumtën e rasteve shkak i mospranimit të kuptimit të kësaj fjale është mendjemadhësia, inati, zilia dhe imitimi i etërve dhe gjyshëve. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Për arsye se kur u thuhej atyre: “Nuk ka Zot tjetër përveç All-llahut, ata e mbanin veten lart. Dhe thoshin: “A do t’i braktisim ne zotat tanë për një poet të çmendur?”” (Saffat, 35) po ashtu Allahu, subhanehu ve teala, na tregon për hakmarrjen e Tij ndaj atyre që nuk

pranuan thirrjen e pejgamberëve të më hershëm: "Ja pra, Ne nuk kemi dërguar para teje pejgamber në ndonjë vendbanim, që të mos i ketë thënë paria e begatshme e tij: "Ne i gjetëm të parët tanë në këtë fë dhe ne jemi të orientuar gjurmëve të tyre". Ai tha: "A edhe nëse u kam sjellë rrugë më të mirë nga ajo që i gjetët të parët tuaj?" Ata thanë: "Ne nuk i besojmë asaj me çka ju jeni dërguar!" Atëherë Ne ndërmorëm ndëshkime kundër tyre, e shih si ishte përfundimi i gënjeshtarëve." (Zuhruf, 23, 25)

4. nënshtrimi që mohon mospërfilljen: robi i Zotit patjetër duhet t'i nënshtrohet kësaj fjale (shehadetit) me zemër dhe me trup në të gjitha aspektet e jetës. Ky kusht realizohet duke zbatuar urdhrat e Allahut dhe duke u larguar nga ndalesat e Tij. Prej argumenteve që flet për këtë kusht është fjala e Allahut: "E kush ia dorëzon veten All-llahut duke qenë edhe punëmirë, ai është kapur për lidhjen më të sigurt dhe vetëm tek All-llahu është përfundimi i çështjeve." (Lukman, 22) ...

5. sinqeriteti (sidk) në të shprehurit e kësaj fjale që mohon çdo gënjeshtëri e dyfytësi: patjetër të jesh i sinqertë kur shqipton shehadetin, të jetë në përputhje ajo që e thua me atë që e ke në zemër, për t'u dalluar nga hipokritët. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Ka disa njerëz që thonë: "Ne i kemi besuar All-llahut dhe jetës tjetër (Ahiretit), po në realitet ata nuk janë besimtarë. Ata përpiqen ta mashtrojnë All-llahun dhe ata që besuan, po në të vërtetë ata nuk mashtrojnë tjetër, pos vetvetes, por ata nuk e hetojnë." (Bekare, 8,9). Muhamedi, salallahu alejhi ve sel-lem, thotë: "çdonjëri që dëshmon se s'ka sot që meriton adhurimin përpos Allahut, me sinqeritet nga zemra e tij, Allahu ia ndalon zjarrin."

6. dashuria ndaj kësaj fjale që mohon urrejtjen: duhet të duam këtë fjalë, të duam atë në çka aludon kjo fjalë, të duam atë që punojnë me këtë fjalë. Kjo dashuri nuk mund të plotësohet pa i dhënë përparësi gjithë asaj që e do Allahu ndaj epsheve dhe ëndjeve tona si dhe të urrejmë atë që urren Allahun dhe të kemi kujdes të mos veprojmë diç që e hidhëron Allahun. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "E nga njerëzit ka asish që në vend të All-llahut besojnë idhujt, që i duan (i madhërojnë) ata, sikur (që besimtarët e vërtetë e duan) All-llahun, po dashuria e atyre që besuan All-llahun është shumë më e fortë." (Bekare, 165)

7. qëllimi i pastër (ihlasi) gjatë kryerjes së veprës, që mohon punën për sy e faqe dhe shirkun: Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "ata nuk ishin të urdhëruar me tjetër, pos që ta adhuronin All-llahun me një adhurim të sinqertë ndaj Tij, që të largohen prej çdo besimi të kotë, ta falin namazin, të japin zeqatin, se ajo është feja e drejtë." (Bejjine, 5). Ebu hurejra, radijall-llahu anhu, në një rast e pyeti Pejgamberin, salallahu alejhi ve sel-lem: "kush do të gëzojë më së tepërmi shefatin (ndërmjetësimin) tënd Ditën e Kijametit? Ai iu përgjigj: ma ka marrë mendja se asnjëri nuk do të më pyet për këtë gjë para teje o Ebu Hurejre, duke parë kujdesin tënd për hadithet. Njeriu që më së tepërmi do të gëzojë shefatin tim Ditën e Kijametit është ai që thotë: "la ilahe il-lall-llah" - nuk ka të adhuruar me meritë pos Allahut — sinqerisht nga shpirti i tij."

8. mohimi dhe mosbesimi i çdo gjëje që adhurohet pos Allahut: patjetër të mohojmë çdo gjë që adhurohet pos Allahut, dhe të deklarojmë se ky adhurim është i kotë, qoftë ai adhurim i ndonjë meleku, pejgamberi, të devotshmi apo ndonjë gurë, dru, planet, parti, fis apo sistem apo diçka tjetër. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "E kush nuk i beson të pavërtetat e i beson All-llahut, ai është kapur për lidhjen më të fortë, e cila nuk ka këputje. All-llahu është dëgjues i dijshtëm." (Bekare, 256), kurse Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, thotë: "kush thotë la ilahe il-lallah dhe mohon çdo gjë që adhurohet pos Allahut, sigurohet pasuria dhe gjaku i tij, e llogaria për të është në Dorë të Allahut."

Agim Bekiri

Pyetje dhe përgjigje

Kamata

Numri: 1208 Data: 26.03.2006

Pyetje: 1. Gjate kontrates sone me... per disa vite me rradhë na eshte ndalur nje shume e caktuar e te hollave pa deshiren tone kjo shume ka qene obligative dhe e percaktuar ne kontrate. Keto para te ndalura sigurisht qe kane qene te deponuara ne nje bank diku... te cilat ne mundemi t'i marrim vetem pasi qe te nderprejme kontraten... Ne kete shume te konsiderueshme kuptohet qe ka edhe interes (kamate), atehere shtrohet pyetja se cka lejohet te behet me keto para te kamates, a lejohet keto para nga kamata te perdoren per qellime ne interes te xhematit si psh botimi i librave, kasetave, cd etj... 2. A lejohet keto para nga kamata te perdoren per rregullimin e kanalizimit dhe banjos ne shtepinë e disa jetimëve? Shpresojme se nuk do te na keqkuptoni pasi qe zgjedhem kete menyre per te pyetur. Ju pershendesim...

Përgjigje: All-llahun e falënderojmë kurse paqa dhe bekimi qofshin mbi Muhammedin, familjen dhe shokët e tij.

1- Paratë e kamatës nuk lejohet të shfrytëzohen për aktivitete direkte fetare, andaj mendimi më i mirë është që të shfrytëzohen për interes të përgjithshëm dhe kolektiv, sikurse edhe u përmend në pyetjen e dytë, rregullimi i kanalizimit dhe banjos së jetimëve...

Sa i perket kamatës, kjo është një çështje që nuk duhet lehtësuar shumë, por duhet ikur asaj maksimalisht dhe duhet qëndruar në distancë të madhe prej saj... All-llahu e di më së miri!

Bekir Halimi

Numri: 1202 Data: 04.03.2006

Pyetje: Studenti që studion jashtë vendit është i detyruar që të hollat e tij t'i vendos në bankë që punojnë me kamatë. Për këtë gjë banka i jep përqindje të kamatës. Pyetja është këtij studenti ai i lejohet ta merr këtë përqindje dhe ta shpenzon në aspekte të ndryshme të mirësisë (hajrit) sepse nëse ato të holla do t'i mbesin bankës ajo do të përfiton prej tyre?

Përgjigje: 1. Vendosja e të hollave në këto banka nuk lejohet sepse ata do ta përdorin pasurinë tonë që të përfitojnë. Neve si mysliman nuk na lejohet që bankave të tilla t'u japim autorizim që të punojnë me pasurinë tonë.

Nëse njeriu është i detyruar të bën një gjë për shkak të frikës reale pasuria e tij të vjedhet ose për shkak të mundësisë, jeta e tij të rrezikohet për shkak të asaj pasurie, në këtë rast njeriut i lejohet vendosja e të hollave në bankë.

Pasi që të hollat e tij janë të vendosura në bankë atij nuk i lejohet të merr përqindjen e paraparë nga banka sepse në këtë mënyrë ai bie në kamatë e cila është e ndaluar.

All-llahu, subhanenehu ve te'ala, në Kur'an thotë: "O ju që besuat, kinie frikë All-llahun dhe nëse jeni besimtarë të sinqertë, hiqni dorë prej asaj që ka mbetur nga kamata. E në qoftë se nuk e bëni këtë (nuk hiqni dorë nga kamata), atëherë binduni se jeni në konflikt me Allahun dhe të

dërguarin e Tij. E nëse jeni penduar, atëherë juve u takon kryet e mallit tuaj, askë nuk e dëmtoni, as vetë nuk dëmtoheni.” (El Bekare, 278-279)

Ajeti që përmendëm është i qartë në ndalesën për të marrë diçka nga ajo pasuri.

I dërguari i All-lahut, sal-lallahu alejhi ve sel-leme, në Arefe në ditën e tubimit më të madh të myslimanëve në kohën e tij më këto fjalë i këshilloi myslimanët: Me të vërtetë kamata e kohës së injorancës është e anuluar dhe kamata e parë të cilën e anuloi është kamata e axhës tim Abas ibën Abdul Mutalib-in. (Muslim nr.1218)

Nëse pyetësi e parashtron këtë pyetje: Nëse këtë përqindje nuk e marr atë përqindje do ta merr banka e cila do ta shfrytëzon për ndërtimin e kishave ose për armatim me të cilin do t'i lufton myslimanëve?

Kësaj pyetje në kështu i përgjigjemi:

Unë me zbatimin e asaj që më ka urdhëruar All-lahu, subhanehu ve te'ala, nga vetja e kam larguar përgjegjësinë sepse jam i urdhëruar ta zbatoj atë që kërkohet prej meje. Pasojat negative që lindin prej këtij veprimi nuk janë përgjegjësia ime sepse urdhri i braktisjes së kamatës (O ju që besuat, kinie frikë All-lahun dhe nëse jeni besimtarë të sinqertë, hiqni dorë prej asaj që ka mbetur nga kamata. . .) për mua është më primar.

2. Nëse themi: Kjo kamatë të cilën ata ma japin a është prej pasurisë time do të përgjigjem kështu: Ajo nuk është pasuria jote sepse ka mundësi që banka me pasurinë tënde të tregton dhe të humbë. Për këtë shkak për kamatën të cilën ta jep banka nuk mundemi me siguri të themi se ajo është fitimi nga pasuria ime sepse ka mundësi që banka të fiton aq sa me jep, të fiton më tepër se sa më jep, të mos fiton fare ose të humbë nga tregtia me pasurinë time. Për këtë shkak pohimi se pasuria ime përdoret për ndërtimin e kishave ose për armatosje kundër myslimanëve nuk qëndron.

3. Nëse themi: Me marrjen e kësaj përqindje ai bën një veprim të cilin në këtë botë dhe Ditën e Gjykimit do ta pranoni si kamatë. Nëse puna qëndron kështu atëherë a mundet që njeriu të arsyeton këtë punë për të cilën me siguri din se ajo bën pjesë në kamatën e ndaluar me ndonjë dobi të përgjithshme? Them: Jo sepse bëhet fjalë për ndeshje mes tekstit të qartë dhe analogjisë. (në këtë rast përparësi i jepet tekstit-hiqni dorë nga ajo që ka mbetur prej kamatës).

4. Pohimi juaj se kjo përqindje do të shpenzohet për kisha dhe armatosje a është detyrues i saktë? Nëse përgjigja është që ky pohim nuk është detyrues i saktë, atëherë kemi rra në ndalesë (haram) të sigurt për të parandaluar dëm i cili ndoshta është abstrakt (joreal) gjë kjo e cila logjikisht nuk mundet të lejohet.

Nuk lejohet që njeriu të bën një haram për të parandaluar ndonjë dëm i cili ka mundësi të ndodhë dhe ka mundësi të mos ndodhë. Është shumë afër mendjes që banka këtë përqindje ta përdorë për vete ose për t'i shpërblyer të punësuarit e saj e jo detyrues për të ndërtuar kisha dhe për t'u armatosur për luftë kundër myslimanëve.

5. Nëse këtë përqindje e merr duke pretenduar se do ta shpenzosh për ta pastruar pasurinë në këtë rast t'i e njollosë vetën tënde me një veprim të ndaluar për të cilin pretekst e ke pastrimin e pasurisë tënde nga ajo që është e ndaluar në të. Thënë ndryshe bën haram për t'u larguar prej haramit. Papastërtia nuk largohet me papastërti sikurse urina nuk largohet me urinë. Këtë gjë nuk e pranojnë parimet e fesë dhe logjika e shëndosh e myslimanit

6. Ndoshta do të thonin: Njeriu që e merr këtë kamatë është i bindur se do ta mund vetën dhe do ta shpenzon në dobi të përgjithshme për myslimanët. Si përgjigje tu themi: Assesi. Ka mundësi që njeriu

në fillim të jetë i bindur se do ta shpenzon dhe pastaj kur ta sheh atë pasuri të grumbulluar, miliona, qindra mija, të bie nën ndikimin e saj dhe të ndryshon mendimin. Në fillim ka vendosur ta shpenzon dhe pastaj të ndryshon mendimin duke thënë ta shikoj pak më mirë që në fund të thotë ta vendosi në kasën time. Njeriu asnjëherë nuk duhet të jetë i sigurt nga kurthet e djallit dhe dobësia e epshit.

Më është përmendur një rast për njërin prej koprracëve i cili një ditë kishte hipur mbi kulmin r shtëpisë duke bërë titur më shpëtoni më shpëtoni. Njerëzit duke iu përgjigjur thirrjes së tij janë tubuar dhe i kanë thënë: Çfarë po ndodh o njeri? Është përgjigjur: E shikova pasurinë time dhe vendosa ta ndaj zeqatin. Kur e ndava mu duk shumë dhe fillova të mendoj të mos e jap zeqatin prandaj hipa mbi kulmin e shtëpisë dhe ju thirra të më shpëtoni nga ajo pasuri.

7. Marrja e kamatës është përngjasim me çifutët të cilët All-llahu, subhanehu ve te'ala i kritikoi në Kur'an duke thënë: "Dhe për shkak të mizorisë së atyre që ishin jehudi, dhe për shkak se penguan shumë nga rruga e All-llahut, Ne ua ndaluam (ua bëmë haram) disa (lloje ushqimesh) të mira që u ishin të lejuara. Edhe për shkak të marrjes së kamatës edhe pse e kishin të ndaluar atë dhe ngrënies së pasurisë së njerëzve në mënyrë të padrejtë. Ne kemi përgatitur dënim të mundimshëm për ata që nuk besuan prej tyre" (En Nisa, 160-161)

8. Marrja e kamatës dëmton Islamin dhe myslimanët sepse të diturit prej çifutëve dhe krishterëve e din që feja islame ndalon kamatën. Nëse myslimanët e marrin kamatën ata (krishterët dhe çifutët) do të kanë në dispozitë argument për moszbatimin e mësimëve islame nga myslimanët.

Moszbatimi i mësimëve të fesë është pikë e dobët për myslimanët sepse mëkati ndikon jo vetëm në dobësimin e individit por edhe në dobësimin e shoqërisë të cilës i përket ai individ në këtë rast myslimanët në përgjithësi.

All-llahu, subhanehu ve te'ala, në Kur'an thotë: "Ruajuni nga e keqja që nuk i godet vetëm ata që bënë mizori..." (El Enfal, 25)

Shebull për këtë gjë i kemi as'habët e të Dërguarit, sal-lallahu alejhi ve sel-leme, të zgjedhurit e Allahut për të shoqëruar pejgamberin e fundit, të cilët në luftën e Uhudit bënë vetëm një gabim i cili ishte shkak i dështimit pas fillimit të fitores. All-llahu, subhanehu ve te'ala, thotë: "...deri kur u dobësuar dhe u përçatë ndërmjet vete në çështjen e vendit (që u pat caktuar Pejgamberi) dhe pasi vërejtët atë që e dëshironit (prenë e luftës)..." (Ali Imran, 152) ju erdhi ajo të cilën nuk e dëshiruat-disfata.

Mëkatet kanë ndikim të madh në ngecjen e myslimanëve, në dobësinë e tyre si dhe në arrogancën e mosbesimtarëve ndaj tyre. Shembulli i Uhudit na flet për largimin e fitores për shkak të mëkatit atëherë si kemi mundësi t'i afrohem fitores me gjithë këto mëkate?

Armiqtë e myslimanëve gëzohen me marrjen e kamatës nga ana e myslimanëve, edhe pse ky vepër nga ana tjetër i mërzit, sepse janë të vetëdijshëm për dobësinë e myslimanëve kur bëjnë mëkate.

Këto tetë dëme që i përmenda çdo njëra prej tyre mjafton si argument që njeriu të largohet nga kamata. Mendoj që shumë pakë njerëz këtë çështje e kanë analizuar me vëmendje të duhur e që të kuptojnë se mendimi më i saktë për këtë çështje është mosmarrja e kamatës. Ky është mendimi që unë e konsideroj të saktë. Nëse është i saktë kjo është dhunti prej All-llahut e nëse është i gabuar është prej dobësisë time.

Argumentet që i përmenda besoj se janë të mjaftueshme për të argumentuar mendimin tim.

Përmbledhje të mësimëve dhe përgjigjeve nga xhamia e Qabës vëll.3 fq.386-390

Muhammed Salih El Uthejmin

Libri - Katërdhjet hadithe mbi moralin

Kujdesi nga zemërimi

33. Ebu Hurejra, radijall-llahu anhu, transmeton se Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Nuk është i fuqishëm ai që ka fuqi trupore, i fuqishëm është ai që frenon veten kur zemërohet” (Buhariu dhe Muslimi)

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Dhe ata që u shmangën mëkateve të mëdha e të shëmtuara, dhe kur hidhërohen ata falin” (Shura, 37), poashtu thotë: “Ata të cilët japin kur janë në bollëk dhe kur janë në vështirësi dhe që e frenojnë mllëfin, që ua falin njerëzve, e Allahu i do bamirësit” (Ali Imran, 134)

Nga hadithi i lartëpërmendur mësojmë për vlerën e frenimit të mllëfit dhe përmbajtjes së vetvetes nga zënka, përçarja dhe dëshira për të fituar gjatë zemërimit.

Ai që frenon zemërimin duke patur mundësi që ta zbatoj atë, ka shpërblim të madh. Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Kush e frenon zemërimin duke patur mundësi që ta realizon atë, e thërret Allahu Ditën e Kijametit para të gjitha krijesave dhe ia mundëson të zgjedh cilën të dëshiron nga hyritë” (Tirmidhiu)

Dije se zemërimi i shpejtë është prej veseve të mendjelehtëve ashtu siç është moszemërimi virtut i të mençurve. Zemërimi mbledh keqardhjen dhe njeriu është më i fortë që të përmirësoj gabimin para se të zemërohet se pas tij. Pasi që zemërimi është prej veseve të shëmtuara, njeriu duhet që të adaptoj veten për t'u larguar nga ai, duke u kujdesur për gjërat që vijnë:

1. Pasi që zemërimi jo për shkak të Allahut është prej cytjes së djallit atëherë kërkimi i mbrojtjes nga djalli është shkak për largimin e tij. Sulejman ibën Suredi thotë: “Dy njerëz u grindën në prani të Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, dhe njërit prej tyre iu skuqën sytë nga zemërimi, Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, tha: Unë e di një fjalë të cilën nëse e thotë do të largohet nga ai zemërimi: Eudhu bil-lahi mineshshejtanirraxhim ” (Muslimi)

2. Abdesti e shuan zemërimin, Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Zemërimi është prej djallit kurse djalli është krijuar prej zjarrit, e zjarri shuhet me ujë. Kur ndonjëri prej jush zemërohet le të merr abdest” (Ahmedi në Musned)

3. Ndryshimi i pozitës gjatë hidhërimit ndikon në zvogëlimin e tij, Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Nëse zemërohesh duke qenë në këmbë, ulu, e nëse zemërohesh duke qenë ulur, ngritu në këmbë - apo tha: shtrihu” (Ahmedi në Musned)

5. Heshtja është ilaç i fuqishëm i zemërimit, thotë Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, “Kur ndonjëri prej jush të zemërohet le të hesht” (Ahmedi)

Ky është hidhërimi jo për shkak Allahut, i cili është i ndaluar, kurse hidhërimi i kërkuar dhe i lavdëruar është hidhërimi kur shkelen kufinj të Allahut dhe kur duhet të ndihmohet feja e Tij, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Kush madhëron atë që Allahu e bëri të shenjtë, ajo është më e dobishme për te Zoti i vet.” (Haxh, 30)

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nuk është hakmarrë për vetveten e tij, mirëpo kur janë shkelë urdhërat e Allahut, subhanehu ve teala, asgjë nuk ka mundur të ndalë zemërimin e tij. Në rastin e gruas nga fisi Mahzum e cila kishte vjedhur e shohim se Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, zemërohet pa masë kur ndërmjetëson miku dhe i dashuri i tij, për t'ia falur asaj gabimin,...

Xha'fer ibën Muhamedi ka thënë: zemërimi është çelësi i të gjitha të këqijave.

I është thënë Abullah ibën Mubarekut: na e përmbledh moralin e lartë në një fjalë! Tha: moszemërimi. Të njejtën fjalë e ka thënë Imam Ahmedi dhe Is-hak ibën Rahuvjea. Transmetohet se një njeri iu drejtua Omer ibën Abdulazizit me disa fjalë që e zemëruan dhe i tha: Dëshiron që të më provokon djalli, ruhu dhe mos e përsërit këtë, Allahu të faltë!

Ahmed Muadh Hakkij Përktheu: Agim Bekiri (libri: Katërdhjet hadithe mbi moralin, NuN, Shkup, 2005)